

סֵפֶר

הַנְּהָגוֹת רֵאשׁ הַשָּׁנָה

הַנְּהָגוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת אֵיךְ לְהַתְנַהֵג בְּמִשְׁךָ פֶּלַי מִי רֵאשׁ
הַשָּׁנָה הַקְּדוּשָׁה, פְּדֵי לְזָכוֹת לְהַצְלִיחַ דְּרָכֶיךָ בְּמִשְׁךָ פֶּלַי הַשָּׁנָה,
וְיִזְכֶּה לְהַפְתֵּב וּלְהַחֲתֵם בְּכַתִּיבָה וּבְחַמִּימָה טוֹבָה בְּסִפְרֶךָ שֶׁל

צְדִיקִים.

*

בְּנוֵי וּמִיֶּסֶד עַל־פִּי דְבָרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן

בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָא, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נְחֶמְן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר פֶּלַי רַז לֹא אָנִים לִיה

רַבִּי נֶתָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלָב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ

הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמְדַרְשֵׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

שָׁנַת תּשנ"ד לְפָרֵט קָטָן

הַכְּתָבָה לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדָמוֹ"ר מוֹהֲרֵי"ן מְבַרְסֵלָב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל
יְבִנְאֵל
עִיר בְּרֵסֵלָב
גְּלִיל

* * *

בְּאַרְצוֹת-הַבְּרִית
מְתִיבְתָא הַיְכַל-הַקְּדוֹשׁ - חֲסִידֵי בְרֵסֵלָב

851 47 ST.

BROOKLYN N.Y. 11220

* * *

באמצעות הדואר לפי הכתובת:

"קרן הדפסה והפצה

לספרי חסידות ברסלב"

ת.ד. 2472

בני-ברק

ראש כל שנה ושנה צנה להתקבץ על ציונו
אומנה, להתפלל עמו יחד ברנה, ולצעק על
נפילת המלכות בכנה...

שומרים זאת תלמידיו מדי שנה בשנה
להתראות לפניו, שוברים על זה מניעות
עצומות, כי הוא תקונם המיוחד לפני יודע
תעלומות...

(מתוך שיר ידיות לרבי יצחק בריטער הי"ד)

הנהגות ראש השנה

- ז..... ענין ראש השנה
- יח..... ליל זכור ברית
- כא..... סליחות
- כז..... ערב ראש השנה
- ס..... תפלת מנחה
- עג..... הכנה למעריב
- עד..... תפלת ערבית
- קז..... סדר השלחן
- קל..... סדר תצות
- קלב..... סדר קימה
- קלד..... סדר תפלת שחרית
- קמה..... סדר קריאת התורה
- קמט..... סדר תקיעת שופר
- קסה..... סדר תפלת מוסף
- קעד..... סדר תפלת המנחה
- קעז..... סדר תשליך
- קפז..... סדר תפלת ערבית ושחרית ליום השני
- קפט..... סדר קריאת התורה ליום השני
- סדר תקיעת שופר ותפלת מוסף
- קצג..... ותפלת מנחה ליום השני

הַקְדָּמָה

הַגָּה לַפְּנִיָּה, אֲהוּבֵי, בְּנֵי הַיְקָר, הַנְּהַגוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַתְנַהֵג בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרָא, וְהַכֹּל מִלְּקַט מִסְפְּרֵי רַבְּנֵי ז"ל וּמִמִּזְהַרֵּי ז"ל, מִתְּבַל בְּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים מִשׁ"ס בְּבָלִי, יְרוּשָׁלַּיִם, וְכָל הַמְּדַרְשִׁים וְסִפְרֵי הַזֵּהר וְהַתְּקוּנִים, וּמִפְּתֵי הָאֲרִיז"ל. וְאֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן בְּעַת הַזֹּאת, אֲהוּבֵי, בְּנֵי הַיְקָר, רַק רְאֵה לְסַלֵּק אֶת דַּעְתְּךָ וְחֲכָמְתְּךָ וּבִינְתְּךָ לְגַמְרֵי (עֵינִי לְקוּטֵי-מִזְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכג), וְאִזְ דִּיקָא תַצְלִיחַ. וְעָלֶיךָ לְדַעַת כִּי הַכֹּל תְּלוּי פְּטֵי הָרֹאשׁ, כִּי גּוֹפָא בְּתַר רִישָׁא אֲזֵלָא (עֲרוּבִין מ.א.), וְהַשָּׁנָה הִיא גַם-כֵּן כְּדַגְמַת אָדָם שָׁלֵם עִם כָּל הָאֵיבָרִים, כְּמוֹבָא (סֵפֶר יְצִירָה), וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא הָרֹאשׁ שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, וְעַל-כֵּן פְּטֵי שְׂמִתְנַהֲגִים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, כֵּן מִתְנַהֲגִים כָּל הַשָּׁנָה; וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבֵי, בְּנֵי הַיְקָר, מֶה לַפְּנִיָּה, וּבְפֶרְטִיּוֹת שׁוֹפָה אוֹתְךָ הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא בְּזָכוֹת עֲלִיוֹנָה וְנוֹרָאָה כְּזוֹ לְהִיּוֹת בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן, מְקוֹם גְּנִיזַתוֹ שֶׁל בּוֹצִינָא עֲלָאָה, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, אֲדוּנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵנוּ, קְדֵשׁ הַקְּדוּשִׁים, רַבְּנֵנוּ רַבִּי גַחְמָן מִבְּרֶסֶלֶב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, אֲשֶׁר רַק הוּא יוֹדֵעַ מֶה זֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים עַל הָרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלוֹ (חֲיֵי-מִזְהַר"ן, סִימָן תה); לָכֵן בְּזֶה בְּעֶצְמוֹ רְאוּי לָךְ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד. אַךְ אֲבִקְשֶׁה, אֲהוּבֵי, בְּנֵי הַיְקָר, מֵאַחַר שֶׁבָּאָה לָךְ הַנְּסִיעָה הַזֹּאת בְּמָמוֹן וּבְדָמִים, שֶׁהֲרֵבָה הֲרֵבָה בְּזִיוּנוֹת וּשְׂפִיכוֹת

הקדמה

דמים ומניעות כָּבֵד סְבִילָה בְּשִׁבִיל הַנְּסִיעָה הַזֹּאת, וְעַד
 שְׁהִגַּעְתָּ לְכָאן רְאִיתָ הַרְבֵּה נְסִים שֶׁנַּעֲשׂוּ עִמָּךְ, עַל-כֵּן
 רְאֵה אִיךָ לִנְצֹל אֶת הַיָּמִים הַנּוֹרָאִים הָאֵלֶּה בְּטוֹב
 וּבְנִיעוּמִים, וְתַחֲטֹף טוֹב נִצְחִי, וְתִבְרַח מִכָּל מִינֵי הַבְּלִי
 הַבָּלִים שֶׁל פּוֹלִיטִיקָה שֶׁל שָׁקֵר הַמְצוּיִים בְּעוֹלָם, וְזָכוֹר
 תִּזְכֹּר שֶׁלֹּא בָּאתָ לְכָאן כְּדֵי לְהַחְזִיק בְּמַחְלָקָת או
 לְהִתְעַרֵּב בְּרִיב לֹא לָךְ, או לְהִתְנַפֵּחַ וּלְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל
 רוּחָךְ, אִם כָּבֵד מְסֻרֶת נִפְשָׁךְ וּבָאתָ לְכָאן, רְאֵה לְשִׁמְעַ אֶל
 דְּבָרֵי אֱלֹהֵי בִּסְפֵר הַזֶּה בְּתַמִּימוֹת וּבְכִשְׁיוֹת גְּמוּרָה,
 וְתַקִּים אֶת כָּל הַנְּאָמָר כָּאן, וְתִבְלֶה רַב הַזְּמַן בְּצִיּוּנוֹ
 הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל בְּשִׂיחָה — זו תִּכְלֶה, אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ,
 וּבְכִסּוּפִין וּבְרִצּוֹנוֹת חֲזָקִים אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוּ דִּיקָא
 תִּרְגִּישׁ רֵאשׁ הַשָּׁנָה אַחֲרֵי לְגַמְרֵי, וְכֵן תִּזְכֶּה לְשָׁנָה טוֹבָה
 וּמְתֻקָּה, שָׁנָה מְלֵאָה טוֹב אֲמֵתִי וְנִצְחִי, כִּי סוּף כָּל סוּף
 לֹא יִשָּׂאֵר מֵאַתָּנוּ כְּלוּם, רַק מֵה שֶׁנִּזְכָּה לְחַטֵּף בְּזֶה
 הָעוֹלָם הָעוֹבֵר כְּצֵל צִפּוֹר הַפּוֹרֵחַ בְּאוֹיֵר; וְעַל-כֵּן רְאֵה,
 אֲהוּבֵי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְהִתְחִיל עוֹד עִכְשָׁו כָּאן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה
 בְּאוֹמֵן אֶצֶל רַבְּנוֹ ז"ל, וְתוּכַל לְקַחַת עִמָּךְ אֶת הָרֵאשׁ
 הַשָּׁנָה לְכָל הַשָּׁנָה; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמָּטָה אֶזֶן קְשֵׁבֶת אֶל
 דְּבָרֵינוּ אֱלֹהֵי הַמּוֹבָאִים בִּסְפֵר הַזֶּה, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים,
 וְיִזְכֶּה לְהַכְּלִיל בְּחֵי הַחַיִּים, מְלַךְ יְחִיד חַי הָעוֹלָמִים.

ספר

הנהגות ראש השנה

ענין ראש השנה

א.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, אשר רבנו ז"ל
אמר (שיחות הר"ן, סימן ב'): טוב מאד להשליך עצמו
על השם יתברך, ולסמוך עליו, ודרך פשפא היום,
אני מוסר כל התנועות שלי ושל בני והתלויים בי
על השם יתברך, שיהיה הכל כרצונו יתברך, וזה
טוב מאד, גם אזי אין צריך לדאג ולחשב כלל אם
מתנהג כראוי אם לאו, מאחר שסומך עליו יתברך,
ואם הוא יתברך רוצה בענין אחר, הוא מרצה
להתנהג בענין אחר כרצונו יתברך, וכן כשמגיע
שבת או יום-טוב, אזי אני מוסר כל ההתנהגות וכל

הענינים והתנועות של אותו השבת או היום-טוב
להשם יתברך, שיהיה הכל פרצונו יתברך, ואזי איך
שמתנהג באותו השבת ויום-טוב, שוב אינו חושב
וחושש כלל — שפא לא יצא ידי חובה בהנהגת
קדשת אותו היום, מאחר שפבר מסר הכל להשם
יתברך, וסמך עליו יתברך לבר (ועין שם, סימן רלח);
ועל-כן מה טוב ומה נעים עכשו, שנכנסת שנה
חדשה, שתאמר בפה מלא נסחת: "הריני מקשר
עצמי" וכו', לכל השנה הזאת וכו', ותרחיב את
הדבור כפי צחות לשונך, ותמסר עצמך הינו את
מחשבתך, דבוריך ומעשיך, ואת כל אלו התלויים
בך וכו' לגמרי אליו יתברך, ותבקש ותתחנן, שלבל
תעבר על רצונו יתברך כלל, חס ושלום, כל השנה,
רק תהיה פרצונו יתברך, וזה מועיל מאד מאד;
אשרי מי שמוסר מודעה בתחלת השנה לכל השנה,
שהוא רוצה רק לעשות רצונו יתברך, ולהיות נכלל
לגמרי בו יתברך, וכל מחשבה, דבור ומעשה
שיהיו, חס ושלום, כנגד רצונו יתברך, יהיו בטלים
ומבטלים כלא ממש, ויוציא משפתיו את כל
הרצונות והפסופים הטובים שיש לו, ורוצה ורפץ

לַעֲשׂוֹת בְּזוֹ הַשָּׁנָה הַחֲדָשָׁה, וּבְיָדַי יַפְעַל הַכֹּל לְטוֹבָה, כִּי מֵעַלְת הַמוֹצֵיא אֶת רְצוֹנוֹתָיו וְכִסּוּפָיו לְטוֹבָה מִתּוֹךְ פִּיו — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים לֵא, סו; וּבִלְקוּטֵי-הַלְכוֹת, אוּמָנִין, הַלְכָה ד'). אֲשֶׁרִי מִי שֶׁיְהִיָּה חֹזֵק בְּזֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִכְתֹּב וְיִחַתֵּם בְּכַתִּיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה.

ב.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד דְּבַר גָּדוֹל יוֹתֵר מִלְּהִיּוֹת אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּבְפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ וְאָמַר (חַי"י-מוֹהַר"ן, סִימָן תג): הֲרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְהָיָה פְּלֵא אֶצְלִי, מֵאַחַר שֶׁהַמְּקַרְבִּים שְׁלִי מֵאֲמִינִים לִי, וְלָמָּה לֹא יִזְהָרוּ כָּל הָאֲנָשִׁים הַמְּקַרְבִּים אֵלַי, שֶׁיְהִיוּ כְּלָם עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אִישׁ לֹא יַעֲדֵר, כִּי כָּל עֲנִין שְׁלִי הוּא רַק רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְהִזְהִיר לַעֲשׂוֹת כְּרוֹז, שְׁכָּל מִי שֶׁסָּר לְמִשְׁמַעְתּוֹ וּמְקַרְבֵי אֵלָיו, יְהִיָּה עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶצְלוֹ, לֹא יִחַסֵּר אִישׁ, וּמִי שֶׁזוֹכֶה לְהִיּוֹת עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, רְאוּי לוֹ לְשִׂמְחַ מְאֹד מְאֹד, "אֲכָלוּ מִמַּעַדְנִים וּשְׂתוּ מִמַּתְקִים, כִּי חֲדוֹת ה' הִיא מִעֲזוֹכֶם" (נְחֻמָּה ח, י), וְזֶה

נֹאמַר עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁר־מִי שְׂמוֹסֵר אֶת
 נַפְשׁוֹ, וּבָא אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו,
 חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, הַמְּתַקְּבִים יַחַד בְּעִיר אוֹמֵן לְרֹאשׁ
 הַשָּׁנָה, וּמִתְפַּלֵּל יַחַד עִמָּהֶם, וּמְשַׁתַּח עַל צִוּוֹנוֹ
 הַקְּדוֹשׁ, אֲשֶׁר זֶה הִיָּה רְצוֹנוֹ ז"ל, שְׂיָבֹאוּ אֶצְלוֹ
 לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה גַּם אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ, וְאָמַר שְׂאִין דְּבַר
 גָּדוֹל מְזֵה, הֵינּוּ מְלֵהוּיֹת אֶצְלוֹ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי
 יְכוּלִים אַז אַנְשִׁים לְקַבֵּל תְּקוּנִים, אֲשֶׁר בְּכָל הַשָּׁנָה
 לֹא הָיָה אֶפְשָׁרִי שִׁיְהִיָּה לָהֶם תְּקוּן בְּשׁוּם אִפֶּן,
 אַף-עַל-פִּי-כֵן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יְכוּלִים אֲפֹלוּ הֵם לְקַבֵּל
 תְּקוּן, אַף-עַל-פִּי שֶׁבְּכָל הַשָּׁנָה אֲפֹלוּ הוּא בְּעַצְמוֹ
 ז"ל לֹא הָיָה יְכוּל לְתַקְּנָם, אָבֵל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה גַּם הֵם
 יְכוּלִים לְקַבֵּל תְּקוּנִים, כִּי אָמַר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּרֹאשׁ
 הַשָּׁנָה עֲנִינִים וְתְּקוּנִים, אֲשֶׁר בְּכָל הַשָּׁנָה גַּם הוּא
 אֵינּוּ יְכוּל לַעֲשׂוֹת (עֵין תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן תו); וְהַעֲקָר
 — לְבֹא בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה לְקַבֵּל מִרְבְּנוֹ
 ז"ל אֶת כָּל הַתְּקוּנִים שָׁלוֹ, וְאֵל יַעֲרֹב בְּתוֹךְ הַקְּבוּץ
 הַקְּדוֹשׁ שׁוּם פּוֹלִיטִיקָה שֶׁל הַכָּל הַמְּצוּיָה עִכְשָׁו שֶׁל
 מִי בְּרֹאשׁ וְכו', אֶלָּא תְּחַבֵּר עֲצֻמָּה אֶל תְּלִמִּידֵי רַבְּנוֹ
 ז"ל הָאֲמֵתִים, הִירָאִים וְהַשְּׁלֵמִים, אֲשֶׁר אֵינָם

חפצים בשום דבר, רק בעבודת השם יתברך, ורוצים להפיל בו יתברך, ורק עמקם תתפלל ואליהם תתחבר. ולמען טובתך הנצחית, ברח ממנין פזה שיש שם לצים, אשר אינם חפצים בעבודת השם יתברך כלל, רק סתם באו לשם טיול, אשר בודאי מה טוב ומה נעים גם להם, שהם עושים את הטיול לאומן על ראש השנה, ובודאי גם הם יזכו לתקון מרבנו ז"ל, כי מתוך שלא לשמה בא לשמה (פסחים נ:), אבל אתה, אהובי, בני היקר, ראה להתפלל במנין נפרד רק עם יראים ושלמים, עובדי השם אמתיים, שאינם חפצים בשום הבלים, רק בעבודת השם יתברך, להפיל לגמרי רק בו יתברך, ואם לא תוכל להוציא מהכח אל הפעל לבא אל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה, אל תפל בדעתך, חס ושלו, בעבור זה, אלא תשתדל לעשות מנין בעירך ובמקומך דיקא, ותקבץ עשרה מאנשי שלומנו, ותחזקו את עצמכם באהבה, אחוה ורעות, ותקשרו את עצמכם אל רבנו ז"ל, ואז ימשכו עליכם כל התקונים שזוכים לקבל ממנו בראש השנה. כי בפרוש גלה לנו מוהרנ"ת ז"ל,

אֲשֶׁר בְּכָל מְקוֹם שֶׁמִתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו,
 חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, יְהִיָּה בְּמְקוֹם שֶׁיְהִיָּה, רְאוּי לְנִסְעַ
 מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְלְדַחֵף אֶת רֵאשׁוֹ בִּינֵיהֶם,
 וּדְבַר זֹאת לְעֲנִין רֵאשׁ הַשָּׁנָה; וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֶהוּבֵי,
 בְּנֵי הַיָּקָר, מֵה לְפָנֶיךָ, שְׂאִיךָ שֶׁהוּא תִתְפַּלֵּל כָּל יְמֵי
 חַיֶּיךָ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּמִנְיָן עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, חֲסִידֵי
 בְּרֶסֶלֶב, תִּלְמִידֵי רַבֵּנוּ ז"ל הָאֲמֵתִיִּים, הַחֲפִצִּים רַק
 בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינָם רוֹצִים שׁוֹם הֶבֶל
 מִהֶבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאִזּוּ נִכּוֹן יְהִיָּה לְבָךְ וּבְטוּחַ,
 שֶׁתִּזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ אֶת הַתְּקוּנִים מִרַבֵּנוּ ז"ל לְכָל
 הַשָּׁנָה.

ג.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבֵי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר בְּרֵאשׁ
 הַשָּׁנָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת חֲכָם, שֶׁיִּחְשַׁב רַק מִחֲשָׁבוֹת
 טוֹבוֹת, שֶׁיִּיטִיב הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עִמָּנוּ (עֵין שִׁיחוֹת־הַר"ן,
 סִימָן כ"א), וּבְשִׁבִיל זֶה נוֹסְעִים לְצַדִּיקִים לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה,
 כְּדֵי לְזַכּוֹת לְקַדְשַׁת וּלְטָהֳרַת הַמַּחַ וְהַמַּחֲשָׁבָה, וְזֶה
 אֵי אֶפְשָׁר כִּי אִם כְּשֶׁבָּאִים אֶל צַדִּיקִים אֲמֵתִיִּים
 לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה (עֵין לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר"א), כִּי

אז מתקבצים ומתיחדים שלשה ראשים יחד, הינו הצדיק הוא בחינת 'ראש' (שמות ל, יב): "ראש בני ישראל", וראש השנה הוא גם-כן בחינת 'ראש', כי הוא ראש כל השנה, ובו נדון האדם (ראש השנה טז.), וכל אחד בא עם ראשו שהוא מחו ודעתו ומחשבתו, ועל-ידי-זה נתקבצים שלשה ראשים, ונעשה מזה מה שנעשה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן צד); ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, להיות חכם גדול כל ראש השנה, ותשמר את מחשבתך מאד מאד, ותחשב רק מחשבות טובות, שבודאי יהיה טוב, ובודאי תזכה לצאת השנה הזאת מכל צרותיך ויסוריך ומכאוביך, ותזכה שימלא הקדוש-ברוך-הוא את כל משאלותיך לטובה, כי העקר תלוי במחשבה, כי במקום שאדם חושב — שם כל האדם (עין שם, חלק א', סימן כא); ועל-כן תחשב רק מחשבות טובות במשך כל ראש השנה, ותשמר את עצמך מכל מיני מחשבות זרות והרהורים רעים, ורק תכניס בדעתך שהכל יהיה טוב, ואז

בְּאֵמֶת יִהְיֶה לָּךְ טוֹב כָּל הַשָּׁנָה, כִּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה
צְרִיכִים לְשׁוֹר מְאֹד מְאֹד עַל הַמַּחְשְׁבוֹת.

ד.

צְרִיף שְׂתַדַּע, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, שְׂרַבְנוּ ז"ל
הִזְהִירָנוּ מְאֹד לֹא לְדַבֵּר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה מֵה שְׂאִין
צְרִיכִים, וְאָמַר (שיחות-הַר"ן, סימן כא): בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה
בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן צְרִיכִים לְמַעַט בְּדַבּוּר מְאֹד מְאֹד,
וְאָמַר שְׂאָדָם גָּדוֹל צְרִיף לְדַקְדָּק בְּזֶה בְּיוֹתֵר, וְעַל-כֵּן
הוּא אֵינוֹ אוֹמֵר בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶפְלוּ הַפִּיּוֹט, רַק מֵה
שְׂיִסַּד רַבִּי אֶלְעָזָר הַקָּלִיר, אֲבָל שְׂאָר הַפִּיּוֹט אֵינוֹ
אוֹמֵר, מִחֲמַת שְׂאָדָם גָּדוֹל צְרִיף לְדַקְדָּק אֲזוּ בְּיוֹתֵר,
לְבָלִי לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר שְׂאִינוֹ מִכְרָח; וְכֵן נוֹהֲגִים
אֲנָשִׁי שְׁלוּמֵינוּ מִדּוֹר דּוֹר לֹא לְדַבֵּר בְּמִשְׁךְ כָּל רֹאשׁ
הַשָּׁנָה שׁוֹם דְּבוּר, וּמְקַבְּלִים עַל עֲצָמָם תְּעַנִּית
דְּבוּר', כִּי אֲזוּ הוּא יוֹם הַדִּין הַגָּדוֹל וְהַנוֹרָא, וְדָנִים
אֶת הָאָדָם עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְגָלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּשֵׁם
הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע, אֲשֶׁר קָדָם כָּל גִּזֵּר דִּין
שְׂרוּצִים לְגִזֵּר עַל הָאָדָם, שׁוֹאֲלִין אֶת הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ,
וְהוּא דִן אֶת הַדִּין עַל עֲצָמוֹ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א')

סימן קיג), הינו שאדם מדבר על מישהו מה שמדבר, או שואלים אותו: מה אתה אומר על פלוני שעשה דבר זה, והוא פוסק ואומר שמגיע לו כך וכך וכדומה, ואינו שם על לב, שאז הוא דן את עצמו, כי הקדוש-ברוך-הוא מצמצם עצמו מאין סוף עד אין תכלית, ודן את הדין כפי שאדם דן את עצמו; ועל-כן צריך לשמר מאד את הדבור כל השנה, ובפירטי פרטיות בראש השנה, שאז ספרי החיים וספרי המתים פתוחים (ראש השנה לב.), ועל-כן צריכים לשמר אז מאד מאד על הדבור, לא לדבר מה שאינו צריך, ובפירטיות מאחר שאת עצמו הוא דן אז, ולכן נוהגים אנשי שלומנו לקבל על עצמם תענית דבור במשך כל ראש השנה, ואשרי מי שמתנהג עצמו בהנהגה טובה זו.

ה.

צריך שתדע, אהובי, בני, אשר רבנו ז"ל גלה לנו, שצריכים להיות שמחים בראש השנה, גם צריכים לבכות בראש השנה (עין שיחות הר"ן, סימן כא). ובאמת שניהם תלויים זה בזה, כי צריכים

לשמח מאד מאד בראש השנה, שזכינו להתקבץ
 יחד אנשי המלך, ולבכות הרבה מאד "היכן הוא
 המלך" (עין ספורי-מעשיות, מעשה יב). ורבנו ז"ל גלה
 לנו, שעקר מעלת הבכיה — כשהיא מחמת שמחה
 וחדנה, ואפלו החרטה טוב מאד שתהיה מחמת
 שמחה, שמרב שמחתו בהשם יתברך, הוא מתחרט
 ומתגעגע מאד על שמרד נגדו בימים הראשונים,
 ותתעורר לו בכיה, מחמת רב השמחה, וזה עקר
 מעלת הבכיה — שתהיה מחמת שמחה. וזה
 "בכיה" ראשי תבות: ב'שמך י'גילון כ'ל ה'יום
 (תהלים פט, יז), שעקר הבכיה, שתהיה מחמת שמחה
 בשמו יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קעה).
 ואמר האריז"ל (פרי עץ חיים, שער תפלת ראש השנה, פרק
 ז'): מי שאינו בוכה בימים האלה, אין נשמתו טובה
 ושלמה כלל, וכשאדם מתעורר ובוכה בעצמו, ידע
 שאז דנים את נשמתו, ואף על גב דאיהו לא חזי
 מזליה חזי [אף-על-פי שהוא לא רואה, מזלו
 רואה], ועל-כן יתעורר אז בתשובה שלמה, ויבקש
 רחמים על נפשו, כי מעלת הבכיה — אין לתאר
 ואין לשער כלל. וכמאמרם ז"ל (ברכות לב:): אף-

על-פי ששערי תפלה ננעלו, שערי דמעות לא ננעלו; ועל-כן כשאדם בוכה ומתפלל, אז תפלתו נתקבלת לרחמים ולרצון, כמובא בזהר הקדוש (שמות קסה.): זכאה חלקיה דהאי בר נש דאושיד דמעין קמיה קדשא בריך הוא בצלותיה וכו' [אשרי חלקו של האדם הזה ששופך דמעות לפני הקדוש-ברוך-הוא בתפלתו], עין שם; ורבנו ז"ל גלה לנו (שיחות-הר"ן, סימן פז), אשר עקר הבכיה להיות בבחינת (שמות ב, ו): "והנה נער בוכה" — שיש לקל כל חכמתו ושכלו, ויבכה לפני השם יתברך על נגעי לבבו ומכאוביו, ועל-ידי-זה יקיים אצלו מיד (שם): "ותחמל עליו", כמובא בתקונים (תקון יב); ועל-כן אשרי מי שזוכה לבכות הרבה בראש השנה, ועקר הבכיה שתהיה מרב שמחה שהוא זוכה לשוב בתשובה אמיתית, אשר אין לה עוד שמחה גדולה יותר משמחה זו; כי בזה העולם עובר על האדם מה שעובר וזעירין אינון שזוכין לחשב היטב על אחריתם, ועל-כן בזה שהוא באמת שב בתשובה אמיתית, ומתפלל יחד עם הקבוצה הקדוש המתקבצים עצמם להתפלל בהתקשרות לרבנו ז"ל,

בְּזֶה בְּעֶצְמוֹ רָאוּי לוֹ לְשַׁמַּח, אֲשֶׁר בְּיָדָיו לֹא יָזוּז
מִשָּׁם עַד שְׂיִמְחֵלוּ לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו; אֲשֶׁר מִי
שְׁשָׂמַח וּבֹכָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא.

ליל זכר ברית

א.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר נוֹהֲגִים
יְרֵאִים וְשְׁלֵמִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה לְהִיּוֹת עֲרִים בְּלִילָה
הָאַחֲרוֹן שֶׁל הַשָּׁנָה, כְּאֲשֶׁר הִזְהִירָה הַבַּת מֶלֶךְ אֶת
הַשָּׁנִי לְמֶלֶךְ, שְׁתַּבַּחַר לְעֶצְמְךָ מְקוּם, וְתֵשֶׁב שָׁם שָׁנָה
אַחַת, וְכָל הַשָּׁנָה תִּתְגַּעְגַּע אַחֲרֵי לְהוֹצִיא אוֹתִי, וּבְכָל
זְמַן שְׂיִהְיֶה לְךָ פָּנָאִי, תִּתְגַּעְגַּע וְתִבְקֶשׁ וְתִצְפֶּה
לְהוֹצִיא אוֹתִי מִהַמְּקוֹם שְׂאִינוּ טוֹב, רַק שְׁלֹא תִישָׁן,
וְלֹא תִשְׁתָּה יַיִן כְּדֵי שְׁלֹא תִישָׁן, כִּי הָעֶקֶר הוּא הַשָּׁנָה
(עֵינִן סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה א'), שְׂהִנְשָׂמָה אוֹמְרַת לְאָדָם,
שְׂיִבְחַר לְעֶצְמוֹ מְקוֹם פָּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וּבְכָל
יוֹם כְּשֵׁישׁ לוֹ רַק אֵיזָה זְמַן פָּנוּי יִהְיֶה רַק מִתְגַּעְגַּע

וּמִבְקֵשׁ וּמִצְפָּה לְהוֹצִיָאָה מִשָּׁם, שָׁזֶה כָּלֵל עֲנִין
 הַתְּבוּדוֹת, שֶׁהִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל עַל זֶה יוֹתֵר מִכָּל
 הָעֲבוֹדוֹת, דִּהְיָנוּ שִׁירְגִיל אֶת עֲצֵמוֹ לְלַכֵּת לְמָקוֹם
 פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וַיִּשְׁיַח וַיִּסְפֹּר אֶת כָּל אֲשֶׁר
 עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּבְקֵשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים עַל
 נַפְשׁוֹ, שְׁיַחוּס וַיִּרְחַם עָלָיו לְצֵאת מֵהַגְּלוּת הַמָּרָה
 שְׁנִלְכָד בָּהּ, וְזֶה יַעֲשֶׂה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם חֹק קְבוּעַ,
 שְׁיָבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיְדַבֵּר וַיִּשְׁיַח וַיִּסְפֹּר אֶת כָּל
 אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל
 רֵעֵהוּ וְהֵבֵן אֶל אָבִיו, וְכִף יִתְנַהֵג כָּל הַשָּׁנָה כִּלְהֵ,
 וְכִשְׁיָבוֹא הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן, דָּעַר אוֹנֵט עֲרֵשְׁטֵן טָאג פּוֹן
 דָּעַם יָאָר, שְׁשִׁתְּפִדֵל לְהִיּוֹת עַר וַיִּשְׁמַר אֶת עֲצֵמוֹ
 מְאֹד מֵהַשָּׁנָה, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַשָּׁנָה, נִישְׁט פֶּאָר
 שְׁלֵאפֵן [לֹא לְהִרְדָּם], כִּי בְּלִילָה הָאַחֲרוֹן שֶׁל הַשָּׁנָה
 יְכוּלִים לְפַעַל דְּבָרִים נִשְׁגָּבִים עַד מְאֹד; וְעַל-כֵּן
 אֲשֶׁרִי מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת הַלֵּילָה הַזֶּה, וּמִתְבוּדָד הַרְבֵּה
 עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעוֹשֶׂה חֲשִׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ מָה עָשָׂה כָּל
 הַשָּׁנָה וְאִיךְ בָּלָה כָּל יוֹם וְכָל לַיְלָה בְּמִשְׁךְ כָּל הַשָּׁנָה,
 וַיִּרְבֶּה בְּתַחֲנוּנִים וַיִּבְקֵשׁ רַחֲמִים וַיִּתְוַדֵּה וַיִּפְיִסוּ
 יִתְבָּרַךְ בְּכָל מִיָּנִי פִּיּוּסִים, וְאִזּוּ בּוֹדָאֵי תַזְכָּה נִשְׁמָתוֹ

לַחֲזוֹר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶל אָבִיָּהּ, שֶׁהוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי
 הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאֵל תִּקַּל בְּעֵינֶיךָ,
 אֱהוּבִי, בְּנֵי הַנְּהֻגָה זוֹ, פִּי הַלְּיָלָה הַזֶּה הוּא לְיָלָה
 קְדוֹשׁ, עֲלִיוֹן וְנוֹרָא, וּמֵה שֶׁקְּלָקְלוֹ כָּל הַשָּׁנָה וְכֵן מֵה
 שֶׁלֹּא הִסְפִּיקוּ לְתַקֵּן בִּימֵי אֱלוֹל, יְכוּלִים לְתַקֵּן דִּיקָא
 בְּלֵילָה זֶה. וְלֵךְ רְאֵה מֵה שֶׁכָּתַב הַסֵּבָא קְדִישָׁא, אִישׁ
 הָאֱלֹקִים, רַבְּנוּ בַּעַל "יִשְׁמַח מֹשֶׁה" (פְּרָשַׁת נֹצְבִים), וְזוֹ
 לְשׁוֹנוֹ: רַחֲמָנָא לְבָא בָּעֵי (סְנֵהֲדִין קוֹ), בְּזֶה הַלְּיָלָה
 הַנִּשְׁאָר יִפְשֵׁשׁ בְּמַעֲשָׂיו, וְיִשִּׁים אֶל לְבוֹ הַטּוֹב, גְּדֹל
 מְרִיו, וְיִתְחַרֵּט בְּחֻרְטָה גְּדוֹלָה, וְיִפֹּל מְלֵא קוֹמָתוֹ
 אֲרָצָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וְיִזְעַק מְרָה: "אֹי לִי מֵה
 עֲשִׂיתִי, כּוֹזֵאת וְכוֹזֵאת עֲשִׂיתִי, וְהַנְּגִי מִתְחַרֵּט בְּחֻרְטָה
 גְּדוֹלָה מְאֹד וּמְאֹד בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם". וְיִקְבֹּל עָלָיו
 בְּכָל לֵב שֶׁלֹּא יָשׁוּב עוֹד לְתַעֲתוּעָיו כָּל יְמֵי חַיָּיו,
 וְיִהְיֶה אֶצְלוֹ כְּפִתֵּד שֶׁלֹּא יִמָּט, וְיִתְוַדֶּה בְּבִכֵי גְּדוֹל,
 וְיִבְקֹשׁ מִחִילָה וּסְלִיחָה מִמֶּלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ, וּמֵה
 שֶׁצָּרִיךְ תַּקוּן — יִתְקַן, כְּפִי אֲשֶׁר יִגִּיד לוֹ רוֹפֵא
 נַפְשׁוֹת, וּבֵין אָדָם לְחֻבְרוֹ לְתַקֵּן, אִזּוֹ יִהְיֶה קוֹנֵה
 עוֹלָמוֹ בְּשַׁעֲה אַחַת וְיִגִּיעַ לְחַפְצוֹ בְּמַעַט זְמַן אֲשֶׁר
 יִשְׁאָר בְּיָדוֹ, עֵין שָׁם; וְעַל-כֵּן אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן,

אהובי, בני היקר, ודיקא בלילה הזוה אל תבלה בשטיות, רק ברח לך אל ציון רבנו ז"ל, ושם תתבודד ותבקש על נפשך, ותרכה ברחמים ובתחנונים, ותאמר סליחות, והאל הסולח לכל יסלח גם לך.

סליחות

א.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, כי מעלת אמירת סליחות אין לתאר ואין לשער כלל, כי אז כשאדם קם קדם אור היום, ואומר סליחות אל הקדוש-ברוך-הוא, זה מאד מקבל ומרצה בשמים, ובפרט בימי אלול. וזה שנוהגים ישראל, שמתחילים לומר סליחות במוצאי-שבת קדם ראש השנה, וכמו שאומרים אז: "במוצאי מנוחה קדםנוך תחלה", כי עקר הכח לבא לפניו יתברך בחטאינו המרבים, ולבקש "סלח נא", הוא רק בכח

שבת-קדש, שאז חוזרים ומחזירים לצדיק האמת,
 שהוא בחינת משה, את הכתרים שלקחו מעם
 ישראל, שהוא בחינת "נעשה ונשמע", שעל-ידי-זה
 עקר המשכת החסד העליון מחדש בכל שנה,
 שהיא מתנה טובה שהקדוש-ברוך-הוא נותן לעם
 ישראל, ועל-ידי-זה הוא סולח לעוונותיהם (עין
 לקוטי-הלכות, מתנה, הלכה ה', אות כ'). ועקר אמירת
 הסליחות שאומרים אז הוא בחינת תמימות
 ופשיטות בלי שום חכמה כלל, כי מסלקים את
 חכמתנו המדמית לגמרי, ובאים ומבקשים ממנו
 יתברך, שיחוס וירחם עלינו, ונבטל את כל חכמתנו
 המדמית וכל מיני ישות וגאות שיש בנו, כי אז
 בעת הסליחות הוא הזמן המסגל לזה, שאדם יסלק
 את דעתו ויבקש רחמים ותחנונים בתמימות
 ובפשיטות ממנו יתברך, שתתגלה עליו מלכותו
 שרק הוא יתברך מלך, ורק מלכותו אנו מקבלים,
 ואנו עוקרים מעצמנו את כל בחינת ישות וגאות,
 שהוא בחינת "אנא אמלך", אלא אנו מבקשים
 ממנו יתברך שהוא ימלך עלינו, שזה הסליחות
 שאנו מקדימים קדם ראש השנה (עין לקוטי-הלכות,

נטילת ידים שחרית, הלכה ג', אות ה'). ועקר הסליחות זה
 רק כדרך עני העומד בפתח, ומבקש רחמים
 ותחנונים על נפשו, כי כך צריכים לבא ולבקש
 ממנו יתברך בעת הסליחות, כדרך העני שעומד
 בפתח, ומבקש רחמים ותחנונים, כי כל קדשת
 ראש השנה היא קדשת המחין, שזוכין אז למחין
 חדשים, באורי התורה שנפתחים אז, וזה אי אפשר
 להמשיך, כי אם על ידי רחמים ותחנונים.

ועל כן קדם ראש השנה דיקא מתחילים לקום
 ולבקש ולהתחנן ברחמים ובתחנונים ובסליחות
 אליו יתברך, שיחוס וירחם עלינו, וישפיע עלינו
 מחין חדשים בראש השנה, שנזכה להבין את
 התורה הקדושה, כי אי אפשר לזכות לקדשת ראש
 השנה, אלא כשמקדימין קדם בבקשת סליחות
 ופיוטים (עין לקוטיהלכות, דברים הנוהגים בסעודה, הלכה
 ד', אות ג'). ועקר שלמות סליחות ומחילת עוונות
 הוא מבחינת תליסר תקוני דיקנא, שהם י"ג [שלש-
 עשרה] מדות של רחמים, שלמד הקדוש ברוך הוא
 את משה שיתפלל לפניו, ורק בזה תלויה המחילה

והסליחה, ועל-כן מרבים אז ביעת הסליחות פעם
אחר פעם לומר י"ג מדות הרחמים (עיין לקוטי-הלכות,
תולעים, הלכה ג', אות ג'). כי הי"ג מדות של רחמים
שזכה משה להמשיך בעולם, שהשם יתברך למדו
סדר תפלה, ונתעטף כשליח צבור, ואמר לו:
"כדרך שאני עומד ומתפלל, כך יהיו עושים בני
ביעת צרה". וזה הענין שאנו אומרים וחוזרים פעם
אחר פעם בי"ג מדות הרחמים, כדי להמשיך עלינו
מתנת חנם ממנו יתברך, שיחוס וירחם עלינו וימחל
לנו (עיין לקוטי-הלכות, מתנה, הלכה ה', אות יז); ולכן
ראה, אהובי, בני היקר, להתעורר מאד בכל ימי
הסליחות, ובפרט עכשו בערב ראש השנה, שאז
מרבים מאד בסליחות, ובפרט אצל אנשי שלומנו,
אשר כל תחנה, תפלה ובקשה אומרים אותה לאט
לאט מלה במלה בהתעוררות רבה, ובפרט י"ג
מדות הרחמים שאומרים את זה בנגון מיוחד
ובדבקות עצומה: "אל הורית לנו לומר שלש
עשרה, וזכור לנו היום ברית שלש עשרה" וכו',
כאשר נוהגים אנשי שלומנו להדגיש תבות אלו
מאד, כידוע לכל מי שזכה כבר להיות פעם בערב

ראש השנה בסליחות אצל אנשי שלומינו, שיש אז
התעוררות גדולה מאד; ועל-כן ראה, אהובי, בני
היקר, להתעורר עכשו בעת אמירת הסליחות,
ותכוז מה שאתה אומר, באפן שתזכה לשוב
בתשובה אמיתית, ותקבל עליך על מלכות שמים
שלם בראש השנה; אשרי מי שאומר סליחות
בהתעוררות גדולה מאד, ואז טוב לו כל השנה, כי
כפי שמקדים עצמו קדם ראש השנה, כן יזכה
להמשיך עליו סליחה ומחילה ביום ראש השנה,
ובפרט עכשו בסליחות של הלילה האחרון של
השנה, הנקרא: "זכור ברית", שאנו מעוררים את
זכות עקדת יצחק, ראוי להתעורר מאד מאד. ולכן
ראה, אהובי, בני היקר, לבלות את הלילה הנורא
הזה עם תפילות תחנונות ובקשות, ובפרטיות הסליחות
תאמר בהתעוררות גדולה, ואל תחטף, רק לומר
לאט לאט, ובפרטיות כשאתה מזכיר את י"ג מדות
הרחמים, תאמר בכונה גדולה ובהתעוררות
עליונה, כי תכמינו הקדושים אמרו (ראש השנה יז):
ברית פרוטה לי"ג מדות הרחמים, שאינם חוזרים
ריקם; ואמרו (שוחר טוב, תהלים צג): י"ג מדות

בתורה שהקדוש-ברוך-הוא מרחם בהן את ישראל; וכן אמרו (תנא דבי אליהו זוטא, פרק ו'): אמר לו הקדוש-ברוך-הוא למשה, אין אתה יכול לעמד על כל מהותי, אלא הריני מודיעך מקצת מהותי, כשאני רואה בני-אדם אף-על-פי שאין בהם תהלה ושבח של תורה ומעשים טובים לא במעשה ידיהן ולא במעשה ידי אבותיהן, אלא רק בשביל שהן עומדין ומודיין ומברכין ומשבחין ומרביין תחנונים לפני, אני נזקק להם, וכופל להם מזונותיהן, שנאמר (תהלים קב, יח): "פנה אל תפלת הערער ולא בזה את תפלתם". וכתוב (שמות לג, יט): "ולאמר אני אעביר כל טובי על פניך", טובי לא נאמר אלא כל טובי, אלו הן י"ג מהות וכו', עין שם; ועל-כן ראה לאמרם בכונה גדולה עד מאד, ולא תזוז משם עד שיכפרו לך.

עֶרֶב רֵאשׁ הַשָּׁנָה

א.

בְּנֵי, בְּנֵי! הַגִּיעַ הַיּוֹם הַמִּיחָל שְׁאֲנוּ מְחַכִּים
 וּמְצַפִּים לוֹ כָּל הַשָּׁנָה, וְהוּא עֶרֶב-רֵאשׁ-הַשָּׁנָה, אֲשֶׁר
 רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (חיי-מוהר"ן, סימן שה): אַנְדֶּערֶע
 וואלְטן זיך גיווינטשן אַזוי אַ רֵאשׁ הַשָּׁנָה ווי ביי
 אוינז עֶרֶב רֵאשׁ הַשָּׁנָה [אֲנָשִׁים אַחֲרִים הָיוּ רוֹצִים
 שְׂיִהְיֶה לָהֶם רֵאשׁ הַשָּׁנָה כְּמוֹ עֶרֶב-רֵאשׁ-הַשָּׁנָה שְׂיִשׁ
 אַצְלָנוּ], כִּי אֶצֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ זוֹהִי עֲבוּדָה מִיחֻדָּת
 בְּעֶרֶב-רֵאשׁ-הַשָּׁנָה, שְׁאֵז מְכִינִים אֶת עֲצָמָם הַיֵּטֵב
 הַיֵּטֵב לְקִרְאָת הַיּוֹם הַנּוֹרָא וְהַנִּפְלָא רֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל
 רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אָמַר בְּפִרוּשׁ: כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ
 עוֹמְדִים וְתְלוּיִים עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי; וְאָמַר
 (חיי-מוהר"ן, סימן תה): הָרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלִי הוּא חֲדוּשׁ
 גָּדוֹל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹדֵעַ, שְׂאִין הַדְּבָר הַזֶּה בִּירוּשָׁה
 מְאַבּוֹתִי, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נָתַן לִי זֹאת בְּמַתָּנָה, שְׂאֲנִי
 יוֹדֵעַ מֵהוּ רֵאשׁ הַשָּׁנָה; וְאָמַר (שם, סימן תו): מָה אָמַר
 לָכֶם, אִין דְּבָר גָּדוֹל מְוָה, הֵינּוּ מְלָהִיּוֹת אֶצְלוֹ עַל

ראש השנה; ואמר בזו הלשון: "ווי אזוי זאל איך
 אייך זאגן קיין גרעסערס דער פון איז גיט פאר
 האנין, איי אנדערע גוטע יודין זאגן גיט אזוי איז
 נאך א קשיא" (כאומר הלא בלא זה כפר מקשים
 עליו קשיות הרבה, ותהיה קשה עוד קשיה זאת
 גם-כן, מה שהקפיד כל-כף להיות אצלו על ראש
 השנה דיקא). ועל-כן עכשו בערב ראש השנה
 הקדוש והנורא הממשמש ובא, הוא הזמן האחרון
 לשוב בתשובה אמתית, בתשובה שלמה, ולהכין
 את עצמו לקבל את כל התקונים הנוראים
 והנפלאים שרבונו ז"ל עושה עם כלליות כל
 העולמות ובפרט בעולם הזה, ובפרטי פרטיות עם
 אנשיו, ועל-כן ערב ראש השנה הוא אצל אנשי
 שלומנו ענין אחר לגמרי, התעוררות נוראה ונפלאה
 מאד; ולכן ראה, אהובי, בני, להתעורר באמת
 עכשו בערב ראש השנה בתשובה אמתית, ותזכר
 את גדל הזכות הנוראה שנפלה בחלקך, שזכית
 להתודע מרבי נורא ונפלא כזה, העוסק לתקן את
 כל אנשיו, כמו שהתבטא פעם אחת ואמר לאנשי
 שלומנו (עין תי-מוהר"ן, סימן דש): מָה אַתֶּם יְכוּלִים

לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, וְכִי מִסְפִּיקִים יְמֵיכֶם וְכַחְכְּכֶם כָּלְכֶם
 לְתַקֵּן פָּגַם אֶחָד מֵמָה שֶׁקְּלַקְלַתֶּם, רַק אֲנִי עוֹשֶׂה
 תְּשׁוּבָה בְּשִׁבְלֵכֶם, וַיֵּשׁ לְאֵל יָדֵי לְתַקֵּן הַכֹּל, כָּל מָה
 שֶׁקְּלַקְלַתֶּם עַד הַנָּה, רַק הָעֶקֶר מֵעַתָּה לֹא תַעֲשׂוּ עוֹד
 וְכו' . עֶמֶד וּרְאֵה וְהַשְׁתּוֹמֵם, רַבִּי רַחֲמָן כְּזֶה, אֲשֶׁר
 מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשָׁיו,
 וּמְכַנִּים בּוֹ הַרְהוּר תְּשׁוּבָה כְּזֶה, עַד שֶׁמִּקְבֵּל עָלָיו
 הַכֹּל, וּמִבְטִיחַ שֶׁהוּא יִתְקַן אֶת כָּל מָה שֶׁקְּלַקְלַת בְּזֶה
 הָעוֹלָם, אִם יִתְעוֹרֵר בְּתְשׁוּבָה, וַיִּקְבֵּל קִבְלָה חֲזָקָה,
 שֶׁכָּבֹד לֹא יִחְזֹר אֶל שְׁטִיּוֹתָיו וְכו' ; וְאָמַר (שָׁם, סִימָן
 שי'): כַּמָּה צָלָם אֱלֹקִים הָיוּ מִנְּחִים בְּרַפֶּשׁ, שֶׁאֲנִי
 הוֹצֵאתִים מִהַרְפֶּשׁ וּמִהַטִּיט וּמִהַבּוֹץ שֶׁהָיוּ שָׁם, כִּי
 נִרְאָה בְּחֹשׁ, שֶׁהַמְתַּקְרָבִים אֵלַי נִשְׁתַּנָּה פְּנֵיהֶם, וּבָא
 עֲלֵיהֶם פָּנִים שֶׁל יְהוּדֵי, בְּחִינַת 'צָלָם אֱלֹקִים', הֲלֹא
 יֵשׁ אֲצִלֵי אֲנָשִׁים שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ אִם הַשְּׂאוֹל תַּחְתִּית
 הָיָה דֵי לָהֶם, כִּי גַם הַשְּׂאוֹל תַּחְתִּית הָיָה קָטָן
 לְפָנֵיהֶם, שֶׁאִם הָיָה אֶפְשָׁר לָהֶם לְחַתֵּר תַּחַת הַשְּׂאוֹל
 תַּחְתִּית, הָיוּ חוֹתְרִים גַּם שָׁם, לְהַכְנִס יוֹתֵר וְיוֹתֵר,
 וְעַל יָדֵי נִתְקַרְבוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּהַתְקַרְבוֹת כְּזוֹ, עַד
 שֶׁאֲנִי מְסִיחִים דַּעְתָּם לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְנִכְלָלִים

הנהגות ראש השנה

במקום שנכללים, וזה הכח של רבנו ז"ל; ועל-פן
 ראה, אהובי, בני היקר, עכשו בערב ראש השנה
 להתעורר באמת בתשובה אמתית, ותהיה מוכן
 לקבל את תקוני רבנו ז"ל, שימשיך עליך בראש
 השנה הקדוש והנורא הזה, ובפרטי פרטיות שאתה
 נמצא אצלו באומן, שכל-כך בקש שנבוא אליו
 לראש השנה.

ב.

בני, בני! מוהרנ"ת ז"ל אמר (לקוטי-הלכות,
 רבית, הלכה ה', אות יא), שצריכים כל ישראל לפייס
 אחד את חברו קדם ראש השנה שיהיה שלום גדול
 בין ישראל, פי העקר הוא השלום, שהיא אחדות
 אמתית, שהוא עקר החיים. ובאמת השלום הוא
 עקר החיים, פי עקר המחלקת על-ידי אחיזת
 השקר, שנמשך מבחינת רבוי ושנוי דעות, וזה עקר
 עבודת ראש השנה, שהיא תחלת הבריאה,
 שצריכים לבטל השקר בשרשו, על-ידי עצם
 התגלות מבחר ראש האמת, כמו שכתוב (תהלים קיט,
 קס): "ראש דברך אמת", שזה סוד ראש השנה,

'ראש' דיקא, 'ראש' דברך אמת, כי רב בעלי
 מחלקת, דרך כל אחד לומר שאצלו האמת, ושכל
 מחלקתו רק בשביל האמת, ובפרט עתה בעונותינו
 הרבים, שנתקיים (ישעיה נט, טו): "ותהי האמת
 נעדרת", שנעשית האמת עדרים עדרים, וכל אחד
 אומר שאצלו האמת, אבל אף-על-פי-כן האמת
 היא אחת, ומי שחפץ באמת לאמתה, מתפלל
 להשם יתברך שיזכה לאמת באמת, הוא יכול
 להכיר היכן האמת האמתית, כי האמת עד לעצמה,
 ועקר המחלקת היא רק מחמת הרחוק מאחד,
 שמשם אחיזת השקר, כי מי שאינו מבטל השקר
 בשורשו, יכול לטעות אחר-כך מאד, ולהפך השקר
 לאמת והאמת לשקר, כמו שכתוב (ישעיה ה, כ-כא):
 "הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע, שמים חשך
 לאור ואור לחשך, שמים מר למתוק ומתוק למר,
 הוי חכמים בעיניהם ונגד פניהם נבנים", ומשם
 נמשכת כל המחלקת שבבולם, ומי שרוצה להציל
 ולמלט נפשו מאש המחלקת, שהיא גרועה מהכל,
 עקר הצלתו על-ידי האמת, שהוא שלום, כמו
 שכתוב (מלכים-ב כ, יט): "שלום ואמת יהיה בימי",

כי כְּשִׁיסְתַּכַּל עַל הָאֲמֶת לְאִמְתָּהּ, בְּוֹדַי יְבָרַח
 עַל-כָּל-פְּנִיִּים מִמַּחְלָקָת, כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁלֹא יִזְכֶּה
 לְהַשְׁיֵג וְלִידַע הֵיכֵן הָאֲמֶת, מִחֲמַת שְׁלֹא הִתְיַגֵּעַ
 בְּעִבּוּדָתוֹ כְּרְאוּי, כִּי לְזָכוֹת לְעֵצָם הָאֲמֶת לִידַע הֵיכֵן
 הָאֲמֶת, צְרִיכִים יִגִּיעָה גְדוּלָּה מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יָמִים וְשָׁנִים, אֲבָל עַל-כָּל-פְּנִיִּים אִם
 חָפֵץ בְּאֲמֶת, יִשְׁתַּדֵּל שְׁלֹא יִהְיֶה רוּדֵף וְחוֹלֵק עַל
 אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים וְעוֹבְדֵי ה', וְלֹא יַעֲסֹק בְּמַחְלָקָת
 וְרִדִּיפוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְרֹדֵף אַחֵר אֲנָשֵׁי אֲמֶת,
 אֶף-עַל-פִּי שֶׁנִּדְמָה לוֹ לְהִפָּךְ כְּאִלּוֹ הַצָּדֵק עִמוֹ,
 וְכֵאלּוֹ עָלְיוֹ לְהַכְנִיֵס עֲצָמוֹ בְּמַחְלָקָת וּבְמַרְיבוֹת,
 וְכֵאלּוֹ הוּא צָרִיף לְהִיּוֹת זֶה שֶׁעוֹזֵר לְאֲמֶת. אַל, בְּנִי,
 אַל תַּכְנִיֵּס עֲצָמְךָ בְּמַחְלָקָת וּבְמַרְיבוֹת, כִּי מֶה לָּךְ כָּל
 הַצָּרָה הַמְרָה הַזֹּאת הַנִּקְרֶאת מַחְלָקָת, אֲשֶׁר הִרְבֵּה
 הִרְבֵּה כָּבֵד הִרְגָּה הַמַּחְלָקָת, וְאִבְדוּ אֶת שְׁנֵי
 הָעוֹלָמוֹת גַּם יַחַד; וְעַל-כֵּן רְאֵה לְעֵסֶק עֲכָשׁוּ רַק
 בְּתַקוּן נַפְשֶׁךָ, וְזָכוֹר תִּזְכֹּר כִּי "הָאֲמֶת וְהַשָּׁלוֹם
 אֶהְיֶה" (זְכוּרָה ח, יט), כִּי אֲמֶת הוֹלֵכֶת רַק עִם שָׁלוֹם,
 כִּי הֵם שְׁנֵי אוֹהֲבִים, וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹאֶה מְקוֹם
 שְׁחוֹלְקִים עַל זוּלָתוֹ, תִּדַע, בְּנִי, כִּי שָׁם אֵין אֲמֶת

שֶׁהוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׂכָתוּב
 (יִרְמְיָהוּ י', י'): "וְהָ אֱלֹקִים אָמַת"; וְעַל-כֵּן אֶהוּבִי, בְּנֵי
 הַיָּקָר, עֲכָשׁוּ בְּעָרְבֵי רֵאשׁ הַשָּׁנָה רְאֵה לְפָיִס אֶת כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד שְׂפָגְמַת נְגִדוֹ, וְתִשִּׁים אֶת גְּאוּתְךָ בְּקֶרֶן
 זְוִית, וְתִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לִילָךְ וּלְבַקֵּשׁ מְחִילָה,
 סְלִיחָה וְכַפָּרָה נְגִד מִי שְׂפָגְמַת אוֹ אֶת מִי שְׂקָלְלָתָ,
 אוֹ לְמִי שֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ וְכַדוּמָה, שְׂכָל זֶה הוּא סוּד הַתְּרַת
 נְדָרִים קֹדֶם רֵאשׁ הַשָּׁנָה, שְׂצָרִיכִים לְהַתְּחַרֵּט הַיֵּטֵב
 עַל כָּל כְּנוּיֵי נְדָרִים וְשְׁבוּעוֹת וְקוֹנָמוֹת שְׁנֵדָר אוֹ
 נִשְׁבַּע אוֹ קָלַל, אוֹ הִכְנִיס בְּשִׁמְתָא אֶת מִישֵׁהוּ, וְלִכְן
 נוֹהֲגִים קֹדֶם כְּנִיסַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְדוּשׁ וְהַנּוֹרָא
 לְהַתִּיר נְדָרִים, כְּמוֹ שְׂכָתָב הָאֲרִיז"ל (פְּרִי עֵץ חַיִּים, שְׁעַר
 רֵאשׁ הַשָּׁנָה): יִתִּיר נְדָרוֹ קֹדֶם רֵאשׁ הַשָּׁנָה. וּמִתְקַבְּצִים
 עֲדָה קְדוּשָׁה שֶׁל תְּלֻמִּידֵי חֲכָמִים לְהַתְּרַת נְדָרִים
 וְשְׁבוּעוֹת, וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים אִם יֵשׁ עֲדָה קְדוּשָׁה
 שֶׁל עֲשָׂרָה אָנָּשִׁים, וַיִּפְרֹט לְפָנֵיהֶם אֶת הַגִּסָּח
 שְׂאוּמְרִים אֲזוֹ: "שְׂמְעוּ נָא, רַבּוֹתֵי, דִּינִים מְמַחִים, כָּל
 נְדָר אוֹ שְׁבוּעָה אוֹ אִסוּר אוֹ קוֹנָם אוֹ חֲרָם שְׁנֵדָרְתִּי
 אוֹ נִשְׁבַּעְתִּי בְּהַקִּיץ אוֹ בְּחֵלוֹם" וְכוּ' וְכוּ', וְכֵן יוֹדִיעַ
 שֶׁהוּא מְבַטֵּל מִכָּאן וּלְהַבָּא כָּל הַנְּדָרִים וְכָל

השבועות וכו' וכו', וכן תאמר את ה'יהי רצון, שכל
 הקלות וארוכים ונהויים ונזופים וחרמות
 והשמות, שקללתי או שהרהרתי או שנדרתי או
 שהחרמתי וכו' וכו', שהכל יהיו בטלים ומבטלים,
 ותבקש חרטה מהם. והעקר בעת שאתה אומר את
 סדר הנסח הזה; אהובי, בני, תקבל על עצמך,
 שמהיום והלאה לא יהיה לך שום עסק עם אחרים,
 ואל תקלל את אף אחד, ואל תהיה לך שום מחלקת
 ומריבות עם שום בני-אדם, כי עון המחלקת גדול
 מאד מאד, עד שאמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה
 יח, ג): כמה קשה המחלקת, שבית-דין של מעלה
 אין קונסים אלא מבין כ' ובית-דין של מטה מבין
 י"ג, ובמחלקת של קרח תינזקות בני יומם נשרפו
 ונבלעו, ואמרו (שם): כמה קשה מחלקת, שכל
 העוֹזר במחלקת, הקדוש-ברוך-הוא מאבד את
 זכרו, ואמרו (שיר השירים רבה ה): תנו דעתכם שלא
 תשנאו זה את זה ולא תחרתו זה עם זה, שלא
 יאמרו מלאכי השרת לפניו יתברך: תורה שנתת
 להם, אינם עוסקים בה, והרי איבה ומחלקת
 ותחרות ביניהם; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר,

עָכָשׁוּ בְּעָרְבַי רֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּשָּׁעָה שְׁאַתָּה עוֹסֵק
 בְּהַתְּרַת נְדָרִים, שְׁלֵא יִהְיֶה מִהַשְּׁפָה וְלַחוּץ, אֲלֵא
 תָּבִין הֵיטֵב מֵהַ שְׁאַתָּה אוֹמֵר, וְקִדְּם לְזֶה לְךָ וּתְפִיס
 אֶת מִי שְׁאַתָּה יוֹדֵעַ, שְׁקַלְלֶת אוֹתוֹ אוֹ הַחֲרַמְתָּ אוֹתוֹ
 אוֹ אֶתָּה שׁוֹנֵא אוֹתוֹ, כִּי עַל כָּל רָגַע וְדָקָה שְׁשׁוֹנְאִים
 אֶת בַּר יִשְׂרָאֵל עוֹבְרִים, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, עַל לָאוּ שְׁל
 "לֹא תִשְׁנֵא אֶת אַחִיךָ בְּלִבְבְּךָ", שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אֵין לוֹ
 חֵלֶק בְּאַלְקֵי יִשְׂרָאֵל, כַּמוֹכָא בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ (פְּרָשַׁת
 קָרַח קַעו): מִחֲלָקַת פְּלוּגְתָא דְשָׁלוֹם, וּמֵאַן דְּפָלִיג עַל
 שָׁלוֹם פְּלִיג עַל שְׁמָא קַדִּישָׁא בְּגִין דְּשְׁמָא קַדִּישָׁא
 שָׁלוֹם אֶקְרִי [מִחֲלָקַת זֶה חֲצִיָּה שְׁל שָׁלוֹם, וּמִי
 שְׁחוֹלֵק עַל שָׁלוֹם, חוֹלֵק עַל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, כִּי הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ נִקְרָא שָׁלוֹם]; וְעַל-כֵּן מִי שְׁאַיְנוּ מְשָׁלִים עִם
 בַּר יִשְׂרָאֵל, הוּא חוֹלֵק עַל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בְּעֲצָמוֹ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְעַנְשׁוּ קָשָׁה מְאֹד מְאֹד.
 וְאַיִךְ תִּפְגֵּם, אֶהוּבִי, בְּנֵי, לְבַקֵּשׁ עֲכָשׁוּ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ
 עַל חַיִּים בַּשָּׁעָה שְׁיֵשׁ לְךָ קִנְיָה וְשִׁנְיָה וְתַחֲרוּת
 וּמִחֲלָקַת עִם זוֹלָתְךָ, וְכֵן נְדָרְךָ וְנִשְׁבַּעְתָּ וְהַחֲרַמְתָּ? !
 עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנֵי, עֲשֵׂה זֹאת, אֵיפּוֹא, וּבִרַח לְךָ
 עֲכָשׁוּ אֵל כָּל מִי שְׁאַתָּה יוֹדֵעַ שְׁפָגַמְתָּ נְגִדוֹ, וְתַפֵּל

לְפָנָיו, וְתַחֲנוּן לוֹ, שְׂיִמְחַל לָךְ, וְאַתָּה מְקַבֵּל עַל
 עֲצָמְךָ שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת שׁוּם רַע, וְכֵן בְּעֵת שְׂאֵתָה אוֹמֵר
 סֵדֵר הַתְּרַת נְדָרִים, תִּכְוֶן פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת הַיָּטֵב, מֵה
 שְׂאֵתָה אוֹמֵר, שְׁלֹא תִהְיֶה סֶתֶם אֲמִירָה בְּעֵלְמָא, כִּי
 כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים בַּשָּׁנָה, הָאָדָם קוֹפֵץ וְנִשְׁבַּע אוֹ
 נוֹתֵן תְּקִיעַת כַּף, שְׁפָל זֶה בְּכֹלל שְׁבוּעוֹת, וְעוֹן
 הַשְׁבוּעוֹת חָמּוּר מְאֹד מְאֹד, עַד שְׂחַכְמִינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 הַקְּפִידוּ עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וְאָמְרוּ (מְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא,
 פְּרַשְׁתַּ מַטּוֹת): הַמוֹעֵל בַּשְׁבוּעוֹת כּוֹפֵר בְּהַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵין לוֹ מְחִילָה לְעוֹלָם, וְאָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבֵּה
 ו, ג): דְּבָרִים שְׂאֵין הָאֵשׁ שׁוֹרְפָם שְׁבוּעַת שְׁוֹא
 מְכַלְתָּם; עֲמֹד וּרְאֵה וְהַתְּבוּנָן גְּדֹל חֲמֵר הָאֶסּוּר שֶׁל
 שְׁבוּעוֹת וְנְדָרִים, קָלְלוֹת וְחֲרָמוֹת, שְׂאֶחָד מְקַלֵּל אֶת
 זוּלָתוֹ אוֹ מְחַרְימוֹ, אוֹ נִשְׁבַּע אוֹ נוֹדֵר שְׁלֹא יִדְבֵר
 עִמוֹ, שְׁעַל עֲוֹנוֹת אֵלוֹ צְרִיכִים תִּכְרַף-וּמְיָד לָשׁוּב
 עֲכָשׁוּ בְּעָרֵב רֹאשׁ הַשָּׁנָה; וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבֵי, בְּנֵי
 הַיִּקָּר, מֵה לְפָנֶיךָ, וּבֵרַח לָךְ מִכָּל מִינֵי הַבָּלִים וְכָל
 מִינֵי מַחְלָקַת וְקִנְאוֹת וְשִׁנְאוֹת מְזוּלָתְךָ, וּמֵה יֵשׁ לָךְ
 עִם זוּלָתְךָ, רְאֵה לְהַתְּחַרֵּט בְּאַמַּת עֲכָשׁוּ, וְתִשׁוּב
 בְּתִשׁוּבָה אֲמֵתִית, וְתִשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּינְךָ לְבֵין

כָּל כָּלֵל נִשְׁמֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִמְחַל לָךְ
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הַכֹּל, כִּי לֹא מָצָא הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא כְּלִי מִתְּזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֹא הַשָּׁלוֹם,
 שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כט, יא): "ה' עֲזַר לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֶךְ
 אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם" (עקצין ג, יב), וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה לַח, ו): גְּדוֹל הַשָּׁלוֹם, שֶׁאֶפְלוּ
 יִשְׂרָאֵל עוֹבְדִים עֲבוּדָה זָרָה וְשָׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, אָמַר
 הַמָּקוֹם כְּבִיכּוֹל אֵינִי יָכוֹל לְשַׁלֵּט בֵּינֵיהֶם, כִּיּוֹן
 שֶׁשָּׁלוֹם בֵּינֵיהֶם; עֲמֵד וּרְאֵה וְהִתְבּוֹנֵן מַה מַּעֲלַת
 הַשָּׁלוֹם בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל; וְאָמְרוּ (ויקרא רבָּה ט, ט):
 גְּדוֹל שָׁלוֹם שֶׁכָּל הַבְּרָכוֹת וְטוֹבוֹת וְנִחְמוֹת
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבִיאֵן עַל יִשְׂרָאֵל חוֹתָמִים
 בַּשָּׁלוֹם, וְאָמְרוּ (שם): גְּדוֹל שָׁלוֹם, שֶׁכְּשֶׁמֶלֶךְ
 הַמְּשִׁיחַ בָּא אֵינוֹ פּוֹתַח אֲלֵא בַשָּׁלוֹם; וְעַל-כֵּן רָאָה,
 אֱהוֹבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, לַעֲשׂוֹת עֲכָשׁוֹ שָׁלוֹם עִם כָּלֵם,
 וּבִפְרֹט בְּבֵיתָךְ רָאָה שִׁהְיָה שָׁלוֹם, וְאֶפְלוּ שִׁהְיָה כְּבָר
 מַה שִׁהְיָה, רָאָה לְמַחֵל הַכֹּל, וְתִשְׁתַּדֵּל שִׁהְיָה שָׁלוֹם
 בְּבֵיתָךְ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אבות דְּרַבִּי גַמְזוּ, פָּרָק
 כח): כָּל הַמְּשִׁים שָׁלוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, מַעֲלָה עָלָיו
 הַכֶּתוּב כְּאֵלוֹ מְשִׁים שָׁלוֹם בְּיִשְׂרָאֵל עַל כָּל אֶחָד

ואחד, לפי שכל אחד ואחד מלך בתוך ביתו, וזה עקר פונת התרת נדרים ושבויעות וקונמות ותרמות קדם ראש השנה, הכל כדי לעשות שלום בין עם ישראל, וגדול הוא השלום ששמו של הקדוש-ברוך-הוא נקרא שלום (שפת י), ולא ברא הקדוש-ברוך-הוא את העולם אלא על מנת שיהיה שלום בין הבריות (במדבר רבה יב, א); ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לעשות עכשו שלום, ובזכות זה תזכה שתקבל תפלתך לרחמים ולרצון.

ג.

בני, בני! עכשיו בערב ראש השנה זכר מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן ריד): ערב ראש השנה ראוי לתן על פדיון; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, להשתדל עכשו בערב ראש השנה לחפש ולבקש בין אנשי שלומנו היקרים איש צדיק הדבוק בו יתברך, ונכלל לגמרי באין סוף ברוך הוא, ותשתדל לתן לו על פדיון. וכבר אמר רבנו ז"ל (עין תיי-מוהר"ן, סימן תקלט), שטוב מאד לתן בכל עת על פדיונות לצדיקים, אפלו שלא בעת צרה, חס

וְשָׁלוֹם. וְסִפֵּר מִכַּמָּה אַנְשִׁים מִמְּדִינַת קִיר"ה
 (הוֹנְגְרִיָּה), שְׁרָגִילִים מְאֹד לְהִרְבוֹת בְּנִתְיֹנַת פְּדִיּוֹנוֹת
 תָּמִיד, וְאָמַר, שְׁאֵלוּ הָיָה לוֹ אִישׁ צָדִיק שֶׁיְהִיָּה רְאוּי
 לַעֲשׂוֹת לוֹ פְּדִיּוֹן, הָיָה נוֹתֵן לוֹ עַל פְּדִיּוֹן בְּכָל יוֹם
 וּבְכָל עֵת. וְדָבַר מִזֶּה הִרְבֵּה, כִּי פְּדִיּוֹנוֹת הֵם דְּבַר
 גָּדוֹל מְאֹד. וּבְפֶרֶט עֲכָשׁוּ, אֶהוּבִי, בְּנִי, שְׂרַבְנוּ ז"ל
 אָמַר לָנוּ בְּפִירוּשׁ, שְׁבַעֲרֵב רֵאשׁ הַשָּׁנָה רְאוּי לְתַן עַל
 פְּדִיּוֹן, רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לְתַן
 עֲכָשׁוּ פְּדִיּוֹן לְאַחַד שְׁדַבּוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאַפְלוּ אֵיזָה
 סְכוּם קָטָן וּפְעוּט, הָעֶקֶר שֶׁתַּתֵּן צְדָקָה לְפְדִיּוֹן.
 וּמַעֲלַת נְתִינַת פְּדִיּוֹנוֹת עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי עֲנִין
 הַפְּדִיּוֹן הוּא דְּבַר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי
 רַבְּנוּ ז"ל (שָׁם, סִימָנִים מֵא, קפ): כְּשֶׁהַצָּדִיק עוֹשֶׂה
 הַפְּדִיּוֹן מִנִּיחַ יָדָיו עַל הַמָּמוֹן, וּמְכוּן מֵה שְׁמִכּוּן
 וְכו', עַל-יְדֵי-זֶה מִמְּתִיק הַדֵּינִים, עֵינֵן שָׁם; וְאָמַר
 רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רטו): דַּע שֶׁיֵּשׁ
 כ"ד [עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה] מִינֵי פְּדִיּוֹנוֹת, כִּי יֵשׁ כ"ד
 בְּתֵי דֵינִים, וּכְנֻגָּד כָּל בֵּית-דִּין וּבֵית דִּין יֵשׁ פְּדִיּוֹן
 מִיחַד לְהַמְּתִיק הַדֵּין שֶׁיֵּשׁ שָׁם, עַל-פֶּן לְפַעְמִים אֵינּוּ
 מוֹעִיל הַפְּדִיּוֹן שְׁעוֹשִׂים, כִּי לֹא כָּל אֶחָד וְאֶחָד יוֹדַע

הכ"ד פְּדִיוֹנוֹת, וְאַפְלוּ אִם יוֹדַע אוֹתָם, אֵינּוּ עוֹשֶׂה
 כְּלוּם, וְעַל-כֵּן כְּשֵׁאִינוּ עוֹשֶׂה הַפְּדִיוֹן הַמֵּיחָד לְאוֹתוֹ
 הַדִּין, עַל-יְדֵי-זֶה אֵינּוּ מוֹעִיל, אֲךָ דַּע שֵׁישׁ פְּדִיוֹן
 אֶחָד שְׁכוּלִל אֶת כָּל הַכ"ד בְּתֵי דֵינִים, וְיָכוּל
 לְהַמְתִּיק כָּל הַכ"ד בְּתֵי דֵינִים, וְלָזֶה הַפְּדִיוֹן צָרִיף
 עֵת רְצוֹן, בְּחִינַת הַתְּגִלוֹת מִצַּח הַרְצוֹן כְּמוֹ בְּשֶׁבֶת
 בְּמִנְחָה וְכו', אֲךָ אֶפְלוּ הַצְּדִיקִים לָאוּ כָּל אֶחָד יוֹדַע
 זֶה הַפְּדִיוֹן, וְלֹא נִמְצָא פִּי אִם חַד בְּדָרָא שֵׁיִדַּע זֶה
 הַפְּדִיוֹן וְכו', עַיִן שָׁם; עַל-כֵּן הַזְּמַן הַמְּסֻגָּל לְתַת
 לְפְדִיוֹן הוּא עֲכָשׁוּ עָרַב רֵאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהַזְּהִירָנוּ רַבְּנוּ
 ז"ל בְּפִרוּשׁ לְתַת עַל פְּדִיוֹן, וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה
 וּלְהַתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ שִׁיזְכֶּהוּ לְתַת פְּדִיוֹן לְצְדִיק
 הָאֱמֵתִי הַדְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי
 בְּאֵין סוּף, וְיוֹדַע לַעֲשׂוֹת פְּדִיוֹן עִם כָּל הַכּוֹנֵנוֹת; פִּי
 בְּאֵמַת הַפְּדִיוֹן שְׁנוֹתָנִים כְּסָף לְחֻכְמִים אֱמֵתִיִּים,
 שֶׁהֵם עוֹשִׂים פְּדִיוֹן עַל כָּל מֵינֵי יִסּוּרִים וְדֵינִים
 שְׂבָאִים עַל הָאָדָם, חֵס וְשָׁלוֹם, פִּי כָּל הַיִּסּוּרִים
 וְהַדֵּינִים נִמְשָׁכִים מִבְּחִינַת שְׁלֹא כְּסוּדָר, וְעַל-כֵּן
 נוֹתְנִים מָמוֹן לְחֻכְמֵי הַדּוֹר הָאֱמֵתִיִּים, וְהַמָּמוֹן הוּא
 שְׂמַאל, בְּחִינַת שְׁלֹא כְּסוּדָר, וְהַחֲכָם הַדְּבוּק בְּחַי

החיים בו יתברך הוא פסדר, שהוא בְּחִינַת חֲכָמָה,
 כִּי הַחֲכָם נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף, וְעַל-כֵּן בְּזֶה
 שְׁנוֹתָנִים לוֹ צְדָקָה לְמַעַן הַמַּתְקַת הַדִּינִים, עַל-יְדֵי-
 זֶה חוֹזֵר וְנִעְשָׂה עִמּוֹ הַכֹּל כְּסֻדְר (עֵין לְקוּטֵי-הַלְכוֹת,
 פְּדִיּוֹן בְּכוֹר, הַלְבָּה ג', אוֹת ו'), כִּי עֵקֶר כָּל הַצָּרוֹת
 וְהִיסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל בְּחַיָּו, הוּא
 מִחֲמַת שְׂאִין הוֹלֵךְ לוֹ כְּסֻדְר, וּבְחִינַת שְׂלֵא כְּסֻדְר
 הוּא לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי עֲנִינָיו, זֶה אֵינוֹ מוֹצֵא אֶת
 זְוִיגוֹ, וְעַל-כֵּן הוֹלֵךְ לוֹ שְׂלֵא כְּסֻדְר, וְזֶה יֵשׁ לוֹ זְוִיגוֹ
 וְאֵין לוֹ שְׁלוֹם-בַּיִת, וְעַל-כֵּן הוֹלֵךְ לוֹ שְׂלֵא כְּסֻדְר,
 זֶה יֵשׁ לוֹ שְׁלוֹם-בַּיִת אֲבָל אֵין לוֹ יְלָדִים, וְעַל-כֵּן
 הוֹלֵךְ לוֹ שְׂלֵא כְּסֻדְר, וְזֶה יֵשׁ לוֹ יְלָדִים אֶךְ הֵם
 חוֹלִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְעַל-כֵּן הוֹלֵךְ לוֹ שְׂלֵא כְּסֻדְר,
 וְזֶה אֵין לוֹ פְּרֻנְסָה כָּלָל וְהוּא מְלֵא חוֹבוֹת, וְעַל-כֵּן
 אֵין הוֹלֵךְ לוֹ כְּסֻדְר, וְזֶה מְלֵא צָרוֹת וְיִסוּרִים
 וּמְכַאֲוִבִים, חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים שְׁסוֹבֵל, וְעַל-כֵּן הוֹלֵךְ
 לוֹ שְׂלֵא כְּסֻדְר, וּבְזֶה שֶׁהוּא בָּא אֶל הַחֲכָם הָאֱמֵתִי
 שֶׁנִּכְלָל בְּחֵי הַחַיִּים בוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ מְסִיחַ דַּעְתּוֹ
 כְּרָגַע מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעוֹלָה לְמָקוֹם שְׁעוֹלָה, עַל-יְדֵי-
 זֶה הוּא זוֹכֵה לְבְּחִינַת כְּסֻדְר בְּתַכְלִית הַשְּׂלֵמוֹת שְׂאִין

שלמות אחריה, וכשנותנים פדיון לצדיק וחכם כזה, על-ידי-זה נמשך גם עליו בחינת כסדר, ונמתיקים ממנו כל הדינים, ועל-כן אין לתאר ואין לשער מעלת הפדיון שנותן ממון לצדיקי אמת, כדי לפדות נפשו ונפש יוצאי חלציו מכל מיני צער וחולאות ויסורים, חס ושלום, על-ידי הממון דיקא שנותן להצדיק שהוא הרב האמת (עין לקוטי-הלכות, פדיון בכור, הלכה ה', אות ד'); ולכן ראה, אהובי, בני היקר, עכשו בערב ראש השנה להשתדל לתן על פדיון, שזה בחינת הצדקה, שמובא שצריכים להרבות בערב ראש השנה לתן הרבה צדקה, שכל זה הוא בכלל מעות על פדיון, כי מעלת הצדקה שנותנים לתלמיד חכם היא תורה ממש (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רד), ועל-כן אל תהיה בטלן, אהובי, בני, אלא תפזר את מעותיך עכשו בערב ראש השנה לצדיקים אמתים, ותבקש ותתפלל לפניו יתברך, שלא תכשל בעניינים שאינם מהגונים (עין בבא קמא טז:), אלא ראה לתן על פדיון לצדיק וחכם אמת, הדבוק בו יתברך, ואין לו שום רצון מבלעדי רצונו יתברך, כי הוא נכלל לגמרי ברעוא

דרעוין, ברצון שברצונות, ועל ידי זה שתתן לו
 מעות בעבור פדיון, והוא אינו צריך את מעותיך
 כלל, כי אינו צריך לכסף כלל, אלא עושה מהכסף
 מה שעושה, ובפרט שעוסק עם הכסף לגלות
 ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, אשר אין לך
 עוד פדיון יותר גדול מזה, כשנותנים לאחד הזוכה
 לגלות ולפרסם את דעת האמת בעולם, ולהעלות
 משמד לרצון, דהינו אפלו אלו האנשים שנפלו כבר
 בעמקא דתהומא רבה, עד שהגיעו לשמד, רחמנא
 לישזבן, והחכם והצדיק הזה יכול לרדת אליהם
 ולהעלותם עד רצון שברצונות, רענא דרעוין, לו
 דיקא ראוי לתן על פדיון; אשרי מי שמוצא חכם
 וצדיק כזה לתן לו פדיון בערב ראש השנה.

ד.

עכשו, אהובי, בני היקר, רויץ וברח לך אל ציון
 רבנו ז"ל, אשר עכשו הזמן הכי מבחר לבוא אל
 הצדיק ולעסק שם בודוי דברים, ולספר שם את כל
 מה שעבר עליך מיום שאתה זוכר את עצמך עד
 הרגע הזה, כי עכשו בערב ראש השנה צריכין

לבוא אל קברי הצדיקים, והוא עת רצון גדול
 בשמים כשבאים אל קברי הצדיקים הקדושים אשר
 בארץ המה, ובפרטיות אצל רבנו ז"ל, אשר מאד
 מאד רצה שנבוא אליו. ומעלת קברי הצדיקים
 בערב ראש השנה אין לתאר ואין לשער כלל, כי
 עקר התקון הוא על-ידי צדיקים שוכני עפר, שהם
 גדולים במיתתם יותר מבחייהם (חלין ז:), שעל ידם
 זוכין לקשר את העולם הזה אל העולם הבא,
 להוציא מהפח אל הפעל ענינו בזה העולם (עין
 לקוטי-הלכות, הכשר פלים, הלכה ד', אות לג); ועל-כן
 נוהגים ללכת בערב ראש השנה לצדיקים הגדולים
 במעלה נוראה ונפלאה מאד, כי עקר התקון להשיב
 הכל לשורשו, הוא רק על-ידי גדולי הצדיקים אחר
 הסתלקותם, אשר אז הם מגיעים לשלמות מעלתם,
 להשיב נשמתם למקום שנטלה משם, ועולין מעלה
 מעלה, ועל-ידי-זה יש להם פח לרדת מטה מטה,
 לעלות ולהגביה את כל הירוודים והנפולים שנפלו
 בעוונותיהם ובחטאיהם המרבים (עין לקוטי-הלכות,
 רבית, הלכה ה', אות ח'), ובזה שבאים אל קברי
 הצדיקים בערב ראש השנה, ושוטחים פפים לפניו

יתברך, על-ידי-זה ממשיך על עצמו יראה עלאה
 לירא ולפחד ממנו יתברך, כי כשבאים אל קברי
 הצדיקים בערב ראש השנה, על-ידי-זה נופל על
 אדם פחד ואימה גדולים (עין לקוטי-הלכות, בכור בהמה
 טהורה, הלכה ד', אות ה'), ועל-כן באים אז אל קברי
 הצדיקים בערב ראש השנה דיקא, כי רק גדולי
 מבחרי הצדיקים שוכני עפר, יכולים להמשיך את
 החסד הנפלא על כל מי שחטא בזה העולם,
 וימשיך עליו רחמיו יתברך שימחל לו (עין לקוטי-
 הלכות, מתנה, הלכה ה', אות יא); ועל-כן, אהובי, בני
 היקר, דיקא עכשו כשאתה נמצא בציון רבנו ז"ל,
 ראה להתודות ודוי דברים, כי מעלת הודוי לפני
 הצדיק — אין לתאר ואין לשער כלל, אשר דיקא
 על ידו תזכה להוציא את כל העוונות מעצמותיה,
 כי העוונות חקוקים על העצמות מעבר אל עבר,
 ובזה שמתודים אליו יתברך, מוציאים את כל
 העוונות החקוקים על עצמותיו, וזוכים להכלל
 באין סוף ברוך הוא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן
 ד'), כי על-ידי שזוכים להתודות לפני הצדיק,
 יוצאים כל העוונות מן העצמות ונעשין כלי לקבל

בו אור האין סוף ברוך הוא, ובפרטיות אלו אשר
 זוכים לבוא בערב ראש השנה על קברו הקדוש של
 רבנו ז"ל בעיר אומן, אשר מאד מאד בקש מאתנו
 שנבוא אליו, צריך שידעו שהצדיק עוסק גם עכשו
 בתקונם ולהעלות את נפשותם ולחדשם לטובה,
 וימשיך עליהם התגלות התורה מאורייתא דעתיקא
 סתימאה, לכל אחד כפי בחינתו (עין פרפראות לחכמה
 על הלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יג), כי הודוי דברים
 לפני הצדיק נעשה גם עכשו, כשבאים אל ציונו
 הקדוש, ומרבים שם בתפלות ובקשות, ודוים
 ופיוסים, ובפרטיות שצוה ובקש את אנשי שלומנו,
 שיבואו אליו להשתטח על קברו, והבטיח שישתדל
 בתקנתו כמו בחיים חיותו (עין שם, סימן ד'); ובפרוש
 אומר פעם לבתו בעודו בחיים חיותו, בשעה שדבר
 עמה מענין הסתלקותו: מיתת הצדיק היא כמו מי
 שיוצא מחדר אחד לחדר אחר, והמשיל אז לבתו
 על עצמו, כמו שאני עתה בחדר זה, ואחר-כך אני
 יוצא מחדר זה ונכנס לחדר השני וסוגר הדלת
 אחרי, אם את תבואי ליד הדלת ותצעקי: "אבי,
 אבי", לא אשמע דבריך? ! (עין שיחות-הר"ן, סימן קנו);

וּרְבֵנוּ ז"ל רָמַז כְּבָר אֶז שְׂיָבוֹאוּ אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ,
 וַיִּתְפַּלְלוּ וַיִּבְקְשׁוּ עַל נַפְשָׁם, וְהִבְטִיחַ שְׂיַעֲשֶׂה לָנוּ
 טוֹבָה גְדוֹלָה; וְעַל-כֵּן עֲכָשׁוּ בְּעָרְבֵי רֵאשִׁי הַשָּׁנָה,
 אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר, כְּשֶׁאַתָּה נִמְצָא בְּצִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל,
 אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, אֲלֵא רְאֵה לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיְקָר
 הַזֶּה שְׁאַתָּה נִמְצָא בְּצִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל, וְתִתְחִיל
 לְהַתְּוֹדוֹת אֵלָיו יְתַבָּרֵךְ עַל כָּל מַה שְׂעָשִׂיתָ, כִּי מַעֲלַת
 הַיְהוּדִי דְבָרִים עוֹלָה עַד אֵין סוּף, וְאֵי אֶפְשָׁר לְתַאֲרֵךְ
 וּלְשַׁעֵר וּלְסַפֵּר כָּל אֶת מַעֲלַת הָעֲנִיָּן שְׂאָדָם מִתְּוֹדָה
 לְפָנָיו יְתַבָּרֵךְ עַל כָּל מַה שְׂעָשִׂה, וְצוּעֵק וּמְבַקֵּשׁ
 רַחֲמִים שְׂיַחֲוֶם וַיִּרְחַם עָלָיו, עַד שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקָּדוֹשִׁים (תּוֹרַת כְּהֵנִים, פְּרָשַׁת בְּחֻקוֹתַי): מִיָּד שְׂמִתְּוֹדִים
 עַל עוֹנוֹתֵיהֶם, מִיָּד אָנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם; כִּי
 תִּכְףּ-וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מִתְּוֹדָה לְפָנָיו יְתַבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה
 מוֹצִיא אֶת כָּל הַצְּרוּפִים הָרָעִים שְׂנֹצְטָרְפוּ וְנִחְקָקוּ
 בְּתוֹךְ עֲצָמוֹתָיו, וְזוֹכֶה לְהַכְּלִיל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא;
 וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂאֵינוֹ מַטְעָה אֶת עֲצָמוֹ
 כָּלֵל, וּבְפָרֵט עֲכָשׁוּ בְּעָרְבֵי רֵאשִׁי הַשָּׁנָה, וּבָא וְעוֹמֵד
 בְּצִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל בְּעִיר אוֹמֵן, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד בְּקִשְׁנוּ
 שְׂנֵהִיָּה אֲצִלוֹ, וְעוֹמֵד וּמִתְּוֹדָה לְפָנָיו יְתַבָּרֵךְ עַל כָּל

מַעֲשָׂיו, וּמִקְבֵּל עָלָיו קִבְּלָה חֲזָקָה שְׁמֵהֵיּוֹם וְהִלָּאָה
כָּבֵר לֹא יִחְזֹר לְשִׁטְיֹתָיו וְהִבָּלְיוּ, לַחֲטָאִיו, עֲוֹנוֹתָיו
וּפְשָׁעָיו, וּמִתְחַרֵּט חֲרָטָה גְּמוּרָה, וּמִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ
קִבְּלוֹת חֲזָקוֹת, שְׁמֵהֵיּוֹם וְהִלָּאָה כָּבֵר יִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת
רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵינוֹ זֶז מִשָּׁם עַד שְׁמוֹחֲלִים לוֹ עַל
כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ בַּזֶּהר הַקָּדוֹשׁ (פֶּרֶשׁת פְּנִיחָס
רלא): מֵאֵן דְּמִפְּרִשׁ חוֹבוֹי כָּל דִּינִין בְּדִלִין מְנִיָּה [מִי
שֶׁמִּפְּרִשׁ אֶת חוֹבוֹתָיו כָּל הַדִּינִין נִפְטָרִין מִמֶּנּוּ],
וְזוֹכֶה לְהִכְתֵּב לְחַיִּים טוֹבִים; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵינוֹ מְבַטֵּל
אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר הַזֶּה, רַק עוֹמֵד וּמִתְנַדֵּה, שָׂאֵז לֹא
יִזוֹז מִשָּׁם עַד שֶׁיִּמְחֲלוּ לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

ה.

בְּנֵי, בְּנֵי! עֲכָשׁוּ כְּשֶׁגִּמְרַתְּ אֶת הַיְהוּדִי הַדְּבָרִים
וְאֶת הַשִּׁיחָה בֵּינָךְ לְבֵין קוֹנֶךָ, וְשִׁפְכֶתָ לְבָבְךָ אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, רְאֵה לְתַן וְלַנְדֹר פְּרוּטָה לְצַדָּקָה לְזָכוֹת רַבָּנוּ
ו"ל, שֶׁבְּפֶרוּשׁ גָּלָה לָנוּ, שֶׁנִּתֵּן פְּרוּטָה לְצַדָּקָה
בְּעֵבוֹר הַזְּכָרֶת נִשְׁמָתוֹ הַקָּדוֹשָׁה. וּבְזוֹ הַלְּשׁוֹן אָמַר:
"אוֹן וְוַעֲט גָּעֵבֵן אַ פְּרוּטָה לְצַדָּקָה פּוֹן מִיִּינִיט
וְוַעֲגִן" [וְשִׁיתֵן פְּרוּטָה לְצַדָּקָה לְמַעַנִּי], וְתִתְחַיֵּל

לומר את העשרה מזמורי תהלים הנקראים 'תקון
 הכללי', שגלה ותקן רבנו ז"ל בשביל תקון פגם
 הברית, אשר הוא תקון נורא ונפלא מאד מאד,
 אשר בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל, אשר אמירת
 העשרה מזמורי תהלים האלו שהם 'תקון הכללי',
 אם יאמרו, אז יניח עצמו לארץ ולרחב, ובנדאי
 יושיע לזה האדם האומר. ואמר אז בזו הלשון,
 שבפאות יוציא אותו מהגיהנום, אפלו אם יהיה
 אותו אדם איך שיהיה, אפלו אם עבר מה שעבר,
 רק מעתה יקבל על עצמו שלא ישוב לאולתו, חס
 ושלום (עין חיי-מוהר"ן, סימן רכה); והפליג רבנו ז"ל
 מאד מאד בענין אמירה על קברו עשרה קפיטלך
 תהלים, הנקראים 'תקון הכללי', ואמר, כי התקון
 הזה לא נודע מיום בריאת העולם, ועל-כן העשרה
 קפיטלך תהלים ההם, זהו דבר יקר ונפלא ומועיל
 מאד. ויחד שני עדים פשרים, שני תלמידיו צדיקים
 קדושים, האחד: ר' אהרן מברסלב, והשני: ר'
 נפתלי מנעמרוב, ולקח אותם לעדות, וכך אמר: כי
 ימלאו ימיו, אזי אחר הסתלקותו, מי שיבוא על
 קברו, ויאמר שם אלו העשרה קפיטלך תהלים,

הנקראים 'תקון הכללי', ויתן קדם פרוטה לצדקה, אפלו אם גדלו ועצמו עונותיו וחסרוניו מאד מאד, חס ושלום, אזי אתאמץ ואשתדל לארץ ולרחב להושיעו ולתקנו, ואני חזק מאד בכל הדברים שלי, אף בזה אני חזק ביותר, שאלו העשרה קפיטלך תהלים מועילים מאד מאד. וצוה שיגלו את אלו העשרה קפיטלך תהלים לכל העולם, ואמר, שאף-על-פי שהוא דבר קל לומר עשרה קפיטלך תהלים, אף-על-פי-כן גם זה יהיה כבד מאד לקיים, וכמה וכמה צדיקים גדולים שרצו לעמוד על תקון זה, ונתיגעו למצא לזה תקון, וקצתם לא ידעו כלל מה ענין זה, וקצתם התחילו לידע קצת בענין תקון זה, ונסתלקו לעולמם באמצע עסוקם בזה ולא גמרו, ולי עזר השם יתברך שזכיתי לעמוד על זה בשלמות.

וענין ה'תקון הכללי', לומר העשרה מזמורי תהלים, הוא דבר חדש לגמרי, חדוש נפלא, כי הוא תקון נורא ונפלא מאד מאד, כי זה התקון גדול ונורא מאד, ואם יאמרו בכונה פראוי, בודאי מה

טוב, אך גם האמירה בעצמה מסגלת מאד (עין שיחות-הר"ן, סימן קמא); בני, בני! אתה נמצא עכשו בציון רבנו ז"ל, תאמר את העשרה מזמורי תהלים הנקראים 'תקון הכללי' בהתעוררות רבה, ותשפך את נפשך אליו יתברך, ותאמרם מלה במלה, כי היש צדיק בעולם שהבטיח הבטחה כל-כך חזקה עם שני עדים, שמי שיאמר העשרה מזמורי תהלים האלו, אפלו אם גבהו ועצמו עוונותיו וחתאיו מאד מאד, חס ושלום, ישתדל לארץ ולרחב להושיעו ולתקנו ולעזרו להוציאו מן השאול תחתית ומתחתיו?! ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לא להיות בטלן, אלא תבטל את שכלך לגמרי, ותאמר עכשו העשרה מזמורי תהלים האלו לאט לאט מלה במלה, ותשפך נפשך אליו יתברך, וכשתגמר, אם תרצה תוסיף גם את התפלה שתקן מוהרנ"ת ז"ל, אשר אנשי שלומנו היו רגילים לומר, שהעשרה מזמורי תהלים הם הנתוח שרבנו ז"ל עושה באדם ומוציא ממנו את הרע והזהמה שנכנסו בו, והתפלה של מוהרנ"ת ז"ל היא המים שרוחצים את הדמים והזהמה שיצאו; ועל-כן היו רגילים אנשי שלומנו

לומר גם את התפלה, אך על-כל-פנים אם אי אפשר לך לומר את התפלה, תאמר רק העשרה מזמורי תהלים אשר זה הוא תקון גמור. ורבנו ז"ל הפליג מאד מאד באמירת העשרה מזמורים אלו; ועל-כן, אהובי, בני היקר, אם אתה כבר עומד בציון רבנו ז"ל, אל תהיה בטלן, ותשפך נפשך בעשרה מזמורי תהלים אלו אליו יתברך, ונכון יהיה לך ובטוח שלא תזוז משם עד שימחל לך הקדוש-ברוך-הוא. פי רבנו ז"ל הבטיח הבטחה חזקה עם שני עדים כשרים, שמי שיאמר את העשרה מזמורי תהלים אלו, בודאי ימחלו לו על הכל. ואמר אז, שאף-על-פי שזהו דבר קל מאד לומר עשרה קפיטלך תהלים, אף-על-פי-כן גם זה יהיה כבוד לקיים. ואנחנו רואים בחוש שזה נתקיים בשלמות, פי מזלזלים ביותר באמירת עשרה מזמורי תהלים אלו; ועל-כן, אהובי, בני היקר, אם אתה כבר נמצא פה בציון רבנו ז"ל, ראה לומר עכשו את העשרה מזמורי תהלים, ואם תוכל לומר גם את התפלה הקדושה — מה טוב ומה נעים, וכן תעשה בכל פעם שתבא אצל ציון רבנו ז"ל,

תתחיל עוד פעם לומר העשרה מזמורי תהלים
 בהתחדשות חדשה, ותתן קדם פרוטה לצדקה,
 ותזכיר שמו הקדוש של רבנו ז"ל. ורבנו ז"ל אמר,
 שיהיה לו תענוג גדול כשיבואו אל ציונו הקדוש
 ויתנו פרוטה לצדקה, ויאמרו שם את העשרה
 מזמורי תהלים (עין חיי-מוהר"ן, סימן קסב). ורבנו ז"ל
 דבר הרבה מהמעלה שבר ישראל יבוא אל קברו
 הקדוש, ויאמר שם את העשרה מזמורי תהלים
 בהתעוררות הלב, ויהיה לו תענוג גדול מזה, ועשה
 תנועות בגופו ובעצמותיו אז, ואמר שיהיה לו
 חלוץ עצמות בקברו כשיאמרו תהלים על קברו,
 ויהיה לו נחת רוח ושעשועים גדולים ותענוג גדול
 מזה; אשרי מי שמקיים את דבריו. ולכן, אהובי, בני
 היקר, אתה נמצא עכשו בציון רבנו ז"ל, ראה לנצל
 את הזמן היקר שיש לך, ותאמר את התקון
 הכללי, ותשפך שיח ותפלה לפניו יתברך, שיחוס
 וירחם עליך, ויוציאך מן השאול תחתית
 ומתחתיו שנפלת לשם, ואז נכון לך יהיה ובטוח,
 שיהכל יתקן.

ו.

בְּנִי, בְּנִי! אַף שְׁזָכִיתָ כְּבָר לְהַתְּוֹדוֹת אֵלָיו
 יִתְבָּרַךְ, וְאָמַרְתָּ אֶת הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְּהִלִּים שֶׁהֵם
 'תְּקוּן הַכָּלָלִי' בְּהַשְׁתַּפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ וּבִשְׁבוּרֵי לֵב
 וּבְבִכּוּיָהּ וּבְהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה, עִם כָּל זֹאת רְאֵה,
 אֱהוּבִי, בְּנִי הַיְקָר, לְנִצֵּל מְאֹד מְאֹד אֶת הַזְּמַן הַיְקָר
 שֶׁאַתָּה נִמְצָא כָּאֵן בְּאוֹמֵן, וּבְכָל רִגַע שֵׁישׁ לָךְ פְּנָאִי,
 רוּץ וּבְרַח לָךְ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וּבְכָל פַּעַם שֶׁתָּבוֹא
 לְשֵׁם, תִּתְחִיל מִחֲדָשׁ לְהַתְּוֹדוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
 וְתִתְחִיל בְּהַתְּחִדְשׁוֹת חֲדָשָׁה לֹמֵר הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרֵי
 תְּהִלִּים, כִּי הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְּהִלִּים הָאֵלֶּה, שֶׁהֵם
 'תְּקוּן הַכָּלָלִי', הֵם תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, שֶׁעוֹד
 לֹא גָלָה אַף אֶחָד בְּעוֹלָם, וְרַבְּנוּ ז"ל הִבְטִיחַ
 בְּהַבְטָחָה כְּזוֹ עִם שְׁנֵי עֲדִים כְּשֵׁרִים, אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
 טוֹבָה לְמִי שִׁיאֲמָרָם, וְעַל-כֵּן בְּכָל פַּעַם שֶׁאַתָּה בָּא
 אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, תֹּאמְרָם בְּהַתְּחִדְשׁוֹת חֲדָשָׁה
 כְּאֵלֶּה לֹא אָמַרְתָּ אֶת זֶה מִיָּמֶיךָ, כִּי בְּכָל פַּעַם בְּפַעַם

שאומרים את זה, זהו תקון נורא ונפלא מאד, ואל
 תאבה ואל תשמע לשום ברִיה שבעולם שאומרת
 אחרת, כי העקר להיות תמיד בקבר הצדיק, ואפלו
 בראש השנה כשאתה בא שמה, תאמרם בכל פעם
 בהתחדשות חדשה, כי מעלת הנסיעה שנוסעים אל
 קברי הצדיקים היא בראש השנה דיקא, כי מקום
 מנוחת הצדיקים שם כלולים כל המקומות של כל
 אחד ואחד, כי במקום מנוחתו של הצדיק, שם
 נמשכת קדשת פסא הכבוד, ועל-כן כל אחד ואחד
 יכול למצא שם את מקומו ולשוב להשם יתברך
 (עין לקוטי-הלכות, ערלה, הלכה ד', אות ח'), וגם בראש
 השנה צריכין להיות בציון רבנו ז"ל, ולהתעורר שם
 בתשובה שלמה, ולומר העשרה מזמורי תהלים, כי
 גם בימי ראש השנה מסגל ביותר להתקבץ יחד על
 קברי הצדיקים האמתיים, כי אז עקר העלאת
 הכבוד דקדשה שגדל ביותר על-ידי רבוי עם,
 שהשם יתברך מתפאר עם נשמות ישראל
 המתקבצות יחד על קברי הצדיקים האמתיים (עין
 לקוטי-הלכות, החובל בתברו, הלכה ג', סעיף כ'); ועל-כן
 בכל פעם שאתה בא מחדש אל ציון רבנו ז"ל,

תתעורר עוד פעם בהתעוררות דקדושה, ותשפך את נפשך אליו יתברך, ותתודה לפניו יתברך כל מה שעבר עליך, ותבקש רחמים ותחנונים בזכות הצדיק הקדוש הגנוז פה ושל כל הצדיקים הקדושים, ותעורר עליך רחמים רבים, רחמים עליונים, ובכל פעם תאמר את העשרה מזמורי תהלים בהתחדשות חדשה. העקר ראה, אהובי, בני היקר, לעשות זאת בכל עת שאתה מבקש בציון רבנו ז"ל, כי בעוונותינו הרבים, הסמ"ך-מ"ם גדול כל-כך, שמתפשט במניעות ובעכובים בכלליות ובפרטיות ובפרטי פרטיות, בכלליות — הוא מעלים ומסתיר את כל ענין ציון רבנו ז"ל, כי אם היו בני-אדם יודעים את מעלת ציון רבנו ז"ל ואל מה יכולים לזכות על ידו, היו רצים ובורחים ובאים לציון רבנו ז"ל, ומבקשים ומתחננים על תקון נפשותם, כי הלא אין עוד צדיק בעולם שהבטיח הבטחה כזו עם שני עדים, שאם יאמרו העשרה מזמורי תהלים האלו, אזי אפלו אם עצמו וגבהו חטאיהם ופשעיהם, יוציאם מן השאול תחתית ומתחתיו, והעיד על זה עם שני עדים נאמנים,

ועל-כן עושה הסמ"ך-מ"ם מה שעושה להעלים
 ולהסתיר מעיני כל את ציון רבנו ז"ל, שיהיה קל
 בעיני כלם הענין הזה של אמירת העשרה מזמורי
 תהלים 'תקון הכללי', ולא יאמינו ולא ירצו לבא
 ולא ירצו לאמרם. ועוד זאת, שאפלו מי שכבר פן
 זוכה לבוא אל ציון רבנו ז"ל, הסמ"ך-מ"ם אורב
 עליו מאד מאד, ובפרטיות על הקבוץ הקדוש של
 אנשי שלומנו, לבלבלם בכל מיני הבל והבלי
 הבלים, העקר שישפחו למה באנו לכאן, והסמ"ך-
 מ"ם אורב מאד מאד בנכלי ערמוניות, ורוצה
 להכשיל במחלקת ובמריבות ובחלוקי דעות,
 והעולה על הכל להתנפח בופוחים ולדבר דברים
 של מה בכך, העקר לשפח על מה באו, ובפרטי
 פרטיות מתפשט הסמ"ך-מ"ם על כל אחד ואחד
 שיכשל בראיות אסורות, חס ושלום, וישפח איפה
 הוא נמצא, ומתלבש את עצמו במצוות, כאלו זה
 בא לעוררו ולחזקו, ומתחיל לדבר ולפטרפט עמו,
 עד שיוצאים ומדברים לשון-הרע ורכילות וליצנות
 ודברים בטלים, עד שבאים אחר-כך לידי
 הסתכליות רעות והרהורים רעים, ושוכחים לגמרי

אֶל מִי בָּאוּ וְעַל מַה בָּאוּ וְלָמָּה בָּאוּ וְהֵיכָן הֵם
 נִמְצְאִים; וְלִכֵּן אֲבִיבֵי אֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, אֲהוּבֵי, בְּנֵי
 הַיִּקָּר, אֵף שֶׁזֶּוּ זְכוּת גְּדוּלָּה לָבוֹא אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל
 כָּל הַשָּׁנָה, כִּי בְּכָל פַּעַם בְּפַעַם שְׂזוּכִין לָבֹא אֶל רַבְּנוּ
 ז"ל, הוּא תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, אֲבָל בְּיֹתֵר
 הַזֵּהִירָנוּ לָבֹא אֵלָיו לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקָּדוֹשׁ וְהַנוֹרָא.
 וְעַל־כֵּן אִם כָּבֵד זְכוּתָ לָבֹא, רְאֵה לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן
 הַיִּקָּר שֵׁשׁ בִּיָּדֶךָ, וְאַל תִּבְלַבֵּל אֶת עֲצֻמְךָ מִשׁוּם
 בְּרִיָּה שְׂבָעוּלָם, וְתִסָּגֵר אֶת עֵינֶיךָ וְאַזְנוֹיֶךָ וּפִיֶךָ, שְׁלֹא
 תִּסְתַּכֵּל בְּשׁוּם מְקוֹם, רַק עֵינֶיךָ וְלִבֶּךָ יִהְיוּ אֲצִלּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, וְאַל תֵּאבֶה לְשָׁמַע שׁוּם דְּבָר מִשׁוּם בְּרִיָּה,
 אֲלֵא תִכְנִיס אֲזוּנֶיךָ בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְתִצְיֵת לְכָל מַה
 שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מִבִּקֵּשׁ אוֹתָנוּ, וְתִשְׁמֹר אֶת פִּיֶךָ מְאֹד
 מְאֹד לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחֶךָ, אֲלֵא שְׁפֹךְ אֶת
 נַפְשְׁךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכָךְ תַּעֲשֶׂה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ,
 שֶׁתָּבוֹא לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְתִבְלָה שָׁם
 אֶת הַיָּמִים הַמוֹעֲטִים שֵׁשׁ לָךְ, וְתִנְצֵל אוֹתָם הַיָּטִב
 הַיָּטִב, כִּי כָּל הַשָּׁנָה תְּלוּיָה וְעוֹמְדָת עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה
 הַזֶּה, וְעַל־כֵּן אֲבִיבֵי אֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, אֲהוּבֵי, בְּנֵי
 הַיִּקָּר, לְבַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, אֲלֵא תִנְצֵל אֶת הַזְּמַן הַיִּקָּר

שֵׁשׁ לָךְ, וּבְכָל פַּעַם שֶׁתָּבוֹא מִמָּחָדָשׁ אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, תִּתְחִיל לְהַתְוֹדוֹת אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתֹאמַר אֶת הַעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים, וְאֲזִי תִגְרַם תַּעֲנוּג וְשַׁעֲשׂוּעַ גָּדוֹל לְרַבֵּנוּ ז"ל, וְכֵן תִּזְכֶּה שֶׁהוּא יִתְקַנֶּה בְּתַקוּן גָּמוּר. וְזָכוֹר הֵיטֵב דְּבַר זֶה, כִּי תִצְטָרֵךְ לָזֶה כָּל הַזְּמַן, כִּדְבַר שֶׁלֹּא יִטְעוּ אוֹתָךְ בְּשׂוֹם הַטְּעוּיֹת וּבְשׂוֹם שְׂקָרִים, וְתִדַּע שֶׁאֵין לָךְ שׂוֹם דְּבַר בְּחַיִּיךָ רַק רַבֵּנוּ ז"ל בְּעֲצָמוֹ, שֶׁהוּא הַרְבֵּי שֶׁהִבְטִיחַ לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁשְׂמִי שֶׁיָּבוֹא אֵלָיו, יִתְקַנּוּ בְּתַקוּן כָּזֶה, עַד שֶׁלֹּא יִשָּׂא אֶצְלוֹ שׂוֹם רֶשֶׁם שֶׁל חֲטָא; וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקָּר, מֵאַחַר שֶׁזָּכָה אוֹתָךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבִּי אֲמֵת כָּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כָּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כָּזֶה, רַבִּי אֲשֶׁר מִבֵּין אוֹתָךְ, לְמָה תַעֲזוֹב אוֹתוֹ וְתִחַלֶּיף אוֹתוֹ בְּעֵבוֹר שְׂטוּיֹת וּבְעֵבוֹר לְשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת, וּכְפוּחִים, מִחֲלָקֶת וּמְרִיבוֹת, שֶׁהַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ, יוֹתֵר טוֹב לָךְ לְהִחַזֵּיק בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְאֲזוּ תִרְאֶה אֶת גְּדֹל הַתּוֹעֵלֶת שֶׁתִּהְיֶה לָךְ כָּל הַשָּׁנָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי הִתְעוֹרְרוּת וְהִתְחַזְּקוּת שֶׁתִּקְבֹּל כָּאֵן אֶצְל רַבֵּנוּ ז"ל, תּוֹעִיל לָךְ לְכָל הַשָּׁנָה.

תפלת מנחה

.א.

בְּנֵי, בְּנֵי! עֲכָשׁוּ הַגִּיעַ זְמַן תְּפִלַּת הַמְּנַחָה, אֲשֶׁר יְדוּעַ שְׁאָדָם צָרִיךְ לְהִזָּהַר כָּל הַשָּׁנָה בְּתְפִלַּת מְנַחָה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ו:): לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם זָהִיר בְּתְפִלַּת הַמְּנַחָה, שֶׁכֵּן אֵלֶיָּהּ לֹא נִעְנָה אֱלֹהִים בְּתְפִלַּת הַמְּנַחָה, כִּי אִזּוֹ בָּעֵת תְּפִלַּת הַמְּנַחָה הַדִּינִים שׁוֹרִים בְּעוֹלָם, וְאָדָם מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד מְאֹד, וְצָרִיכִין רַחֲמִים רַבִּים שִׁישְׂאָר בְּאֶמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּבִקְרַת כְּשֶׁאָדָם קָם אִזּוֹ הָאֶמוּנָה אֲצִלוֹ מְזַכֶּכֶת וּבְרוּרָה עַד מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיכָה ג): "חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אֶמוּנָתְךָ", וּבְכָל בִּקְרַת מִתְחַדָּשֶׁת הָאֶמוּנָה בְּרַבּוּי מַפְלָג, וְכְמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב) עַל פִּי הַזִּהָר (מִשְׁפָּטִים צה): נִפְקֶת בְּצַפְרָא וּמִתְכַסֶּיָא בִּימָמָא [יּוֹצֵאת בְּבִקְרַת וּמִתְכַסֶּה בַּיּוֹם]; הֵינּוּ בְּצַפְרָא בְּבִקְרַת הָאֶמוּנָה יּוֹצֵאת בְּכַח גְּדוּלָה, וְהָאָדָם מְחַדָּשׁ אֶת עֲצָמוֹ

בַּאֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, לֹא־כֵן בְּאִמְצַע הַיּוֹם
 כְּשֶׁאָדָם טָרוּד בְּפִרְנָסָתוֹ וּבְעֶסְקוֹ הַגִּשְׁמִי אֶז נִתְפַסֵּית
 הָאֲמוּנָה וְנִשְׁפַּחַת מִן הָאָדָם, וּבְפֶרֶט אַחַר הַצְהָרִים
 לַעֵת נְטוּת צְלָלִי עָרֵב, שְׂאֵז דְרָכּוֹ שֶׁל הָאָדָם לְהִיּוֹת
 מְבֹהֵל וּמְבִלְבֵּל מְאֹד, וְעַל־כֵּן הַדֵּינִים שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת
 וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת מְתַגְבְּרִים עַל הָאָדָם, וְאֵז צָרִיךְ לְמַסֵּר
 אֶת נַפְשׁוֹ בְּיוֹתֵר עַל מַדַּת הָאֲמוּנָה, כִּי דִיָּקָא בְּעֵת
 שְׁחִשֵּׁף לְאָדָם וּמָר לוֹ, וְהוּא מְבֹהֵל וּמְבִלְבֵּל, אֶז
 עָלִיו לְהַשְׁלִיךְ וּלְזַרֵּק אֶת עֲצָמוֹ אֶל תּוֹךְ הָאֲמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה, וּלְסַלֵּק מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַחֲכָמוֹת שֶׁל הֶבֶל
 שְׂנֵדְבָקוֹ בּוֹ, שֶׁהֵם חֲכָמוֹת הַטָּבַע, וְלְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה
 בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבַרֵּךְ. וְזוֹ הִיְתָה עֲבוּדָתוֹ שֶׁל
 אֱלֹהֵי הַנְּבִיא בְּשַׁעַה שֶׁהִתְפַּשְׁטוּ עוֹבְדֵי הַבַּעַל, וְרָצוּ
 לְהַכְנִיס אֶת הַטָּבַע בְּעוֹלָם, וּלְסַלֵּק אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ
 יִתְבַרֵּךְ מִן הָעוֹלָם, אֶז לָחַם כְּנֶגְדָם אֱלֹהֵי הַנְּבִיא, עַד
 שֶׁהִצְרִיכוּ כָּלֵם לְהוֹדוֹת וּלְצַעֵק (מְלָכִים א יח): "הַיְיָ" הֵ
 הוּא הָאֱלֹקִים", כִּי דִיָּקָא בְּעֵת תְּפִלַּת הַמְּנַחָה, שְׂאֵז
 הַדֵּינִים מְתַגְבְּרִים עַל הָאָדָם, שֶׁהֵם כָּלֵל הַבְּלוּלִים
 וְהַסְּפִקוֹת, הַכְּפִירוֹת וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת, אֶז דִּיָּקָא צָרִיכִין
 לְהִתְפַּלֵּל אֱלֹהֵי יִתְבַרֵּךְ תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּבַחֲיַנַּת דֵּין, כְּמוֹ

שְׁעָשָׂה אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַדִּין נִמְתָּק
בְּשֵׁרְשׁוֹ וְנִתְגַּלָּה גְלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, עַד שְׁצוּעֵקִים
"הַיְי"ה הוּא הָאֱלֻקִּים", הֵינּוּ שֶׁהַשְּׂגָחָתוֹ יִתְבַּרְךָ
מְלַבֶּשֶׁת בְּתוֹךְ הַטְּבַע, וְהַטְּבַע הוּא כֶּסֶא וּלְבוּשׁ
לְהַשְּׂגָחָה; וְלִכֵּן צָרִיכִין לְהִזָּהֵר בְּיִתְרָה בְּתַפְלַת
הַמְּנַחָה, כִּי אִזּוֹ הוּא זְמַן דֵּינִים שְׁיִכּוּלוֹת לְהַכְּנִס
בְּאָדָם אֵילּוֹ מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת,
כְּאֵלוֹ "כַּחֲסֵי וְעֵצִים יְדֵי עֲשׂוֹ לִי אֶת הַחֵיל הַזֶּה" (דְּבָרִים
ח, יז), אֲבָל כְּשֶׁעוֹמֵד אִזּוֹ לְהַתְּפַלֵּל אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, הוּא
מִמְתִּיק אֶת כָּל הַדֵּינִים וְכָל הַקְּלָפוֹת, וְנִתְגַּלָּה
אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ. וְעַל-כֵּן הִזְהִירוּנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
בְּיִתְרָה עַל תְּפִלַּת הַמְּנַחָה כָּל הַשָּׁנָה, כְּדֵי לְהַמְתִּיק
אֶת הַדִּין הַמְתַּגַּבֵּר עַל הָאָדָם אִזּוֹ דִּיקָא, כִּי בְּכָל יוֹם
וְיוֹם בָּעֵת תְּפִלַּת הַמְּנַחָה הוּא בְּחִינַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה
(לְקוּשֵׁי-הַלְכוֹת, תְּפִלַּת מְנַחָה, הַלְכָה א'), כִּי יִצְחָק תִּתְּקַן
תְּפִלַּת מְנַחָה (בְּרִכּוֹת כו:), וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא פֶּחַד
יִצְחָק, וְעַל-כֵּן דִּיקָא אִזּוֹ צָרִיכִין לְהִזָּהֵר בְּתַפְלָה
בְּכּוֹנֵה גְדוּלָה, כְּדֵי לְהַמְתִּיק אֶת כָּל הַדֵּינִים, שְׂמִשְׁם
נִמְשָׁכִים הַכְּפִירוֹת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוֹת, וְעַל-כֵּן תִּתְּקַנוּ
סְמוּךְ לְמְנַחָה דִּיקָא, שְׁלֵא לְהַתְּחִיל בְּשׁוּם מְלָאכָה

ובאכילה סמוך לה, פן ישכח להתפלל, ואז דיקא
 חששו לזה, שאז דינים שורים על האדם מרב
 בלבולים שהיו לו באמצע היום בעבודתו ובטרחתו
 בעסקי העולם הזה, עד שיכול לשכח ממנו יתברך;
 ועל-כן צריכין להזהר בתפלת המנחה כל השנה,
 כדי להמתיק את הדינים, ולא יחשב כרגע שיש
 איזה טבע. ודבר זה שיך כל השנה, שאדם צריך
 למסור את נפשו ביותר על תפלת המנחה שתקן
 יצחק, יותר מכל התפלות, שאז דרך האדם שהוא
 מבהל ומבלבל מאד, ולכן צריכין להשתדל
 להתפלל מקדם, ובפרט הרבה קדם השקיעה, כדי
 שלא יחשף לו הלילה, והכל כדי להמתיק ממנו את
 הדינים שלא יפל בבחינת שנה, שכל זה הוא סוד
 ראש השנה, שהוא סוד הדין, סוד הדורמיטא,
 שהוא השנה, ועל אחת כמה וכמה כשעברה כבר
 שנה שלמה, ואוחזים כבר במנחה האחרונה של
 השנה, תפלת המנחה של ערב ראש השנה, אתה,
 אהובי, בני, צריך ביותר להתעורר בהתעוררות
 גדולה ונוראה ועליונה מאד לבקש ולהתחנן אליו
 יתברך איך עברה עליך כל השנה בכל יום אחר

הצִּהֲרִים עַת תְּפִלַּת הַמְּנַחָה, פְּמָה וְכַמָּה יָמִים הָיִיתָ
עָסוּק בְּעֶסְקֶךָ, וְשִׁכַּחְתָּ לְגַמְרֵי לְהִתְפַּלֵּל מְנַחָה, וְכַמָּה
פְּעָמִים הִתְפַּלַּלְתָּ כְּבָר אַחַר הַזְּמַן, וְכַמָּה יְרִידוֹת
וּבְלִבוֹלִים הָיוּ עָלֶיךָ כָּל הַשָּׁנָה לְפָנֹת עָרֵב בְּעַת
תְּפִלַּת הַמְּנַחָה, עַד שֶׁנִּתְבַּלְבְּלָה לְךָ כָּל תְּפִלָּתְךָ, אֲשֶׁר
רַק אַתָּה וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדְעוּ. וְלִכֵּן דִּיקָא עֲכָשׁוּ
בְּעַת תְּפִלַּת הַמְּנַחָה הָאַחֲרוֹנָה שֶׁל הַשָּׁנָה, אַתָּה יָכוֹל
לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל אִם תִּקַּח אֶת עֲצֻמָּךָ בְּיָדֶיךָ, וְתָרוּץ
תִּכְרֶף-וּמְיָד לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ, וְתַחֲבֵר עֲצֻמָּךָ עִם אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיִּקְרִים הַנוֹהֲגִים לְהִתְפַּלֵּל אֶת תְּפִלַּת
הַמְּנַחָה הָאַחֲרוֹנָה בְּעוֹד הַיּוֹם גָּדוֹל, וְאִין לְךָ מַה
לְמַהֵר וְלַחֲטֹף אֶת תְּפִלָּתְךָ, אֲדַרְבֵּה עֲכָשׁוּ הוּא הַזְּמַן
שֶׁתָּשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל כָּל הַתְּפִלוֹת הַפְּגוּמוֹת
שֶׁלְּךָ בְּמִשְׁךָ כָּל הַשָּׁנָה. וְלִכֵּן נוֹהֲגִים אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
הַיִּקְרִים לְהֵאָרִיךְ בְּתְפִלַּת הַמְּנַחָה הָאַחֲרוֹנָה שֶׁל
הַשָּׁנָה מְאֹד מְאֹד כְּפִי הַנִּסְתָּ שֶׁלָּנוּ, בְּהִתְעוֹרְרוֹת
גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, מֵאַחַר שֶׁזוֹ הַתְּפִלָּה הָאַחֲרוֹנָה שֶׁל
הַשָּׁנָה, וְהִיא גַם הַכְּנֵה לְקִרְאת הַשָּׁנָה הַחֲדָשָׁה
הַנִּכְנָסֶת וּבָאָה, וּבְתְפִלָּה זוֹ תְּפִלַּת הַמְּנַחָה הָאַחֲרוֹנָה
שֶׁל הַשָּׁנָה מְתַקְּנִים אֶת כָּל הַתְּפִלוֹת הַפְּגוּמוֹת שֶׁל

כל השנה; ולכן ראה, אהובי, בני היקר, לא להיות
 בטלן, אלא עכשו לפנות ערב אל תבלה את הזמן
 בשום שטיות, אלא רויץ לך אל בית-המדרש, ותכין
 את עצמך לתפלת המנחה, ותתפלל בכונה גדולה
 עד מאד, מלה במלה מתוך הסדור דיקא, ואם תוכל
 גם בבכיות עצומות — אין לתאר ואין לשער מה
 שנעשה מזה, כי כשאדם מתעורר עכשו אליו
 יתברך, הוא גורם שעשועים גדולים למעלה, כי
 ההתעוררות בתפלת המנחה אמרו אנשי שלומנו
 היקרים, היא ככר הכנה לראש השנה הקדוש,
 ועל-כן לא בחנם אמר רבנו ז"ל (עין חיי-מוהר"ן, סימן
 שה): אחרים היו מאחלים לעצמם ראש השנה כזה
 כמו אצלנו ערב ראש השנה, כי בדרך כלל אצל
 אנשי שלומנו, הייתה התעוררות גדולה בערב ראש
 השנה על ציון רבנו ז"ל בכלל, ובפרט בתפלת
 המנחה, שאז הלב כבר נמס לגמרי מרב יראה ופחד
 מאימת יום הדין הקדוש והנורא שנכנס ובא.

ב.

אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר! פּוֹתְחִים אֶת תְּפִלַּת הַמְּנַחָה
 בְּאִמֵּרַת מְזֻמּוֹר ק"ז שְׁבֹתֵהֶלִים: "הוֹדוּ לַהוֹי"ה כִּי
 טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ", כֵּן הַמְּנַהֵג אֶצֶל אַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמֵנו [עֵינַן מֵטָה אֲפָרִים (סִימָן תַּקפ"א, סְעִיף נ"ז),
 דִּהְנוּהֶגִים לְאֹמְרוֹ בְּכָל עֶרֶב שַׁבָּת, לֵאמָרוּהוּ גַם
 בְּעֶרֶב רֵאשׁ הַשָּׁנָה, לְפִי שֶׁהַמְּזֻמּוֹר מֵיִסָּד עַל
 הָאֲרֻבָּעָה שְׁצָרִיכִים לְהוֹדוֹת, וְאוֹמְרִים גְּאוּלֵי הוֹי"ה,
 שֶׁהוּא רוֹמֵז גַם עַל פְּדוּת הַנֶּפֶשׁ, וְאוּלָּי מִדֶּרֶךְ
 פְּשָׁעִם, שֶׁהוּא מְעוֹרֵר הַלֵּב לְתַשׁוּבָה, וְכֵן הוּא
 בְּסִדּוֹר יַעֲב"ץ], וְהֵנָּה הַמְּזֻמּוֹר הַזֶּה תִּקַּן הַבַּעַל-שֵׁם-
 טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע לְאֹמְרוֹ בְּכָל עֶרֶב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ,
 וְאָמַר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל הַטַּעַם (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּרִכּוֹת
 הוֹדָאָה, הַלְכָה ו'), שֶׁהָאֲרֻבָּעָה צָרִיכִים לְהוֹדוֹת, שָׁהֵם:
 חוֹלָה, יוֹרְדֵי הַיָּם, יוֹצֵא מִבֵּית הָאֲסוּרִים, הוֹלְכֵי
 מִדְּבָרִיּוֹת, זֶה סוֹבֵב עַל כָּל אָדָם בְּכָל שֵׁשֶׁת יָמֵי
 הַמַּעֲשֵׂה, שְׁאָדָם טְרוֹד בְּעַסְקָיו, בְּעַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה,
 וְהוּא בְּכֻלּוֹ חוֹלָה — מִרְבוּי חַטָּאֵיו וּבְלִבּוּלָיו
 וְהִרְפַּתְקוּתָיו שְׁעוֹבְרִים עָלָיו בְּהִיוֹתוֹ מְעַרְב
 בְּגִשְׁמִיּוֹת הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְכֵן הוּא בְּכֻלּוֹ יוֹרְדֵי

הַיָּמִים — שֶׁהֵם עֲסֻקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, שְׂאֲדָם טוֹבֵעַ בַּיָּמִים
הַתְּאֻוֹת וְכוּ', וְהַגְּשָׁמִיּוֹת שָׁלוֹ, וְכֵן הוּא בְּכֻלּוֹ יוֹצֵא
בֵּית הָאֲסוּרִים — שֶׁהוּא אָסוּר בְּתְאֻוֹתָיו וּבְמַדוּתָיו
הָרְעוּת כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה, וְכֵן הוּא בְּכֻלּוֹ הוֹלֵכֵי
מִדְּבָרִיּוֹת — כִּי כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה הוּא
מְסֻתָּבֵב בְּדַרְכֵים וּבַעֲשִׂיּוֹתָיו הַגְּשָׁמִיּוֹת, שֶׁמְסֻתָּבֵב
רְחוֹק מִן הַקִּדְשָׁה, וּמַעֲרָב בֵּין הַגּוֹיִים, וְכִשְׁבָּא
עֶרְב־שַׁבַּת־קִדְשׁ וְרָץ לַמִּקְוֵה, וּמִתְלַבֵּשׁ בְּבִגְדֵי שַׁבַּת,
וְרָץ לְבֵית־הַמִּדְרָשׁ וּמִקְבֵּל עַל עֲצֻמוֹ קִדְשַׁת שַׁבַּת,
אֲזַי כּוֹל לֹאמַר אֶת הַמְזֻמּוֹר הַזֶּה שֶׁמְרַמְזִים בּוֹ
הָאֲרֻבָּעָה שְׁצָרִיכִים לְהוֹדוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֻכּוֹת נד:), כִּי תִכְף־וּמִיד כְּשֶׁמִּקְבֵּל עַל
עֲצֻמוֹ קִדְשַׁת שַׁבַּת אַחַר שֶׁעָבְרוּ עָלָיו שֵׁשֶׁת יָמֵי
הַמַּעֲשֵׂה, וְהוּא בְּכֻלּוֹ חוֹלָה מִתְאֻוֹתָיו וּמַדוּתָיו
הָרְעוּת, וְיֵרֵד לְעַמְקֵי הַיָּם וְנִטְבָּע שָׁם, וְהָיָה אָסוּר
בְּבֵית הָאֲסוּרִים בְּחֻמְרֵיּוֹת וּבַגְּשָׁמִיּוֹת, וְהִסְתָּבֵב
בְּעוֹלָם הַתְּהוֹ, בְּמִדְּבָרִיּוֹת שֶׁל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה,
וְעָכְשׁוּ כְּשִׁזּוּכָה לְעָבֹר עַל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה, וְאִינוּ
מִיָּאֵשׁ אֶת עֲצֻמוֹ כָּלֵל, אֶלָּא רָץ אֶל תּוֹךְ הַשַּׁבַּת, אֲזַי
רְאוּי לוֹ לִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל

כָּל הַחֶסֶד חָנַם שְׁעֵשָׂה עִמּוֹ, שְׁאַחַר שְׁעָבְרוּ עָלָיו
 שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה, וְהָיָה חוֹלָה וְיָרַד לַיָּם, וַיָּשָׁב
 בְּבֵית-הָאֲסוּרִים וְהָלַךְ בְּמַדְבָּרִיּוֹת, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן
 הוּא נִשְׁאָר יְהוּדֵי מְאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְחוֹזֵר אֵלָיו
 יִתְבָּרַךְ וַאיֵנוּ מִתִּיאַשׁ כָּלֵל, אֲלָא מְקַבֵּל עַל עֲצֻמוֹ
 קִדְשֵׁת שַׁבָּת, בְּזָה בְּעֲצֻמוֹ רָאוּי לוֹ לְתַן תּוֹדָה
 וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; וְעַל-כֵּן תִּקַּן הַבַּעַל-
 שֵׁם-טוֹב הַקְדוּשׁ זי"ע לומר בְּכָל עֶרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ
 אֶת הַמְזֻמּוֹר הַזֶּה, עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה כְּשֶׁעָבְרָה עַל
 הָאָדָם שָׁנָה שְׁלֵמָה, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד יוֹדֵעַ אֶת
 נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמְכַאוּבָיו מִמָּה שְׁעָבַר עָלָיו כָּל הַשָּׁנָה,
 שְׁהָיָה חוֹלָה בְּתַאֲוֹתָיו וּבְמַדוּתָיו הַרְעוֹת, וְנִטְבָּע
 בַּיָּם הַתַּאֲוֹת שְׁלוֹ, וְהָיָה אֲסִיר בְּכָלָא יִצְרוּ, שְׁהָיָה
 מְכוּר אֵלָיו לְגַמְרֵי כָּל הַשָּׁנָה, וְהִסְתּוֹבֵב כָּל הַשָּׁנָה
 בְּדַמְיוֹנוֹת וּבַהֲבָלִים כְּמוֹ בְּמַדְבָּר שְׁמָמָה, בְּיַד־אֵי
 צָרִיכִין לומר עֲכָשׁוּ אֶת הַמְזֻמּוֹר הַזֶּה בְּהַתְּעוֹרְרוֹת
 גְּדוֹלָה עַד מְאֹד. וְכֵמוֹ שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות-
 הַר"ן, סימן ער), שְׁבַאֲמִירַת "הוֹדוּ" יְכוּלִים לְשַׁבֵּר לְבוֹ
 מְאֹד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ,
 וְלִכֵּן תִּפְרָשׁ עַל עֲצֻמָּה כָּל פְּסוּק וּפְסוּק בְּהַתְּעוֹרְרוֹת

גדולה עד מאד, ובפרטיות בפסוקי "ויצעקו אל הוי"ה בצר להם" (שזה צועקין ובוכים אנשי שלומנו מאד בנגון הידוע, ומסימים בנחמה "וממצוקותיהם יצילם" "וממצוקותיהם יושיעם" "וממצוקותיהם יוציאם"); אשרי מי שאומר עכשו בערב ראש השנה את המזמור הזה בהתעוררות גדולה, ומתבונן היטב היטב בכל פסוק ופסוק במה שאומר, ומפרשו על עצמו, ואז, אהובי, בני היקר, כשתגיע אל הפסוק האחרון: "מי חכם וישמר אלה ויתבוננו חסדי הוי"ה", כבר תהיה לזה משמעות אחרת לגמרי, "מי חכם וישמר אלה", הינו את הארבעה מיני הודאות שהודית עכשו להקדוש-ברוך-הוא שהוציאך מכל מיני מחלות וחלאים, והצילך מהים הסוער של הבלי העולם הזה, והוציאך מבית האסורים, ועברת את כל המדבריות עד שהגעת להנה אל עיר אומן, מקום ציון רבנו ז"ל, אזי "ויתבוננו חסדי הוי"ה", תתבונן, אהובי, בני, בעצמך את גדל החסד חנם שעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, שעברה עליך שנה עם מרירות כזו, ויסורים וצרות והרפתקאות וירידות ונפילות

וכו', ועברת על הכל, והנה אתה נמצא כאן בעיר
 אומן בקבוץ של אנשי שלומנו, זה הוא חסדי
 הוי"ה באמת, ותתן תודה להקדוש-ברוך-הוא על
 זה.

ג.

אהובי, בני! תתחיל לומר את סדר הקרבנות
 בכונה גדולה מלה במלה מתוך הסדור, ותציר
 בדעתך שאתה נמצא בבית-המקדש, ורואה את
 עבודת הכהנים, איך שנוטלים ידיהם ורגליהם מן
 הפיור, ומקריבים את קרבן התמיד של בין
 הערבים, ומקטירים את הקטרת, שאז תהיה
 לאמירתך משמעות אחרת לגמרי, כשתציר בדעתך
 איך אתה רואה את הכהנים עובדים את עבודתם
 בבית-המקדש, ותצטרף אליהם בתשוקה עצומה
 ונוראה מאד, ותכף-ומיד תאמר מזמור קמ"ה:
 "אשרי יושבי ביתך" וגו', ותכוון היטב בכל פסוק
 ופסוק, אשר כל פסוק ופסוק הוא שבח אחר
 שמשבחים ומפארים את הקדוש-ברוך-הוא. ואם
 אמרתי לפרש לך כל פסוק ופסוק את גדל הפונות

והשמות היוצאים מראשי תבות וסופי תבות
 והשבחים התלויים בהם, אזי תקצרה המון יריעות,
 אלא זאת עשה, לפרש כל פסוק ופסוק על עצמה,
 ותכונן פרוש המלות, וכשתגיע אל הפסוק: "צדיק
 הוי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו", תתעורר
 מאד מאד, ותדע שאין יודעים כלל, ותזרק מעצמה
 את כל הקשיות והספקות והעקמומיות שסבבו
 אותך כל השנה, ותדע אשר אין יודעים כלל, אלא
 כל מה שעבר עליך כל השנה, הכל לכל תחקק
 בדעתך היטב היטב, כי "צדיק הוי"ה בכל דרכיו
 וחסיד בכל מעשיו", ותכף-ומיד ראה להתפלל את
 תפלת השמונה-עשרה, ובכל ברכה וברכה תכונן
 היטב אל פרוש המלות, ותסלק את כל מחשבתך
 מכל הבלי העולם הזה, ותקשור את עצמה אל תבת
 התפלה, ותאמר כל ברכה וברכה עם האמת שלך
 דיקא, שאז יאיר לך אור הקדוש-ברוך-הוא (עין
 לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים: ט, קיב), ותשפך לבך
 כמים, ותשכח עכשו מכל הבלי העולם הזה, ותזכר
 היטב שאתה עומד ושופך לבך ונפשך אליו יתברך,
 ואתה נמצא עכשו בעולם אחר לגמרי, בעולם

העליון וכו' וכו', ותאריך בתפלת שמונה-עשרה מאד, ותשפך לבך פמים, שכל התפלות והברכות הפגומות שעברו עליך כל השנה, עכשו יתעלו ויתקנו, כמו שפרש רבנו ז"ל את הפסוק (דברים ג): "ואתחנן אל ה' ה' בעת ההיא לאמר", הינו כשתיגע העת ההיא ויהיה בבחינת לאמר, אז יעלה את כל התפלות והבקשות שהתחנן אליו יתברך כל השנה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן צט); ועל-כן תדע, אהובי, בני, שעת תפלת המנחה האחרונה של השנה, היא העת ההיא שמסגלת להעלות כל התפלות הפגומות של כל השנה; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, אלא מתפלל את תפלת המנחה האחרונה של כל השנה בהתעוררות גדולה מאד, ובוכה ומבכה שמים וארץ על עצמו, שתכלה שנה וקללותיה, ותחל שנה וברכותיה.

הכנה למעריב

אהובי, בני! עכשו פשגמרת תפלת מנחה, וְעַדִּין נשאר קצת זמן ראה לגשת אל כל אחד ואחד מאנשי שלומנו, ולהסתכל בפניו, כי כן נהג הרב הקדוש מטשהרין ז"ל, והיה רגיל לומר, אשר בעת הקבוץ הקדוש שלנו בראש השנה, מאירים פני רבנו ז"ל אצל כלליות אנשי שלומנו היקרים שבאו אל הקבוץ; ועל-כן אם רוצים לראות את פני רבנו ז"ל, ראוי ונכון להסתכל עכשו בפני כל אחד ואחד מאנשי שלומנו, וכן ראוי ונכון לבקשו עוד פעם מחילה וסליחה, ושיעזר לו להתפלל על נפשו בראש השנה, כי על-ידי הכלליות נתוספת בהם אהבה זה לזה, ואז מתעוררין אלו לאלו ואומרין זה לזה ומזכירים זה את זה: "אחי, שמא שבקת איזו מדה בעולם הזה שעדין היא מושלת עליך, ואין אתה יכול להתגבר עליה, וניתי אנא וניחרביה, הינו שאסייע לכולת את המדה הזאת ממך". ומשיבים: "פוק חזי גבורתא דמך", בא וראה כחו

הגדול של הצדיק והחכם, שהוא יכול להעלות גם הנפש שלי המנחת בעמקא דתהומא רבא ולתקנה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יג), ותכף ומיד תאמר את הפיוט: "אחות קטנה" בהתעוררות גדולה מאד, ותכונן פרוש המלות שסובב על נשמתך ועל נשמות ישראל שהלכו בגולה, ונפלו אל תוך בור ובית-כלא, ועובר עליה ועליהן צרות ויסורים וענשים קשים ומרים, ודינים ומכאובים וכו' וכו', ומסימים בשמחה גדולה: "תחל שנה וברכותיה".

תפלת ערבית

א.

בני, בני! עכשו כשנכנס ראש השנה אשר ספרי החיים והמתים פתוחים לפניו יתברך, צריכין לרעד ולפחד מאד מאד מצד אחד, כי מי יודע מה נגזר עלינו, ומצד שני צריכין לשמח מאד מאד,

שזכינו לבא אל הקבוץ הקדוש של רבנו ז"ל, אשר ידוע שרבנו ז"ל האריך מאד מאד בתפלת ערבית עד כדי כך, שהיו אנשי שלומנו מספיקים ללכת הביתה ולאכל את הסעודה, ולחזור אל בית מדרשו של רבנו ז"ל, ועדין מצאוהו עומד בתפלת העמידה. ופעם אחת התבטא: את אנשי אני משתדל להעביר לפני בית-דין של מעלה קדם, ולכן אף שמצד אחד צריכין לירא ולפחד מאד מאד מאימת הדין הקדוש והנורא, אבל מצד שני צריכין לשמח מאד מאד, שזכינו להצטרף אל הקבוץ הקדוש של רבנו ז"ל; ועל-כן ראה להתעורר ליראה מצד אחד, ובשמחה וחדנה מצד שני, ותתחיל להתפלל תפלת ערבית בכונה גדולה מאד מלה במלה. ועקר התפלה צריך להיות כדי לבנות את בחינת המלכות הקדושה, הינו להמליך על עצמו אמתת מציאותו יתברך, פי כל זה הוא סוד ראש השנה — עליית המלכות, להמליך על עצמו רק את הקדוש-ברוך-הוא, ולידע ולהודיע ולהודע אשר אין בלעדיו יתברך כלל. וזו כל העבודה הקדושה בראש השנה — להמשיך

אמונה ברוך ומזככת, שעל-ידי-זה עקר התגלות מלכותו, ועל-ידי-זה משלימים כל הבריאה (לקוטי הלכות, אומגין, הלכה ד', אות ח'). ועקר האמונה אי אפשר לקבל כי אם על-ידי צדיקי הדור, שהם שומרי הברית, כי האמונה תלויה בברית, וכמו שכתוב (תהלים פט, כט): "ובריתי נאמנת לו", וצדיק הוא מאן דנטר ברית (עין תקוני-זהר, דף יח:), ועל-כן נוסעים לצדיקי אמת לראש השנה, כי הם בונים את האמונה הקדושה להחזיר בנשמות ישראל, שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא; ועל-כן על קטב זה צריכה להיות כל תפלתך, ותפיש לעצמך את כל סדר התפלה בגלוי אלקות, ואז יאירו לך תבות התפלה באפן אחר לגמרי.

ב.

"ברכו את הוי"ה המברך" "ברוך הוי"ה המברך לעולם ועד", כי זה עקר התכלית בשביל זה נברא העולם, הינו בשביל האדם שנברא ביום הזה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (זהר אמר ק:): בראש השנה נברא האדם, ועקר תכלית בריאתו

הִזְיָה, שְׂיִבְרַךְ וַיְהִל תְּמִיד אֶת הַיְיָ"ה בְּרוּךְ הוּא, כִּי אֵין עוֹד תְּכִלִּית אַחֲרַת בְּזַה הָעוֹלָם, אֲלֵא לְהוֹדוֹת וְלְהִלֵּל וְלִבְרַךְ וְלִשְׁבַח וְלִפְאֹר אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ שְׁבָרָא הַכֹּל, זֶה הֵיְתָה תְּכִלִּית בְּרִיאַת הָאָדָם בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה דִּיקָא — כְּדֵי לְהַשְׁלִים אֶת הַבְּרִיאָה הַצְּרִיכָה תְּקוּן. וְהַתְּקוּן הוּא עַל-יְדֵי אָמוּנָה שֶׁהִיא שְׁלֵמוֹת כָּל הַדְּבָרִים, כִּי הָאָמוּנָה בְּעֶצְמָה הִיא בְּחִינַת הַמְּלָכוּת, שְׂצָרִיכִין לְחֹזֵר וְלִמְסֹר אֶת הַמְּלוּכָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ, וְלִידַע שֶׁרַק הוּא מוֹשֵׁל וּמְנַהֵג בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְבְרַךְ אוֹתוֹ תְּמִיד, וְכָל מַה שֶׁרַק נֶאֱרַע עִם הָאָדָם עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת, יִקְשְׁרוּם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר "בְּחֻכְמָה פּוֹתַח שְׂעָרִים וּבְתִבּוּנָה מְשַׁנֶּה עֵתִים וּמַחְלִיף אֶת הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בְּרַקִּיעַ כְּרִצּוֹנוֹ", כִּי כָּל אֵלוֹ הַשְּׁנוּיִים שְׂעוּבָרִים עַל הָאָדָם הָאֶרֶת הַמַּחֲזִין וְחֲשֻׁכוֹת הַמַּחֲזִין, הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁזֵה "גוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר", כִּי כָּל מַה שְׂעוּבָר עַל הָאָדָם, הוּא רַק כְּדֵי לְקַרְבוֹ יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מַה שְׂעוּבָר עָלָיו, לֹא לְהַתִּיאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן,

וְאִפְלוּ שְׂמַגִּיעַ לְזַמְנֵים חֲשׂוּכִים, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ
 אָבֵד מָנוֹס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ, וְהַכֵּל כְּכֹר נִחַשְׁךָ בְּעֵדוֹ,
 וְאִף פַּעַם לֹא יֵרָאֶה אֹר, עָלְיוֹ לְהִתְחַזֵּק בְּיָקָא אֲז
 בְּאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, לִידַע, לְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדַע,
 שְׂאִין בְּלַעֲדִיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁ
 אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִף שֶׁעֲכָשׁוּ חֲשָׁךְ לִי, עִם כָּל זֹאת
 עָלִי לִידַע אֲשֶׁר בְּכָל הַהֶעֱלָמוֹת וְהַהִסְתָּרוֹת גַּם שֶׁ
 הוּא יִתְבַּרֵּךְ מִסְתַּתֵּר, וְאָסוּר לִפְלֹא בִּיאֹשׁ כָּלֵל, אֲפִלוּ
 שְׂנִדְמָה לוֹ שֶׁהָיָה לוֹ פַּעַם טוֹב וְהָאִיר לוֹ, וְעֲכָשׁוּ
 נִחַשְׁכוּ מִמֶּנּוּ כָּל הָאוֹרוֹת, עָלְיוֹ לִידַע אֲשֶׁר הוּא
 יִתְבַּרֵּךְ "מַעֲבִיר יוֹם וּמַבִּיא לַיְלָה", כִּי תַעֲנוּג תְּמִידִי
 אֵינּוּ תַעֲנוּג, וְעַל-כֵּן מִפִּיל אֶת הָאָדָם מִלְמַעְלָה,
 שֶׁהָיָה עַד עֲכָשׁוּ בְּחִינַת אֹר יוֹם, וּמַעֲבִיר אֹר יוֹם
 מִהָאָדָם, וּמַבִּיא עָלְיוֹ חֲשָׁךְ הַלַּיְלָה, וְהַכֵּל לְרֹאוֹת
 אִיךָ יִתְחַזֵּק בְּשַׁעַת הַחֲשָׁךְ וְהַהֶעֱלָמָה וְהַהִסְתָּרָה,
 וְלְרֹאוֹת אִם יִשְׁכִּיל לַעֲשׂוֹת הַבְּדִלָּה בֵּין יוֹם וּבֵין
 לַיְלָה, "וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה", כִּי כְּשֶׁמֵּאִיר
 לְאָדָם אֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ שֶׁהוּא בְּחִינַת אֹר יוֹם, אֲז הַכֵּל
 הוֹלֵךְ לוֹ כְּסִדֵּר, וְרֵץ רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְשֵׁשׁ וְשִׁמַּת,
 אֲבָל תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁנִּחַשְׁךָ מִהָאָדָם אֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ,

שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲשֵׁךְ הַלַּיְלָה, אֲזִי הַכֹּל הוֹלֵךְ לוֹ שֶׁלֹּא
 כְּסֻדֵּר (לקוויטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב), וְעוֹלָיִם עַל
 דַּעְתּוֹ קְשִׁיּוֹת וּסְפִקוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, עַד שֵׁישׁ בְּנֵי-
 אָדָם שֶׁנִּפְּלוּ כָּל-כָּף בְּדַעְתָּם בַּעַת הַחֲשֻׁכוֹת
 וְהַהִסְתָּרָה, שֶׁכָּבַר אִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהַבְדִּיל בֵּין יוֹם
 וּבֵין לַיְלָה, כִּי מֵרַב יְרִידְתָם וּנְפִילְתָם וְחֲשֻׁכוֹתָם, הֵם
 מְהַפְּכִים הַכֹּל, עַד שֶׁהֵם מַחְלִיפִים אֶת הָאוֹר בְּחֲשֵׁךְ
 וְאֶת הַחֲשֵׁךְ בְּאוֹר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה ה, כ): "הוִי
 הָאֲמָרִים לָרַע טוֹב וְלַטּוֹב רָע, שָׁמַיִם חֲשֵׁךְ לְאוֹר
 וְאוֹר לְחֲשֵׁךְ" וְגו', וְעַל זֶה אָנוּ מְתַפְּלִים "וּמַבְדִּיל
 בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה", שֶׁנִּדְעָ מֵהוּ כְּסֻדֵּר וּמֵהוּ שֶׁלֹּא
 כְּסֻדֵּר, מֵהוּ אוֹר וּמֵהוּ חֲשֵׁךְ, שֶׁלֹּא נִחְלִיף, חֵם
 וְשָׁלוֹם, אוֹר בְּחֲשֵׁךְ וְחֲשֵׁךְ בְּאוֹר, וּבְכֹל מַצְבֵּנוּ
 וּמַעֲמָדֵנוּ נִדְעָ בִּידִיעָה בְּרוּחָהּ וּמְחֻלָּטָה, אֲשֶׁר
 "הוִי" הַצְּבָאוֹת שָׁמוּ, אֵל חַי וְקַיִם תָּמִיד יִמְלֹךְ עָלֵינוּ
 לְעוֹלָם וָעֶד", וְזוֹ נִקְרָאתָ עֲלֵיתָ הַמְּלָכוּת, לְהַמְלִיךְ
 עַל עַצְמוֹ תָּמִיד אֶת הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּחָהּ-הוּא, בֵּין כְּשֶׁאוֹר
 בְּעֵדוֹ וּבֵין כְּשֶׁחֲשֵׁךְ לוֹ, תָּמִיד יִדַּע שֶׁאֵלּוּפוֹ שֶׁל
 עוֹלָם גָּנוּז וּמְסֻתָּר, וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיכִין לְהַבְדִּיל
 בֵּין אוֹר לְחֲשֵׁךְ, שֶׁלֹּא יִתְעַרֵּב אוֹר בְּחֲשֵׁךְ וְחֲשֵׁךְ

באור, שהם מעשיהם של צדיקים ומעשיהם של רשעים (בראשית וכה ב), שידע ההבדל ביניהם, ולא יעשה, חס ושלום, כמעשיהם, שהם כלל הכפירות והאפיקורסות, אלא עלינו לדעת שאסור לנו להתערב עמָהם כלל, רק לחפץ את הטוב ולעשות כמעשה הצדיקים, ואף שרואים עכשו הכל ההפוך, כי הצדיקים להם חשף וערב, עם כל זאת צריך לחזק את עצמו באמונה ברורה ומזככת, ולידע אשר הוא יתברך שם נמצא ומסתתר אצלו בכל מצביו, וזה שאנו מברכין: "ברוך אתה הוי"ה המעריב ערבים", הינו בתקף ההעלם וההסתר והכסוי, שהוא בחינת ערב, גם שם אלופו של עולם מסתתר, ואנו מברכים אותו יתברך וממליכים עלינו את מלכותו, ולא נזוז ממנו כי הוא זה.

ג.

בני, בני! תדבק את עצמך בתבות התפלה שאתה מוציא מפיה ותקשר היטב את מחשבתך לדבוריה, וישמעו אזניה מה שפיה מדבר, אשר אין עוד ערבות ונעם יותר מזה, שתצית היטב למה

שאתה אומר: "אהבת עולם בית ישראל עמך אהבת", כי הוא יתברך אוהב את כל בר ישראל, ולפני בריאת כל העולמות עלה כבר במחשבתו כביכול לברא את עם ישראל, ואפלו מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר (בראשית ופה א), וחיביבין ישראל לפני הקדוש-ברוך-הוא יותר ממלאכי השרת (חלין צא:), ועל זה ראוי לך לשמח מאוד מאוד, שנבראת מזרע ישראל, ואל תהיה שבור בעצמך כלל ומכל שכן שלא תחלש דעתך, אלא שמוח תשמח אשר "תורה ומצוות חקים ומשפטים אותנו למדת", ותקבל על עצמך עכשו קבלת התורה, שרק בשביל זה ברא הקדוש-ברוך-הוא את כל העולמות ואת האדם — כדי שיקבל את התורה, כי תנאי התנה הקדוש-ברוך-הוא עם מעשה בראשית: אם יקבלו בני את התורה — מוטב (שבת פח.); ועל-כן מאחר שעכשו "זה היום תחלת מעשיך", שנברא האדם בשביל שיקבל את התורה, לכן תבקש ותתחנן בכונה שלמה עכשו דיקא בעת בריאת העולם, "על-כן הוי"ה אלקינו בשכבנו ובקוימנו נשיח בחקיך, ונשמח בדברי

תלמוד תורתך ובמצוותיך לעולם ועד, כי הם חיינו וארך ימינו, ובזהם נהגה יומם ולילה". הקבלה הזו תקבל על עצמך, בני, עכשו בקבלה אמתית, שכל השנה תלמד תורתו יתברך ותקיים את מצוותיו יתברך, ועל-ידי-זה לא יסיר הקדוש-ברוך-הוא אהבתו ממך, כי הקדוש-ברוך-הוא אוהב את ישראל ואוהב את התורה, וכל מי שלומד תורה, ממשיך על עצמו השגחתו יתברך הפרטית (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יג) והקדוש-ברוך-הוא אוהב אותו, שזה שאנו מתפללין: "ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים", מאחר שאנו מקבלין על עצמנו ללמד תורה ולא להפרד מהתורה יומם ולילה, ועל זה אנו מברכין: "ברוך אתה הוי"ה אוהב עמו ישראל", המקימים את התורה, ובזה שאתה, אהובי, בני, תקבל על עצמך עכשו ללמד תורה, תמשיך עליך שכינת עזו יתברך תמיד, כי כל מקום שהשך הקדוש-ברוך-הוא תורתו השך את שכינתו (שיר השירים רבה ו, יז), ויאהב אותך הקדוש-ברוך-הוא תמיד.

ד.

בְּנֵי, בְּנֵי! עָלֶיךָ לְדַעַת, כְּמוֹ שְׁמִצּוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא יְחוּד הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, הִיא הַמִּצְוָה הָרִאשׁוֹנָה לְבַחֲוֹר צָעִיר שֶׁנִּכְנָס לְעַל הַמִּצְוֹת, כְּמוֹ- כֵּן עֲכָשׁוּ כְּשֶׁנִּכְנְסַת הַשָּׁנָה הַחֲדָשָׁה, עָלֶיךָ לְקַבֵּל עַל עֲצֻמָּךְ הַמִּצְוָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל הַשָּׁנָה שֶׁהִיא אֲמִירַת קְרִיאַת שְׁמַע, יְחוּד הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּמַעֲלַת מִצְוֹת קְרִיאַת שְׁמַע אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אִז מְתִיחָדִים כָּל הָעוֹלָמוֹת יַחַד, וּמְתַקְשְׁרֵת וּמְדַבְּקַת נְשֻׁמָתוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ מִמָּשׁ בְּלִי שׁוּם פִּירוּד כָּלֵל, וְעַל-כֵּן תְּכַוֵּן מְאֹד מְאֹד בְּכָל תְּבָה וְתָבָה שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (מְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא קְדוֹשִׁים): לֹא תִהְיֶה קְרִיאַת שְׁמַע קְלָה בְּעֵינֶיךָ, מִפְּנֵי שִׁישׁ בָּהּ רַמ"ח תְּבוֹת כְּמִנְיַן אֵיבָרִים שֶׁבְּאָדָם, אָמַר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אִם שָׁמַרְתָּ אֶת שְׁלִי לְקִרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע כְּתִקּוּנָהּ, אֲנִי אֶשְׁמַר אֶת שְׁלִי — רַמ"ח אֵיבָרִים שְׁלִי, וְאָמְרוּ (זֶהָר חֲדָשׁ): בַּר נִשׁ

דַּמְמַלִּיךְ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאַרְבַּע
 סְטְרֵי בְּהַאי עֲלָמָא, הֵכִי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַמְלִיךְ
 לִיה עַל שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאַרְבַּע סְטְרֵין דִּיהוּא עֲלָמָא
 [אָדָם שְׁמַמְלִיךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל שָׁמַיִם וְאָרֶץ
 וְאַרְבַּע צְדָדֵי הָעוֹלָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּמוֹ-כֵן הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא מַמְלִיךְ אוֹתוֹ עַל שָׁמַיִם וְאָרֶץ וְאַרְבַּע
 צְדָדֵי הָעוֹלָם הַבָּא], וְלָכֵן דִּיקָא עַכְשָׁו בְּלִיל רֵאשׁ
 הַשָּׁנָה שְׁמַתְחִילִים לַעֲסֹק בְּתַקוּן הַמַּלְכוּת לְהַמְלִיךְ
 אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל עֲצָמוֹ וְעַל כָּל הָעוֹלָם
 כְּלוּ, תְּכַוֵּן בְּיוֹתֵר בְּאַמִּירַת קְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהִיא יְחִוּד
 הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְהִיא הַמְצָנָה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁל
 הַשָּׁנָה הַחֲדָשָׁה, וְתִדְקְדֵק בְּאוֹתֵיּוֹתֶיהָ מְאֹד מְאֹד.
 וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ אֶת גִּדְּל הַתְּעֲנוּג וְהַשְׁעֵשׂוּעִים
 שְׁנַעֲשִׂים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשַׁעַה שְׁבַר יִשְׂרָאֵל אוֹמֵר
 קְרִיאַת שְׁמַע בְּעוֹלָם הַזֶּה, הָיִיתָ רוֹקֵד מְרַב שְׁמִיחָה,
 וּמִדְקָדֵק מְאֹד מְאֹד בְּאַמִּירָתוֹ, כִּי פְתוּת פְתוּת שֶׁל
 מְלֶאכִי הַשָּׂרֵת עוֹמְדִים עָלָיו, וְלֹא עוֹד אֵלָּא כָּל צָבָא
 הַשָּׁמַיִם כּוֹלְלִים אֶת עֲצָמָן עִמּוֹ בְּעֵת אַמִּירַת קְרִיאַת
 שְׁמַע, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בַזֶּהר (וְאַתְחַנֵּן רַסְג.): בְּשַׁעֲתָא
 דִּיאֲתִי בַר נָשׁ לִיחְדָּא שְׁמָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל

חילי שמיא בלהו קימין שורין שורין בגין לאתקנא
 ולא תכללא בלהו בההוא יחודא [בשעה שבא אדם
 ליחד שמו של הקדוש-ברוך-הוא, כל חילות
 השמים כלם עומדים שורות שורות, בגלל שרוצים
 להתקן ולהכליל כלם ביחוד ההוא], ואז נעשה
 יחודא עלאה ויחודא תתאה; ועל-כן ראה, אהובי,
 בני היקר, להזהר לבון באמירתך, קריאת שמע
 ובפרט עכשו בתחלת השנה, ותמשיך על עצמך
 אור וזיו וחיית לכל השנה.

ה.

בני, בני! ראה להמשיך לומר "אמת ואמונה",
 ותכון היטב היטב פרוש המלות, ותתן שבח
 והודאה להקדוש-ברוך-הוא "הפודינו מיד מלכים,
 מלכנו הגואלנו מכף כל העריצים, האל הנפרע לנו
 מצרינו והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו, העושה
 גדולות עד אין חקר, נסים ונפלאות עד אין מספר,
 השם נפשנו בחיים ולא נתן למוט רגלינו". וצריך
 רק לקשר את מחשבתו לדבורו, ובזה כבר יאירו
 לה כל תבות התפלה פאבנים יקרות וציצים ופרחים

יפים, עד שהם לא יעזבו אותך ללכת הלאה, כי בשעה שאדם אומר תבות התפלה, אזי הוא מלקט ציצים ופרחים ושושנים נאים, כאדם ההולך בשדה ומלקט שושנים ופרחים נאים אחד לאחד עד שעושה אגודה אחת וכו', והתבות מבקשות ומתחננות ממנו לבל תפרד מאתנו, כי איך תוכל להפרד מאתנו מגדל ההתקשרות והאהבה שיש בינינו, כי אתה רואה את יקרי ויפיי, זיוי, הדרי ותפארתי, ואיך תוכל לנתק עצמך ממני ולהפרד מאתי וכו' (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סה), ותכון היטב שהוציא אותנו ממצרים מבית עבדים, והעבירנו בין גזרי ים סוף וטבע את כל רודפינו ושונאינו בתוך התהומות וכו' וכו', ועכשו אנו ממליכים אותו יתברך כמו שעשו אבותינו, אשר "מלכותך הוי"ה אלקינו ראו בניך בוקע ים לפני משה זה אלי ענו ואמרו, הוי"ה ימלך לעולם ועד". ותסים: "ברוך אתה הוי"ה גאל ישראל", ותכון שגם עכשו נזכה להגאל, כי עקר הגאולה תלויה בראש השנה, כי התנוצצות משיח שהוא עקר מלכות דקדושה שממשיכים וממליכים את הקדוש-

ברוך-הוא, מתגלית ביותר בראש השנה (לקוטי-
הלקות, בכור בהמה טהורה, הלכה ד', אות ה').

ו.

בני, בני! באמרך ברפת השפיבנו תכונן היטב
היטב בכל תבה ותבה, כי על ברכה זו אמרו בזהר
הקדוש (תרומה קל), שיהיא לשמור את האדם מאד
מכל מיני מזיקים ומסטינים, וביותר תאריך באמרך
"ותקננו בעצה טובה מלפניך", שמאד מאד
הזהירנו רבנו ז"ל לומר את זה בכונה יוצאת מן
הכלל (עין שיחות-הר"ן, סימן רלח), כי זאת היא תפלה
יקרה מאד מאד, כי צריכין מאד לבקש רחמים
מהשם יתברך, שנזכר שיתן לנו השם יתברך עצה
טובה שנזכר לידע איך להתנהג בכל דבר, ועל-פן
מנהג אנשי שלומנו היקרים להאריך בתבות אלו,
וחוזרים עליהם כמה פעמים: "ותקננו בעצה טובה
מלפניך", כי פעם אחת שמע רבנו ז"ל שאחד חטף
תבות אלו, וענה ואמר רבנו ז"ל לזה שעמד אצלו:
הראית שפלוני חטף במהירות אלו התבות:
"ותקננו בעצה טובה מלפניך"? הלא אלו התבות

צָרִיכִין לְהִתְפַּלֵּל בְּהִתְעוֹרְרוֹת גְּדוּלָּה וּבְכּוֹנָה גְּדוּלָּה
 מְעַמְקָא דְּלִבָּא מְאֹד, וְהֵבֵן לְמַעֲשֵׂה. וּתְסִיִּים "הַפּוֹרֵס
 סִפְתָּ שְׁלוֹם עַלֵּינוּ וְעַל כָּל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל", כִּי דִּיקָא
 כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְדַבֵּק עֲצֻמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּמִבְּקֵשׁ
 וּמִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ שִׁיתְקַנּוּ בְּעֵצָה שְׁלֵמָה, עַל-
 יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו צֵלוֹ יִתְבַּרֵּךְ, "וּבְצֵל כְּנַפְיֶךָ
 תִּסְתִּירֵנִי", שְׁמִתְכֶסֶה בְּסִתְרֵךְ צֵל כְּנַפְיוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּמֵאִיר
 עָלָיו אֹרֹךְ יִתְבַּרֵּךְ בְּגִלוּי, עַד שֶׁהוּא מְסַכֵּךְ עִם
 אֱלֻקוֹתָיו יִתְבַּרֵּךְ כְּסֻכָּה, כִּי מֵרַב נֵעֵם וְזִיו וְדַבְּקוֹת
 וְחֵיּוֹת הוּא מְרַגֵּישׁ אֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ מְסַבֵּב אוֹתוֹ
 לְגַמְרֵי, עַד שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְרַגֵּישׁ
 רַק אֵת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי הוּא מְסַכֵּךְ
 בְּסִפְתָּ שְׁלוֹם וְאוֹהֵב אֵת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁרֵי לוֹ.

ז.

בְּנֵי, בְּנֵי! בְּאִמְרֵךְ פָּסוּק זֶה, רְאֵה לְהִתְעוֹרֵר
 בְּתִשׁוּבָה גְּדוּלָּה עַד מְאֹד: "תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר
 בְּכֶסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ, כִּי חֶק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מְשַׁפֵּט
 לְאֵלְקֵי יַעֲקֹב" (תְּהִלִּים פֵּא, ה), וְדַרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ

הקדושים (ראש השנה ח:): איזהו תג שהחדש מתפסה בו? הוי אומר — זה ראש השנה; ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן א'): אנו רואים רחמנותו יתברך במה שקבע לנו ראש השנה, שהוא יום הדין, בראש החדש, כי זהו חסד גדול, כי איך היינו מרימים פנינו לבקש פפירה מאתו יתברך, על-כן עשה עמנו חסד, וקבע יום הדין ראש השנה בראש חדש, שאז כביכול הוא יתברך בעצמו מבקש פפירה, בבחינת: "הביאו עלי פפירה" הנאמר בראש חדש, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבועות ט), ועל-כן אין לנו בוששה ביום הדין לבקש פפירה, מאחר שהוא יתברך בעצמו מבקש אז פפירה. גם על-ידי שהשם יתברך ויעצמו כביכול בא לידי זה שיצטרך לומר: "הביאו עלי פפירה", הינו שעשה דבר שהצרך להתחרט עליו ולומר: "הביאו עלי פפירה", על-כן אין לנו בוששה לבוא לפניו בחטאינו, לבקש עליהם פפירה, להתחרט עליהם, כי גם הוא יתברך עשה דבר שהצרך להתחרט עליו. נמצא שאנו רואים את גדל רחמנותו יתברך, שקבע ראש השנה בראש חדש,

על-פני הוא לְבַדּוֹ יִתְבַּרַךְ רָאוּי לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם, כִּי
 הוּא יִתְבַּרַךְ יוֹדֵעַ אֶת מְקוֹמוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי
 כָּל הַמְּקוֹמוֹת הֵם אֶצְלוֹ יִתְבַּרַךְ, כִּי הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל
 עוֹלָם, וְאִין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ; וְעַל-פֶּן עֲכָשׁוּ אֶהוּבֵי,
 בְּנֵי הַיָּקָר, בְּשַׁעַה שְׁאַתָּה אוֹמֵר פָּסוּק זֶה, תִּתְעוֹרֵר
 בְּהִתְעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְתִחְשַׁב הֵיטֵב עַל הַחֶסֶד
 חָנָם שְׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִמָּנוּ, שֶׁבִּפְסָה לְיוֹם
 חַגֵּנוּ אָנוּ תוֹקְעִים בַּשּׁוֹפָר, כִּי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲז
 מִתְחַבְּרִים יַחַד חֲמָה וּלְבָנָהּ, שֶׁהֵם רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְרֹאשׁ
 הַשָּׁנָה, וְהוּא חֶסֶד גְּדוֹל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ, כִּי אַחֲרַת אֵיךְ
 הָיִינוּ יְכוּלִים לְבַקֵּשׁ עַל עֲצָמֵנוּ כַּפָּרָה שְׁחַטָּאנוּ,
 אֲבָל בְּזֶה שְׁאָנוּ רוֹאִים, שְׁגַם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 עָשָׂה דְבָר כָּזֶה, שְׁאוֹמֵר: "הִבִּיאוּ עָלַי כַּפָּרָה",
 עַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ בָּאִים לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ שְׁיִמְחַל
 לָנוּ, עַל-פֶּן הוּא חֶסֶד שְׁרֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא בְּרֹאשׁ
 חֹדֶשׁ (לְקוּיֵי-הַלְכוֹת, צִיצִית, הַלְכָה ג', אוֹת ז'), וְלִכֵּן
 צָרִיכִים לְהִתְעוֹרֵר מְאֹד מְאֹד בְּעֵת אֲמִירַת הַפָּסוּק
 הַזֶּה, כִּי אֲז מִקְשָׁרִים אֶת עֲצָמָם אֶל לְמַעְלָה מִן
 הַמְּקוֹם וּלְמַעְלָה מִן הַזְּמַן, כִּי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא
 חֲמָה, וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ הוּא לְבָנָהּ, וְעֲכָשׁוּ כִּשְׁהַקְּדוֹשׁ-

בְּרוּךְ-הוּא יוֹשֵׁב עַל פְּסָאוֹ לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם,
 נְתִיחָדִים וּמִתְחַבְּרִים הַחֲמָה וְהַלְבָּנָה, הַמְקוֹם אֶל
 לְמַעְלָה מִן הַמְקוֹם, וְאִז הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא דֵן אֶת
 כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת; כִּי כָּל הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת שֶׁל
 הָאָדָם הֵם מִתַּחַת הַמְקוֹם, שֶׁנֶּפֶל כָּל-כָּף בְּדַעְתּוֹ, עַד
 שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֵין לוֹ שׁוֹם תִּקְנָה וְתִקְוָה בְּזֵה
 הָעוֹלָם, אֲבָל כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְעֵלוֹת אֶל לְמַעְלָה מִן
 הַמְקוֹם וּלְמַעְלָה מִן הַזְּמַן, שָׂאז מֵאִיר אֹר זִיו
 שְׂכִינַת עִזוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֵה נִמְחָלִים לוֹ כָּל
 עֲוֹנוֹתָיו, שְׁזֵה כָּל עֲנִין חֲבוּר חֲמָה וְהַלְבָּנָה יַחַד,
 רֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ, לְחֹדֶשׁ אֶת הַשָּׁנָה בְּסוּד
 חַיּוֹת חֲדָשָׁה, חַיִּים אַרְכֵּים (לְקוּטֵי-הַלְכוּת, תְּפִלִּין, הַלְכָה
 ד', אוֹת כַּד), כִּי בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ נִתְחַדְּשֶׁת הַלְבָּנָה וְנִתְקַן
 כָּל הַפְּגָם, וְכִשְׁמִתְחַבֵּר גַּם בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אִז מֵאִירָה
 הַחֲמָה בְּתוֹךְ הַלְבָּנָה, וְזוֹכֶה לְחַיּוֹת חֲדָשָׁה, חַיִּים
 אַרְכֵּים; וְעַל-כֵּן זֶהוּ חֻסֵּד גָּדוֹל מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, שֶׁחֲבֵר יַחַד רֵאשׁ חֹדֶשׁ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה; וְלִכֵּן
 בְּאַמְרָךְ, אֶהוּבִי, בְּנִי, פָּסוּק זֶה, תִּתְעוֹרֵר מְאֹד מְאֹד
 וְתִבְכֶה מְרַב שִׁמְחָה, מִגָּדֹל הַחֻסֵּד חֲנָם שֶׁעָשָׂה
 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁחֲבֵר רֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּרֵאשׁ חֹדֶשׁ,

והוא "חוק לישראל" בלי שום טעם, והוא "משפט לאלקי יעקב", כי עכשו הקדוש-ברוך-הוא דן ושופט את נשמות ישראל ברחמים רבים, כי הוא יתברך עשה כביכול דבר כזה שמתחרט, עד שאמר: "הביאו עלי פפרה על שמעטתי את הירח", ובזה אנו באים אליו יתברך, שישפט גם אותנו בתוסד וברחמים, וימחל לנו; ועל-כן הוא דבר גדול שראש השנה הוא בראש חדש, שנה בפסה ליום חגנו, שאז תוקעים בשופר, והקדוש-ברוך-הוא שופט את עם ישראל בתוסד וברחמים, כי נתיחדים חמה ולבנה יחד, ולכן ראוי מאד להתעורר באמירת פסוק זה.

ח.

בני, בני! עכשו אתה נכנס בהיכל קדשי קדשים, שהיא תפלת העמידה, ולכן ראוי לך להתעורר מאד מאד, ולכונן בכל מלה ומלה שאתה מוציא בשפתותיך בתפלת העמידה, כי עכשו אתה מנענע את כל העולמות, ותדע שבזה שאתה אומר את תפלת העמידה, אתה עומד לפני יתברך ממש,

וְלִכֵּן צָרִיךְ שְׂיִרְאָה וּפִתּוּד יִפְלוּ עָלֶיךָ מֵאֵימַת הַדִּין
 הַנּוֹרְאָה, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּשָׁעָה שְׂאַתָּה אוֹמֵר "זְכַרְנוּ
 לְחַיִּים מֶלֶךְ חַפֵּץ בַּחַיִּים וְכֹתְבָנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים
 לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים", תִּכְוֶן שְׁכָל כּוֹנֵן תְּהִיָּה עַל
 חַיִּים אֲמֵתִים וְנִצְחִים, כִּי עֵקֶר הַחַיִּים שְׂאָנוּ
 מִבְּקָשִׁים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא, שְׂנִזְכֶּה לְחַיִּים אֲמֵתִים
 וְנִצְחִים, שְׂהֵם חַיִּים שֶׁל אֲמוּנָה, חַיִּים שֶׁל דְּבָקוֹת
 הַבוֹרָא (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, תְּפִלִּין הַלְכָה ה', אוֹת כג), כִּי בְּלִי
 זֶה מַה טַּעַם יֵשׁ בַּחַיִּים, כִּי עֵקֶר הַחַיִּים הוּא רַק
 הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי יָמֵי חַיֵּינוּ הֵבֵל וַיָּמֵי שְׂנוֹתֵינוּ
 כְּצֵל עוֹבֵר, וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַכּוֹנֵן בְּשָׁעָה שְׂאָנוּ
 מִבְּקָשִׁים עַל חַיִּים צָרִיךְ לְהִיּוֹת עַל חַיִּים נִצְחִים,
 שְׂנִזְכֶּה לְחַיִּים אֲרָכִים, חַיִּים אֲמֵתִים, חַיִּים שְׂנִזְכֶּה
 לְזִכֹּר תָּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד חַיִּים
 טוֹבִים יוֹתֵר מִזֶּה. וְלִכֵּן תִּתְעוֹרֵר מְאֹד מְאֹד
 בְּאַמִּירַתְךָ תְּפִלָּה זוֹ: "זְכַרְנוּ לְחַיִּים מֶלֶךְ חַפֵּץ
 בַּחַיִּים, וְכֹתְבָנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים",
 שְׂתִכְוֶן עַל חַיִּים נִצְחִים, שְׂתִזְכֶּה לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר הִיא חַיֵּינוּ וְאֶרֶץ יְמֵינוּ, וּבְלִי הַתּוֹרָה
 לֹא שׂוִים הַחַיִּים כָּלֵל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, סָפָה, הַלְכָה ז', אוֹת

א', ועל-כן רק חיי תורה נקראים חיים, ולכן אנו
 מבקשים ממנו יתברך, שיחוס וירחם עלינו, שנזכה
 ללמד את התורה הקדושה כל השנה, שהיא החיים
 האמתיים, חיים נצחיים, כי בלא זה אין שום טעם
 לחיים, וכן שנזכה להתזיק באמת, אשר זהו סם
 חיים (שם, ריבית, הלכה ה', אות י'), כי האמת היא עקר
 החיים, ולהפוך השקר הוא המוות, ועל-כן צריכין
 עכשו לכון היטב באמרו "זכרנו לחיים מלך
 חפץ בחיים, וכתבנו בספר החיים למענה אלהים
 חיים", שיזכה להזכר בחיים נצחיים, ויעסק כל
 השנה בתורה, שנקראת תורת חיים, ויחזיק תמיד
 באמת, אשר אין עוד טוב מלהיות דבוק בחי
 החיים בו יתברך. וכן באמרך "מי כמוך אב הרחמן
 זוכר יצוריו לחיים ברחמים", תכון היטב על גדל
 רחמנותו יתברך, שעשה עמך, אהובי, בני, שזכית
 להתקרב אל רבנו ז"ל, ובאת אל הקבוץ הקדוש
 שלו, אשר הצדיק הזה הוא רחמן אמת (לקוטי
 מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'), ומוריד את רחמנותו יתברך
 על כל תלמידיו, ומחדיר בהם חיים אמתיים, חיים
 נצחיים, שתמיד יזכרו ממנו יתברך, ולא יעזבו

אותו יתברך פרגע. ותמליך את הקדוש-ברוך-הוא
 עליך מרגע זה כל ימי חייה, "לדור ודור המליכו
 לאל, כי הוא לבדו מרום וקדוש", ותבקש הרבה
 ממנו יתברך, שיתקדש שמו על כל עם ישראל, כי
 (בבא קמא צב.): כל המתפלל על חברו הוא נענה
 תחלה. "ועל ירושלים עירך", לבקש ולהתחנן
 שנזכה להגאל בגאולה שלמה, "ועל מלכות בית
 דוד משיחך", כי בראש השנה אז הוא זמן הגאולה,
 לבקש על צמיחת קרן משיח (לקוטי-הלכות, בית
 הכנסת, הלכה ה', אות יד), ושיבנה בית-המקדש "ועל
 מכוונך והיכלך", כי שם היא נקדת התחלת
 הבריאה, כי אבן שתיה משם השתת העולם (יומא
 נג:), ולכן דיקא עכשו הזמן להתפלל על בניית
 בית-המקדש, וכן שיפל פחד ואימה על כל
 הברואים, "ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך
 בלבב שלם", ושיתגלה כבודו יתברך וכבוד
 הצדיקים, ושימלך הקדוש-ברוך-הוא בעצמו בכל
 העולם כלו, שיראו רק את אמתת מציאותו יתברך,
 כי "קדוש אתה ונורא שמך ואין אלוה מב לעדיך",
 וזה תכונן בתמימות ובפשיטות, ובפרט באמרך

"המלך הקדוש", שאז תדע שאתה ממליך את
 הקדוש-ברוך-הוא עליך ועל כל העולם כולו. וכן
 תכונן פרוש המלות, אהובי, בני היקר, מפל תפלת
 העמידה, בכל דבור ודבור שאתה אומר ומוציא
 משפתיך תכונן בכונה עצומה, ויתעורר לבבך
 בתשובה שלמה באמריך כל תפלה ותפלה, כי תדע
 שבשעה שאתה מוציא משפתיך התפלה, אתה
 מעורר ומנענע את כל העולמות, ומי יודע אם כל
 תקון העולמות לא תלוי בידיך ובנשמתך, ועל-כן
 בשעה שאתה אומר "וידע כל פעול כי אתה
 פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, ויאמר כל
 אשר נשמה באפו הוי"ה אלהי ישראל מלך,
 ומלכותו בכל משלה", תתעורר מאוד מאוד אז, כי
 אתה מנענע את כל העולמות, ואל יהיו דברים אלו
 קלים בעיניך, כי אף פעם לא תדע מה שנעשה
 מתפלתך, ולכן תאמר את תפלתך עם אמת, שאז
 יאיר לך הקדוש-ברוך-הוא אורו הגנוז, כי על-ידי
 שאומרים את הדברים עם אמת, על-ידי-זה
 נפתחים לו פתחים שיזכה לצאת מחשכות גלותו
 (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים ט, קיב), ובפרטיות

בשעה שאתה מזכיר חיים: "וּכְתַב לְחַיִּים טוֹבִים
כָּל בְּנֵי בְרִיתְךָ", "בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפְרִנָּסָה
טוֹבָה וּגְזֵרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנִחְמוֹת נִזְכָּר וְנִכְתַּב
לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים
וְשָׁלוֹם", תתעורר מאד מאד בבכייה עצומה, כי מי
יודע מה נגזר עליך השנה הזאת, ובזכות הדמעות
שתשפך ותזיל לפניו יתברך, ותתחרט באמת על
כל מה שעשית כל השנה, על ידי-זה תזכה שיכתב
"וְתֵךְ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּסֵפֶר חַיִּים, וְתִמְשִׁיךְ
עָלֶיךָ פְּרִנָּסָה טוֹבָה וּגְזֵרוֹת טוֹבוֹת, יְשׁוּעוֹת וְנִחְמוֹת,
וְאֵל יִהְיֶה קַל וְנָקֹל בְּעֵינֶיךָ דְבוּרִים אֵלֹהִים, כִּי אִם הָיָה
הָאָדָם יוֹדֵעַ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה מֶה דָּנִים אוֹתוֹ וְאֵיךְ דָּנִים
אוֹתוֹ, מֶה שׁוֹפְטִים אוֹתוֹ וְאֵיךְ שׁוֹפְטִים אוֹתוֹ, וּמֶה
מְחַכֶּה לוֹ הַשָּׁנָה הַזֹּאת, לֹא הָיָה נִפְרָד מִדְּבוּרֵי
הַתְּפִלָּה, אֲלֵא הָיָה מְכוּן בְּכָל תְּבָה וְתָבָה, וְהָיָה
בוֹכָה בְּכִיּוֹת עֲצוּמוֹת, וּמְבַקֵּשׁ וּמְתַחַנֵּן מִמְּנוֹ
יְתַבְרַךְ, שְׁיַחֲוֶם וִירַחֵם עָלָיו, וְהָיָה מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ
קַבְּלָה אֲמִתִּית, שְׁמֵה־יּוֹם וְהִלָּאָה כְּבָר יִהְיֶה אִישׁ
כָּשֶׁר. בְּנִי, בְּנִי, אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר מֶה
נַעֲשֶׂה עִכְשָׁנוּ בַּתְּפִלַּת הָעֲמִידָה, שְׁאַתָּה נִמְצָא בְּהִיכַל

קדשי קדשים, ועל-כן אל תהיה בטלן, ואל תסתכל
 על אחרים כלל, אתה אמר את תפלת העמידה
 בכונה גדולה מלה במלה, ואל תסתכל על כף
 שהשליח-צבור וכל המניין כבר גמרו את התפלה,
 אתה הדבק את עצמך בדבורי התפלה, כי תדע
 אשר בלילה זה מתחיל המשפט שלך. ותציר
 לעצמך כשאדם עומד לפני שופט שהולך לשפט
 אותו בין חיים למיתה, איך היה רועד ומפחד,
 ואיך היה מזדעזע מרב אימה ויראה, מה יהיה אתו
 ומה יגזרו עליו, כמו-כן עליך, אהובי, בני היקר,
 לדעת, שעכשו דנים אותך, ולכן ראה לומר מלה
 במלה בכונה גדולה מאד, וכל דבור ודבור מתפלת
 העמידה שיהיה אצלך עבודה בפני עצמה, ותשפך
 דמעות פנים ותרחץ פניך עם הדמעות, ואז נכון
 לך יהיה ובטוח, שתפלתך מתקבלת בשמים, כמו
 שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות לב:): שערי
 דמעות לא ננעלו; ועל-כן בשעה שאדם שופך
 דמעות בשעת התפלה, אז הוא שובר ופותח את
 כל השערים שנסגרו בעדו, כי התפלה עם דמעות
 פותחת את כל השערים. ומובא בזהר הקדוש

מַעֲלֵת הַשׁוֹפָר דְּמַעוֹת בְּשַׁעַת תְּפִלָּה, שְׁפוֹתַח אֶת
 כָּל הַשְּׁעָרִים הַנְּעוּלִים לְפָנָיו, וְהַתְּפִלוֹת שְׁאָדָם
 מִתְּפִלָּל בְּדַמְעוֹת קוֹרְעוֹת כָּל גִּזְרֵי דִין שְׁלוֹ. (עֵין פְּרָשַׁת
 וַיְחִי רַכְג.). כָּל בַּר נֶשׁ דְּאוֹשִׁיד דְּמַעֲיֵן קַמִּיהַ דְּקַדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אֶף עַל גַּב דְּאַתְגָּזֵר עָלֶיהָ עוֹנָשָׁא, יִתְקַרַע
 וְלֹא יִכִּיל לְהֵאִי הַהוּא עוֹנָשָׁא לְשִׁלְטָאָה בֵּיהּ [כָּל
 בֶּן-אָדָם שְׁשׁוֹפֵר דְּמַעוֹת לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 אֶף-עַל-פִּי שְׁנַגְזֵר עָלָיו עֲנָשׁ — נִקְרַע, וְלֹא יִכּוֹל
 הָעֲנָשׁ הַזֶּה לְשִׁלֹּט בּוֹ], עֵין שָׁם; וְעֵין בַּזְהַר (וַיִּקְרָא
 כ.). וְאִי אִיהוּ פְּרִישׁ לוֹן קַמִּי קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַיִּים עָלֶיהָ וְיִתְגַּבְּרוּן רַחֲמֵי עַל
 דִּינָא, וְכָל שְׁכָן אִי אִיהוּ בְּכִי דְהָא כָּל פְּתִיחִין
 סְתִימִין אִיהוּ פְּתַח וְאַתְקַבֵּל צְלוֹתֶיהָ וְכוּ' [(בְּתַחֲלָה
 אוֹמֵר שָׁם הַזְהַר שְׁאֵם אָדָם מְכַסֶּה חֲטָאִיו וְאִינוּ
 מְפָרֵשׁ אוֹתָם לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין תְּשׁוּבָתוֹ
 וְתַפְלָתוֹ מִתְקַבְּלִים, וְאוֹמֵר:) אֲבָל אִם הוּא מְפָרֵשׁ
 אוֹתָם לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 חַס עָלָיו, וּמִתְגַּבְּרִים הַרְחָמִים עַל הַדִּינִים, וְכָל שְׁכָן
 אִם הוּא בּוֹכָה, שְׁהָרִי אֶת כָּל הַפְּתָחִים הַסְּתוּמִים
 הוּא פּוֹתַח, וּמִתְקַבְּלַת תְּפִלָּתוֹ"], עֵין שָׁם; וְעֵין עוֹד

שם (תרומה קסה.): כֹּל תִּרְעִין בְּנַעְלוֹ וְאַסְגִּירוֹ וְתִרְעִין
דְּדַמְעִין לֹא אֲסָגִירוֹ וְכוּ', וְכֹל אֵינוֹן דְּמִמָּנָן עַל אֵינוֹן
תִּרְעִין כִּלְהוֹ מִתְבָּרִין גְּזִיזִין וּמִנְעוּלִין וְעֵיילִין אֵינוֹן
דְּדַמְעִין, וְהֵיא צְלוּתָא עֲאֵלָת קָמִי מְלָכָא קִדִּישָׁא
וְכוּ', וְהֵיא צְלוּתָא לֹא אֶהְדָּר בְּרִיקְנִיא וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא חַיִּים עָלֶיהָ, זְכָאָה חוּלְקִיָּה דְּבֵר נִשׁ
דְּאוּשִׁיד דְּדַמְעִין קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּצְלוּתֵיהָ
וְכוּ' [כֹּל הַשְּׁעָרִים בְּנַעְלִים וְנִסְגָּרִים, וְשַׁעְרֵי דְּמַעָּה
לֹא נִסְגָּרִים, וְכֹל אֱלוֹ שָׁהִם מִמְּנִים עַל הַשְּׁעָרִים
הָאֱלוֹ כְּלָם שׁוֹבְרִים בְּרִזְלִים וּמִנְעוּלִים, וְנִכְנָסוֹת אֱלוֹ
הַדְּמָעוֹת וְהַתְּפִלָּה הַזֹּאת נִכְנָסוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ...
וְהַתְּפִלָּה הַזֹּאת לֹא חוֹזֶרֶת רִיקָם, וְהַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
חָס עָלָיו, אֲשֶׁרִי חֶלְקוֹ שֶׁל הַבֵּן-אָדָם שֶׁשׁוֹפֵךְ
דְּמָעוֹת לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתִפְלָתוֹ], עֵינֵי שָׁם;
הֲרִי לָךְ, בְּנִי, מַעֲלַת הַתְּפִלוֹת עִם בְּכִיּוֹת, וּבְפֶרֶט
עֲכָשׁוּ בְּשַׁעָּה שְׁסָפְרֵי הַחַיִּים וְסָפְרֵי הַמֵּתִים נִפְתָּחִים,
עָלֶיךָ לְהַתְּעוֹרֵר מְאֹד מְאֹד בְּתִשׁוּבָה, וְלֹא תִזְוֹז מִשָּׁם
עַד שֶׁתִּרְגֵּישׁ כְּפִי בְּחִינָתְךָ שֶׁאַתָּה שָׁב בְּתִשׁוּבָה
אַמְתִּית, וְאֵינְךָ רוֹצֵה כְּבָר שׁוֹם רְצוֹנוֹת אַחֲרִים, רַק
לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְלְהַכְלִיל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,

לְהַמְלִיךְ עַל עֲצֻמָּךְ מַלְכוּתוֹ יְתַבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין
 לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְאִז, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, גְּבוּרָה לְבָרְךָ יְהִי
 וּבְטוֹחַ שְׁלֵא תִזוּז מִשָּׁם, עַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 יִמְחַל לָךְ. וּבִפְרָט שְׂאֵתָה מִתְפַּלֵּל בְּיַחַד עִם תַּלְמִידֵי
 רַבָּנוּ ז"ל, שֶׁהִבְטִיחָנוּ שְׂיַעֲשֶׂה מִה שְׂיַעֲשֶׂה לְהַמְתִּיק
 מֵאֲתָנוּ כָּל הַדֵּינִים, וְיִוָּצִיאוּנוּ מִכָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים,
 וְיִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתֻקָּה.

ט.

צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי, שְׂאֵמִירַת מְזֻמּוֹר כ"ד
 בְּתַהֲלִים עֲכָשׁוּ בְּלֵיל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, יֵשׁ בְּזֶה סוּדוֹת
 נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים עַד מְאֹד, וּמִסָּגֵל מְאֹד לְפָרְנָסָה
 לְכָל הַשָּׁנָה, וְעַל-כֵּן תִּכְוֶן הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּאֲמָרְךָ
 מְזֻמּוֹר זֶה, כִּי כְּשֵׁאוֹמְרִים מְזֻמּוֹר זֶה, מִבְּקָשִׁים
 וּמִתְחַנְנִים מִמֶּנּוּ יְתַבָּרֵךְ, שְׂתַתְּגַלֶּה קִדְשֵׁת אֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל, וְיִגְאֵל אֶת אֲרָצְנוּ הַקְּדוֹשָׁה מִהַקְּלָפוֹת
 וְהַסְטָרָא אַחֲרָא שְׂנַדְבָּקוּ בָּהּ, שְׂזֶה פְרוּשׁ: "לְדוֹד
 מְזֻמּוֹר לְהוֹי" הַהָאֶרֶץ וּמְלוֹאָה תִּבֵּל וְיִוָּשְׁבֵי בָּהּ",
 שְׂאֵנוּ מְגִלִים וּמְפָרְסְמִים אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יְתַבָּרֵךְ
 כָּלֵל, הָאֶרֶץ הִיא אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, תִּבֵּל זֶה חוּץ לְאֶרֶץ

(כמו שפרש רש"י), הכל ממנו יתברך, ארץ ישראל היא נעם וחיוץ לארץ הם חובלים (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עא), ועכשו, בעוונותינו הרבים, נתערב הנעם בחובלים, ולכן דיקא בכניסת ראש השנה אנו אומרים מזמור זה, לברך את הנעם מהחובלים (לקוטי הלכות, תפלת המנחה, הלכה ו', אות יג), שאנו מבקשים ממנו יתברך, שיסיר את כל הקלפות והסטרא אחרא מארצנו הקדושה, ותתגלה מלכותו יתברך שמאירה בארץ ישראל (שם, דברים הנהגים בפעדה, הלכה ד', אות א'); ובעוונותינו הרבים התפשטו שם הסטרא אחרא והקלפות, שעל ידי זה נחסרת הפרנסה מעם ישראל, כי גלוי ההשגחה הוא רק בארץ ישראל, כמו שכתוב (דברים ח, ז'): "כי הוי"ה אלקיך מביאך אל ארץ טובה, ארץ נחלי מים עינת ותהמות יצאים בבקעה ובקר, ארץ חטה ושערה וגפן ותאנה ורמון, ארץ זית שמן ודבש, ארץ אשר לא במספנת תאכל בה לחם, לא תחסר כל בה, ארץ אשר אבניה ברזל ומחריה תחצב נחשת, ואכלת ושבעת וברכת את הוי"ה אלקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך"; כי כל השפעות

הפרנסה באות דיקא מארץ ישראל, ששם מאיר
הנעם העליון, אבל תכף-ומיד כשמתגברים
החובלים, שהם הסטרא אחרא והקלפות,
המשפיתים את הקדוש-ברוך-הוא, כבר נחסרת
הפרנסה, כי אלו הכופרים בהשגחתו הפרטי
פרטית, ותולים ב"כחי ועצם ידי עשה לי את החיל
הזה" (שם ח, יז), הם הרשעים והערב רב המלעיגים
מכל הקדוש לעם ישראל, ומעלימים ומסתירים
ומכסים את אמתת מציאותו יתברך, ועל-ידי-זה
נחסרה הפרנסה, ועל-כן דיקא עכשו בראש השנה
כשאנו עוסקים בתקון המלכות, להמליך עלינו על
מלכותו יתברך, על-כן אנו מבקשים ומתחננים
ממנו יתברך, שתגלה אלינו קדשת ארץ ישראל,
ויתבטלו כל הקלפות והסטרא אחרא השולטים
שם, אשר כל הצרות והיסורים באים מהם, וכל
חסרון הפרנסה נמשך רק מהם. ולכן באמרך
מזמור זה, תבון היטב היטב על כל פרט ופרט,
ובכל פסוק ופסוק שאתה אומר, תבון פרוש
המלות ותפרשן על עצמך, כי יש בהן סודות
נוראים ונפלאים עד מאד, ויוצאים מהן שמות

וצְרוּפִים מֵרָאשֵׁי תְבוֹת וְסוּפֵי תְבוֹת וְאִמְצָעֵי תְבוֹת;
 וְאַתָּה, בְּנִי, תִכּוֹן פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת, וְתִבְקֶשׁ וְתִתְחַנֵּן
 מִמֶּנּוּ יְתָבְרָךְ, שְׂיִפְתַּח אֶת שַׁעְרֵי רֵאשִׁי וְיִכָּנַס בְּךָ
 מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, שְׂתַמִּיד תִּמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמְךָ כְּבוֹדוֹ
 יְתָבְרָךְ, וְתִדַּע אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יְתָבְרָךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל
 לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, וְאִזּוּ בּוֹ בְּרַגַע שְׂתַמְּלִיךְ עַל
 עֲצֻמְךָ כְּבוֹדוֹ יְתָבְרָךְ, וְתִכְנִיס בְּמַחַ מַחְשַׁבְתְּךָ רַק
 אֲמִתּוֹת מְצִיאוֹתוֹ יְתָבְרָךְ, בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ נִגְאֶלֶת אֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל מֵהַקְּלָפוֹת וְהַסְּטָרָא אַחֲרָא, וְנִתְבַטַּל כָּל
 הָעֲנִיָּן שֶׁל "כַּחֲסֵי וְעֲצָם יָדֵי עֲשֵׂה לִי אֵת הַחֵיִל הַזֶּה",
 וְיִתְגַּלֶּה אֵלֶיךָ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, וְתִמְשִׁיךְ עָלֶיךָ בְּרַכָּה
 וְהִצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ, וְתִהְיֶה לְךָ פְּרֻנְסָה
 בְּשִׁפְעוֹ. וְאַחֲר־כֵּן תֹּאמַר אֵת הַתְּפִלָּה עַל פְּרֻנְסָה,
 וְתִכּוֹן הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּתְפִלָּה זוֹ, כִּי כָּל פְּרֻנְסָתְךָ שֶׁל
 כָּל הַשָּׁנָה תְּלוּיָהּ בְּאַמִּירַת מִזְמוֹר זֶה וְתְפִלָּה זוֹ, כִּי
 בּוֹ מִתְגַּלֶּה אֲשֶׁר הוּא יְתָבְרָךְ מֶלֶךְ "וּמְלֻכוֹתוֹ בְּכָל
 מְשָׁלָה" (תְּהִלִּים קג, יט), וְהָאֶרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְל וְיוֹשְׁבֵי
 בָּהּ — הַכֵּל מִמֶּנּוּ יְתָבְרָךְ, וְהוּא יָסַד אֶת הַיָּמִים
 וְהִנְהָרוֹת, וְאֵי אֶפְשָׁר לַעֲלוֹת אֵלָיו יְתָבְרָךְ, אֲלֵא מִי
 שֶׁהוּא נֶקִי כַפִּים וְכֵר לֵבָב, שְׂאִין בְּיָדוֹ שׁוֹם גְּנָבוֹת

ושחיתות, ולכן תקבל על עצמך עכשו לשלם את כל החובות וכל הגנבות והשחיתות שעשית כל השנה, ותקבל על עצמך מהיום והלאה לא לעשות שום רע, אלא שיהיה לך נקיון פנים ובר לבב, ותשמר את עצמך משקרם, שאז דיקא תהיה נעשה פלי להמשכת מלך הכבוד, שיאיר עליך כבודו יתברך כל השנה, ועל-ידי-זה תמשך עליך פרנסה בשפע גדול.

י

עכשו, בני, אחר התפלה ראה לברך את כל בר ישראל: "לשנה טובה תכתב ותחתם לאלתר לחיים טובים ולשלום", ומעלת הברכה הזו אין לתאר ואין לשער כלל, כי כל המברך מתברך מפי אל עליון, ואצלו יתברך מאד מאד חשובות הברכות שאחד מברך את חברו, כי בזה שאדם מברך את חברו, מתלבש בו הקדוש-ברוך-הוא ומתברך בעצמו, כי כל המברך ישראל, פאלו מברך את השכינה (תנחומא ויחי ה), ולכן הוא ענין גדול מאד מאד לברך בלילה הזה את כל בר

יִשְׂרָאֵל שְׂפוּגָשׁ: "לְשָׁנָה טוֹבָה תִּכְתֹּב וְתִתֵּן
 לְאַלְתֵּר לְחַיִּים טוֹבִים וְלִשְׁלוֹם", וְכֵן יִבְרַךְ אֶת אָבִיו
 וְאֶת אִמּוֹ, אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת יְלָדָיו, וַיְהִי בְּאַנְפִּין
 נְהִירִין וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי הַבְּרָכוֹת צָרִיךְ
 שְׂתַהַיֵּינָה בְּפָנִים מְאִירוֹת וּבְלֵב שָׁלֵם. וְאֵל תֹּאמַר:
 'מָה תוֹעִיל לִי בְּרֶכֶת חֲבֵרִי', כִּי כָּבֵד אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ז.), שֶׁלֹּא תִּהְיֶה בְּרֶכֶת הַדִּיּוּט קְלָה
 בְּעֵינַיִךְ, וְעַל-כֵּן רָאֵה לְבָרַךְ וּלְהַתְּבָרַךְ מְכֹל בֵּר
 יִשְׂרָאֵל. וּבְפֶרֶט תִּגַּשׁ אֶל רַבֵּךְ שֶׁקָּרַב אוֹתְךָ אֶל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ שֶׁיִּבְרַךְ אוֹתְךָ
 בְּשָׁנָה טוֹבָה וּמְתֻקָּה, כִּי הַבְּרָכָה שֶׁרַבֵּךְ יִבְרַךְ אוֹתְךָ
 תִּתְקַיֵּם, וּבְפֶרֶט עֲכָשׁוּ בְּתַחֲלִית הַשָּׁנָה, שֶׁאִז
 מִתְעוֹרָרֶת גְּדֹל הַזְּכוּת שֶׁל רַבֵּךְ, שֶׁמָּסַר אֶת נַפְשׁוֹ
 בְּעִבּוּרֶךָ כָּל הַשָּׁנָה, וְסָבַל מִמֶּךָ מַה שֶׁסָּבַל וְכוּ', עַד
 שֶׁקָּרַבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְכוּ', וְהִבִּיאֶךָ עַד הַמָּקוֹם הַזֶּה,
 וְלִכֵּן רָאֵה לְגַשֵּׁת אֵלָיו שֶׁיִּבְרַךְ אוֹתְךָ, וּבְיַד־אֵי
 תִּתְבָּרַךְ. וְכֵן אַתָּה, אֲהוּבִי, בְּנִי, כְּשֶׁהֵנָּךְ מְבָרַךְ אֶת
 כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא יְהִי מִהַשְׁפָּה וְלַחוּץ, אֲלֵא
 תִּקְבֹּל עַל עַצְמְךָ עֲכָשׁוּ אַחַת וּלְתַמִּיד מְצוֹת עֲשֵׂה
 שֶׁל "וְאַהֲבַת לְרַעֲךָ כְּמוֹךָ" (וַיִּקְרָא י"ט, יח), שֶׁתֹּאֲהַב

את כל בר ישראל, ותהיה בשלום עמָהֶם, כי אמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה יא, טז): אין הברכות מועילות כלום, אלא אם כן שלום עמָהֶם; ולכן בשעה שאתה מברך את זולתך "לשנה טובה תפתח ותחתם לאלתר לחיים טובים ולשלום", שתהיה פונתך עם אמת, ואז המברך — יתברך מפי אל עליון.

סדר השלחן

א.

בני! בצאתך מבית-הכנסת, תלך מייד לביתך, ותשמח מאד מאד, ותבטח בהקדוש-ברוך-הוא שבודאי תפלתך תתקבל לרחמים ולרצון, ותכף-ומייד תקדש על היין, ותכוון היטב בשעת הקדוש, כי כל תבה ותבה יש בה שמות וצורפין ועושה רשם למעלה. וזכור תזכר, שאילן שאכל ממנו אדם הראשון גפן היתה (ברכות מ.), על-כן עכשו הוא הזמן לתקן מה שקלקל, ותכוון להמשיך על עצמך

יין המשמר בענביו מששת ימי בראשית (ברכות
 לד:) : ויין נתן בע' אותיות וסוד נתן בע' אותיות
 נכנס יין יצא סוד (ערובין סה.), כי יש סודות נוראים
 כשמקדש על היין, ואם זוכה, אז ממשיך על עצמו
 עכשו בעת הקדוש ושתיית היין מחיז עליונים
 ודבקות הבורא יתברך שמו, כי הכל נתקן על
 סודות ורזי הרזין, ואל יהיה קל בעיניך ענין
 הקדוש שאתה מקדש על היין, ואמרו חכמינו
 הקדושים (במדבר רבה יג, טו): כשם שיין חשבוננו ע',
 כך יש ע' פנים בתורה, ועל-כן אם תכונן בפשיטות
 להמליך עליך מלכותו יתברך, ולתקן את חטא
 אדם הראשון שהיה על-ידי היין, על-ידי-זה
 ימשכו עליך גם-כן תקונים נוראים ונפלאים.
 והעולה על הכל תכונן היטב בברכת "שהחיינו
 וקיימנו והגיענו לזמן הזה", ותהיה בשמחה נוראה
 ונפלאה שזכית להגיע ליום הקדוש והנורא הזה,
 ובפרט שאתה נמצא בקברו הקדוש של רבנו ז"ל
 בעיר אומן, גם על זה תכונן בברכת "שהחיינו", כי
 זכות גדולה לאדם להיות בראש השנה בעיר אומן
 עם הקבוץ הקדוש של רבנו ז"ל, אשר מאד מאד

הזהירנו על זה יותר מהכל, ובפרוש אמר, שאפלו צדיקים אחרים לא הדגישו כל-כך שיבואו אצלם תלמידיהם לראש השנה, אבל אני כן מדגיש ומדקדק, שכל תלמידי יבואו אלי לראש השנה, ועל-כן באמרך "שהחינו וקימנו והגיענו לזמן הזה", תכוון מלבד שזכינו על עצם ראש השנה, שאנו בכלל נשמות ישראל, שהקדוש-ברוך-הוא ימחל לנו, תכוון בברכת "שהחינו" גם על זה שאנו זוכים להיות בציון רבנו ז"ל ועל קברו הקדוש בעיר אומן.

ב.

בני, בני! תראה לטל ידיך, ותברך ברפת "על נטילת ידים" בכונה גדולה, ותברך על פת. ומנהג ישראל, שאוכלים בראש השנה לחם עם דבש (לקוטי הלכות, נטילת ידים, הלכה ו', אות צג), טובלים פרוסת המוציא בדבש, כי עקר האכילה של האדם צריך שתהיה רק לחם ומלח, כי "כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל" (אבות ו), כי באמת בלחם ובמלח כלולים כל הטעמים וכל המתיקות

של כל הפרות וכל המאכלים שבעולם, ועל-כן כל
 השנה צריכים להזהר מאד לא להרבות במעדנים,
 לא-כן בראש השנה אנו מטבילים פרוסת המוציא
 בדבש, לרמוז שאנו מתקנים עתה חטא אדם
 הראשון שהיה ביום זה, שעקר חטאו היה באכילה
 שאכל מעץ הדעת, וכן חטאי כל בני-אדם
 שצריכים לתקן עתה בראש השנה שהוא ראשון
 לעשרת ימי תשובה, לכן אנו אוכלים פרוסת לחם
 בדבש דיקא, כי דבש הוא תקף הגבורות שאנו
 ממתיקים עכשו את הפת והמלח, שיהיה נעשה
 בחינת מן, שנאמר בו (שמות טז, לא): "וטעמו
 כצפיחת בדבש", שהיו בו כל מיני מתיקות
 הטעמים, ועל-כן דיקא עכשו בראש השנה אנו
 מתקנים את חטא אדם הראשון שהיה בפת, כמו
 שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות מ.), ולכן אנו
 טובלים את הפת בדבש דיקא, כדי לתקן את חטא
 עץ הדעת ולקשרו אל עץ החיים, שיהיו לו החיים
 מתקים מדבש, וירגיש כל השנה מתיקות כדבש.
 ועל ראש השנה נאמר (נחמיה ח, י): "אכלו משמנים
 ושתו ממתקים... כי חדות הוי"ה היא מעזכם", כי

עכשו הוא תקון חטא עץ הדעת, וזוכה להכלל
 בעץ החיים.

ג.

בני, בני! צריך שתדע, שכל דבר שעושים
 בזה העולם, כנגדו נעשה למעלה, כי באתערוותא
 דלתתא אתער דלעילא (זהר לך-לך פח.), ועל-כן
 מדינא דגמרא, טוב לעשות סימנים בלילה זה,
 ולאכל פרות וירקות המורים לשנה טובה ומתקה,
 ושיפרתו גזרי דיניך הרעים, וכל שונאיך יתבטלו,
 ותכתב ותחתם בכתיבה וחתימה טובה, וכמאמרם
 ז"ל (הוריות יב.): לעולם יהא רגיל למחזי [למיכל]
 בריש שתא קרא ורופיא פרתי וסילקא ותמרי, וכן
 נפסק בטור ובשלחן ערוך (ארח חיים, סימן תקפג, סימן
 א'); ועל-כן תזהר לקחת עכשו כל המינים האלו,
 ותכון בפשיטות גמורה על כל מין ומין, ותבקש
 ממנו יתברך בתפלת "יהי רצון" על דבר ששיך
 אליו, תקח תפוח ותברך עליו ברכת "בורא פרי
 העץ", ותטבלנו בדבש ותאכלנו, ותאמר: "יהי
 רצון מלפניך הוי"ה אלהינו ואלהי אבותינו,

שְׁתַּחֲדַשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתָקָה". וּבְעֵינֵי הַתְּפוּחַ
 יֵשׁ בְּזֶה סוּדוֹת נוֹרָאִים פְּלֵאֵי פְּלֵאִים, כִּי עֲכָשׁוּ אָנוּ
 מְתַקְנִים אֶת חֻטְאֵי אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְחֻטְאֵי כָּל הַדּוֹרוֹת
 שֶׁנִּפְּלוּ בְּשָׁנָה עֲמֻקָּה (לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס'),
 דִּיקָא עַל-יְדֵי שְׂאֵכַל הַתְּפוּחַ נִפְּל וְחֻטְפָתוֹ שָׁנָה,
 וְהִיא יֵשֶׁן זְמַן מְרַבָּה מְאֹד (עֵינֵי סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה
 א'); וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְקַחַת עֲכָשׁוּ תְּפוּחַ דִּיקָא, וְלִטְבֹּל
 אוֹתוֹ בְּדַבָּשׁ, כִּי עִם יִשְׂרָאֵל מְשׁוּלִים כְּתְּפוּחַ,
 כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (שַׁבַּת פַּח.): מֵאֵי דְכָתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ב,
 ג): "כְּתְּפוּחַ בְּעֵצֵי הַיַּעַר, כֵּן דוּדֵי בֵּין הַבָּנִים", לָמָּה
 נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל לְתְּפוּחַ? לוֹמַר לָךְ, מַה תְּפוּחַ זֶה
 פְּרִי קוֹדֶם לְעָלְיוֹ, אֵף יִשְׂרָאֵל הִקְדִּימוּ 'נַעֲשֵׂה'
 לְ'נִשְׁמַע', וּבְזֶה שְׂאוּכָלִים תְּפוּחַ, מְעוֹרְרִים חֻסְדִּים
 וְרַחֲמִים גְּמוּרִים עַל גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְנִתְעוֹרְרַת
 זְכוּתָם שְׂבִיעַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה הִקְדִּימוּ 'נַעֲשֵׂה'
 לְ'נִשְׁמַע', וְאוּכָלִים אֶת הַתְּפוּחַ מְטַבֵּל בְּדַבָּשׁ, כִּי
 דַּבָּשׁ הוּא גְּבוּרֹת וּבְרֵאשׁ הַשָּׁנָה כָּל הַתְּפִלוֹת הֵם
 בְּחִינַת דִּין, שְׂמֵבֶקְשִׁים וּמְתַחַנְנִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ,
 שְׂיַחֲוֶם וִירַחֵם עָלֵינוּ עַל-פִּי דִין (לְקוּיֵי-הַלְכוֹת, דְּבָרִים
 הַיּוֹצֵאִים מִן הַחֵי, הַלְכָה ב', אוֹת ח'). וְעַקֵּר הַדִּין הוּא

שָׁאֲנוּ בָּאִים בְּטַעֲנָה אֶל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 שֶׁהִקְדַּמְנוּ 'נַעֲשֶׂה' לְ'נִשְׁמַע', וְקִבְּלָנוּ עַל עֲצֻמְנוּ אֶת
 הַתּוֹרָה, שֶׁהִקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סָבַב בֵּין כָּל הָאָמוֹת,
 וְאֵף אֶחָד לֹא רָצָה לְקַחַת אֶת הַתּוֹרָה רַק עִם
 יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן דִּיקָא עֲכָשׁוּ בְּלִילָה הָרִאשׁוֹן שֶׁל
 רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אָנוּ מְעוֹרְרִים אֶת טַעֲנַתְנוּ, וּבָאִים
 וּמְבַקְשִׁים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ בְּתַפּוּחַ, לְעוֹרֵר אֶת עֲצֻמְנוּ
 מִהַשָּׁנָה, לְזִכֹּר שְׂדֵיקָא עַל-יַדֵי הַתַּפּוּחַ נִפְּלָנוּ בַּשָּׁנָה
 עֲמֻקָּה, וְעָשִׂינוּ אֶת הָעֵגֶל, עִם כָּל זֹאת רֹאשׁ הַשָּׁנָה
 הוּא רִאשׁוֹן לַעֲשֻׁרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה. וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה
 הוּא בְּבַחֲיַנַת דְּבִשׁ, שֶׁהוּא טָהוֹר מְטָמָא, כִּי הַדְּבִשׁ
 יוֹצֵא מִהַדְּבוּרָה שֶׁהִיא טְמֵאָה, וְהַבְּרוֹר הַזֶּה נַעֲשֶׂה
 עַל-יַדֵי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצֻמוֹ (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת,
 דְּבָרִים הַיּוֹצֵאִים מִן הַחֵי, הַלְכָה ד', אוֹת מֵה), וְהַקָּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא מְבַרֵּר וּמְזַכֵּךְ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֶפְלוּ
 שְׁנֵפְלוּ בְּמָקוֹם שְׁנֵפְלוּ, וְעָשׂוּ מֵה שֶׁעָשׂוּ, בְּגִדְל כַּח
 הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הַנּוֹרְאִים וְהַנְּפִלְאִים מְאֹד, הֵם
 יְכוּלִים לְהוֹצִיא אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִירִידָתָם
 וּנְפִילָתָם, שְׁנֵה סוּד (אִיּוֹב יד, ד): "מִי יִתֵּן טָהוֹר
 מְטָמָא לֹא אֶחָד", שְׁנֵה סוּבֵב עַל דְּבִשׁ, כִּי דְּבִשׁ

יוצא מהטמא, ואף על פי כן התירה התורה בלי שום תקון, כי נתברר מאליו על ידי השם יתברך לבר, וזה באמת נפלאות תמים דעים, שאי אפשר להשיג כלל, "מי יתן טהור מטמא לא אחד", כי רק הקדוש ברוך הוא בעצמו יודע סוד התקון של האדם, כי בודאי השם יתברך עוסק בתקון העולם בעצמו תמיד, ובודאי הוא גומר תמיד ויגמר הכל כרצונו, כמו שכתוב (תהלים צב, ט): "ואתה מרום לעולם הוי"ה", פרש רש"י: לעולם ידך על העליונה; ולכן צריכים לחזק את עצמו בכל מיני אפנים שבעולם, ואפלו שכבר עשה מה שעשה וחתא מה שחתא, אסור להתיאש כלל, כי הוא יתברך מוציא טהור מטמא דיקא. ואף שעובר עליך, בני, מה שעובר, ועברה עליך שנה קשה ומרה מאד, עם כל זאת עכשו בשעה שאתה טובל את התפוח בדבש, ראה לכונן שנשמות ישראל נמשלו לתפוח, ומה תפוח זה פריו קודם לעליו, אף ישראל הקדימו 'נעשה' ל'נשמע', ואף שחתאו בחטא העגל, עם כל זאת עמקו מחשבותיו יתברך, ומוציא את האדם מעוונותיו אם עושה תשובה, כי

על כל עוונות שבעולם מועילה תשובה, אף-על-פי
שעשה מה שעשה, ופגם מה שפגם, וקלקל מה
שקלקל, אף-על-פי-כן מועילה תשובה על הכל,
ואין לה דבר שעומד בפני התשובה. ולכאורה אי
אפשר להבין ענין התשובה, מאחר שעל-ידי עברה
מחריב ומקלקל, ועל-כן באמת שאלו לנבואה:
חוטא מהו ענשו? והשיבה (יחזקאל יח, ד): הנפש
החטאת היא תמות (ירושלמי מכות ב, ו), אבל השם
יתברך חנון ורחום הוא והקדים תשובה לעולם, כי
הוא יתברך יודע גדלתו ורוממותו, כי אין מי
שיודע ממנו יתברך, כי אם הוא לבדו, ועל-כן הוא
יודע שאחר כל הקוללים שמקלקל האדם
בעוונותיו הרבים, ואף-על-פי-כן גומר הכל
ברצונו, ועל-ידי סוד זה דיקא של "מי יתן טהור
מטמא לא אחד", שדבר זה לא יכול להבין אף
אחד רק אחד יחיד ומיוחד שהוא הקדוש-ברוך-
הוא בעצמו, ותכף-ומיד כשפא האדם אליו יתברך,
ומכניע את עצמו לפני השם יתברך, ומתחרט על
העבר, ומקבל על עצמו שלא לעשות עוד מה
שעשה, תכף-ומיד השם יתברך חומל עליו,

וממשיך עליו התקון מלמעלה, ששם בגבהי
 מרומים אין שום קלקול כלל, רק אדרבה מכל
 הדברים והירידות והנפילות איך שהם וכו' נעשים
 תקונים גדולים, שזה סוד התפוח שטובלים בדבש.
 ואמרו בזהר הקדוש (אחרי עד.): תפוח הוא מתיקא
 לכל; כי רחמיו יתברך עד אין סוף, ואם באמת
 חוזרים בתשובה, הקדוש-ברוך-הוא מקבל אותם,
 כי התפוח אית ביה ריחא דקיק משאר אילני
 וטעמיה מתיקא, כי הוא נבדל מכל פרות האילן.

ועל-כן בשעה שאוכלים תפוח מטבל בדבש,
 צריכים להזכיר לעצמו, שכל קלקול העולמות היה
 דיקא על-ידי התפוח, שאכל השני למלך ונפל לידי
 שנה עמקה, שעל-ידי-זה בא לידי חטאים ועוונות
 ופשעים, ועכשו דיקא בליל ראש השנה, שבאה
 אליו הבת מלך והקיצה אותו משנתו, שזה סוד
 הדורמיטא, סוד השנה, שנעשה בראש השנה,
 ונתעוררים מהשנה, הכל כדי לרמוז לאדם, שכמו
 שקלקל באכילת התפוח, עד שנפל בשנה עמקה
 וחרטא במה שחטא, עכשו הוא לוקח את התפוח

וטובלו בדבש דיקא, שהוא דבר טהור היוצא מטמא, ועל-כן דבש הוא חדוש, שהוא דבר היוצא מהטמא והוא טהור, שזה מרמז על סוד התשובה שהיא נפלאות תמים דעים, ואף אחד לא יכול להבין את זה, רק אחד יחיד ומיוחד, שזה סוד: "מי יתן טהור מטמא לא אחד", רק האחד יכול להבין את זה; ולכן, בני, ראה לאכל את התפוח מטבל בדבש, ותבקש ממנו יתברך שיחדש עליך שנה טובה ומתקה, ובאתערוותא דלתתא אתער מלעילא.

ואחר-כך תקח רמון ותאמר: "יהי רצון מלפניך הוי"ה אלהינו ואלהי אבותינו, שתרבה זכיותנו פרמון", כי אמרו חכמינו הקדושים (ברכות נז.): אפלו ריקנין שבך מלאים מצוות פרמון, שנאמר (שיר השירים ו, ז): "כפלה הרמון רנתך מבעד לצמתך", ומוכא בספרים הקדושים, כי פרמון יש תרי"ג גרעינים, ועל-ידי-זה שהקדוש-ברוך-הוא ברא בו בדיוק תרי"ג גרעינים ולא יותר, מוכח שבא לרמז על ישראל שמקימים תרי"ג מצוות, ואפלו בתוך ריקנים שבהם אין פחות

מתרי"ג מצוות, וצריכים לכוון כי "רמז" עם ארבע אותיותיו גימטריה: "ברחמים", להמשיך על עצמו שהוא אינו הכי גרוע אלא על כל בר ישראל לחפש ולבקש בעצמו נקודות טובות (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), כי אפלו אצל הגרוע שבגרועים, עדין יש אצלו נקודות טובות מצוות ומעשים טובים, שעל ידי זה בעצמו הוא נתעורר מהשנה העמקה שהוא ישן בה (לקוטי-הלכות, השקמת הבקר, הלכה א', אות ו'), ובזה שאוכלים רמז, שהוא מרמז על תרי"ג מצוות, מעוררים את הזכות, שאיך שהוא יש אצלו כמה גרעינים, כמה מצוות שעשינו כל השנה, אף שאנו רחוקים לגמרי לגמרי, ועשינו מה שעשינו, עם כל זאת איך יכול להיות שלא עשינו איזו מצוה ודבר טוב כל השנה, כי אפלו הריקנים שבך מלאים מצוות פרמז, וזה תכוון בעת אכילת הרמז.

ואחר-כך תאכל תמרים, ותאמר: "יהי רצון מלפניך הוי"ה אלהינו ואלהי אבותינו שיתמו שונאינו ואויבינו ודאגותינו", ותכוון בפסוק (תהלים

צב, יג): "צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה",
 כי דיקא על-ידי גדל כח הצדיק תזכה לבטל את
 כל הדאגות שלך שבאים משונאיו ואויביו, ועל-
 כן אמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות עצבות, סימן לה):
 תמרים מבטלים דאגה, כי בזה שאדם אוכל
 תמרים, יבטל ממנו את כל הדאגות שבאות עליו
 משונאיו ואויביו, והם יתבטלו לגמרי, ויש סודות
 נוראים באכילת התמרים שמבטלים את הדאגה, כי
 עקר הדאגה הוא שרואים שהשונאים מתגברים
 עליו, והם זוכים בדין, ואף שהצדק עמו, עם כל
 זאת הרשעים וקלי העולם זוכים בדין, שזה סוד
 (תהלים לו, ז): "מ'שפטיה ת'הום ר'בה", שהוא
 ראשי תבות: ת'מ'ר', כי צריכים לדעת שאין
 יודעים כלל, עליו רק להסתיר את עצמו בצל ידיו
 יתברך (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נה), שעל-ידי-זה
 ינצל משונאיו ואויביו, ועל-כן "תמר" בגימטריה:
 "דעת עליון", כי על-ידי אכילת תמרים מבטלים
 דאגה, כי זוכים לדעת עליונה, לדעת שאין יודעים
 כלל, ואפלו שרשעים זוכים בדין, עם כל זאת
 עלינו רק להסתיר את עצמנו בסתר צל כנפיו

יְתַבְרֶךְ, וְאִף שֶׁהֲרָשָׁעִים זֹכִים בְּדִין, עִם כָּל זֹאת
הַצְדִּיקִים מִמְּשִׁיכִים עַל עֲצָמָם יַד הַיָּיִ"ה, וְנִתְקַיָּם
אֲצֵלָם (דְּבָרִים ל"ב, מ"א): "וְתִאָחַז בְּמִשְׁפָּט יָדַי",
שֶׁבִתְקֹף הַמִּשְׁפָּט הֵם מִמְּשִׁיכִים עַל עֲצָמָם יָדוֹ
יְתַבְרֶךְ, בְּסוּד (יְשַׁעְיָה נ"א, ט"ז): "וּבְצֵל יָדַי כִּסִּיתִיךָ",
שָׂאוּ דִיקָא נִתְבַּטְּלִים כָּל שׁוֹנְאָיו וְאוֹיְבָיו לְגַמְרֵי.

וְאַחֲר־כֵּן תֹּאכַל סֶלֶק וְתֹאמַר: "יְהִי רָצוֹן
מִלְּפָנֶיךָ הַיָּיִ"ה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁסְתַּלְקוּ
אוֹיְבֵינוּ וּמִלְּשִׁינָנוּ מֵעַלֵּינוּ". וְאַחֲר־כֵּן תֹּאכַל כֶּרֶתִי,
וְתֹאמַר: "יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ הַיָּיִ"ה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ שִׁיפְרֹתוּ שׁוֹנְאֵינוּ לְגַמְרֵי". וְאַחֲר־כֵּן תִּקַּח
גִּזְרֵי וְתֹאכַל, וְתֹאמַר: "יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ הַיָּיִ"ה
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתִּקְרַע רוּעַ גִּזְרֵי דֵינוֹנוּ,
וְיִקְרְאוּ לְפָנֶיךָ זְכוֹתֵינוּ". וְאַחֲר־כֵּן תִּקַּח רוּבִיא,
וְתֹאמַר: "יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ הַיָּיִ"ה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ שִׁיִּרְבוּ זְכוֹתֵינוּ".

בְּנִי, בְּנִי! אֵל יִקְלוּ בְּעֵינֶיךָ עֲנִינִים אֵלוֹ, כִּי יֵשׁ
בָּהֶם סוּדוֹת גְּדוֹלִים עַד מְאֹד, וְלֹא בָּאתִי לְהֶאֱרִיךְ

לך, רק כמאן דמחוי במחוג, אבל יש בכל פרט
 ופרט סודות נעלמים ונסתרים מה שעושים הלילה,
 כי מה שעושים הלילה קובע לכל השנה, ועל-כן
 אל יקלו בעיניך כל אלו הסימנים, ותשתדל להיות
 ולאכל בדרך ארץ גדול בעת הסעדה, ואל תדבר
 שום דבור, אלא תכון שהאכילה הזאת תתקן את
 כל האכילות שאכלת כל השנה, ולא קשרת
 מחשבתך אל מעשיך; כי באמת בעת שהאדם
 אוכל, אז נתגלה יחוד הבורא יתברך שמו אפין
 באפין, בסוד (רות ב, יד): "לעת האכל גשי הלם",
 לעת האכל דיקא, הינו על-ידי אכל גשי הלום,
 שהוא יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה (לקוטי-
 מוהר"ן, חלק א', סימן סב), ומי יודע מה אכלת כל
 השנה, שזה גרם לך שנפלת בכפירות ואפיקורסות,
 שיהיה לך מעקם בעקמומיות, ועל-כן דיקא בעת
 האכילה הזאת כשתאכל בדרך ארץ גדול, על-ידי-
 זה תתקן את כל האכילות מכל השנה.

אחר-כך תאכל דגים, כי אכילת דגים בשבת
 ויום טוב, הם ענין גדול מאד מאד, כי דגים

מַרְמְזִים עַל דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים וְנִשְׁגָּבִים מְאֹד, וּבְדוֹר
הַמִּבּוּל לֹא נִגְזְרָה גְזֵרָה עַל דָּגִים שְׂבִיִּים כִּי הֵם לֹא
חָטְאוּ (קדושין נג.), וְהֵם מַרְמְזִים עַל נִשְׁמוֹת
הַצְּדִיקִים שֶׁהֵם תָּמִיד דְּבֻקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי דָּגֵי יָמָא
לִית כְּסוּתָא עַל עֵינָא וְלִית גְּבִינִין עַל עֵינִין וְלֹא
נִימִין וְלֹא בְּעֵין נְטוּרָא עַל עֵינָא (זהר פנחס רכט:),
הַדָּגִים אֵינָם צָרִיכִים שְׂמִירָה עַל הָעֵינַיִם, וְאֵין לָהֶם
כְּסוּי עַל הָעֵינַיִם, כִּי הַדָּגִים שְׂבִיִּים מֵיָם מְכַסִּים, וְאֵין
עֵין הָרַע שׁוֹלְטָת בָּהֶם (בְּרָכוֹת כ.), וְעַל-כֵּן בְּאֲכִילְתָּךְ
דָּגִים תִּכְוֶן שִׁישְׂרָאֵל נְדָמִים כְּדָגִים, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל
(עֲבוּדָה זָרָה ג:): מַה דָּגִים שְׂבִיִּים, כִּיּוֹן שְׂעוּלִים
לִיבְשָׁה מִיַּד מֵתִים, אַף בְּנֵי-אָדָם, כִּיּוֹן שְׂפּוֹרְשֵׁים
מִדְּבָרֵי תוֹרָה וּמְצוּוֹת, מִיַּד מֵתִים; וְלָכֵן תִּקְבַּל עַל
עֲצָמְךָ עֲכָשׁוּ בְּאֲכִילְתָּךְ אֶת הַדִּין, לְהִיּוֹת תָּמִיד
מְסֻתָּר בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא בְּסוּד מַיִם, וְאֵין
מַיִם אֶלָּא תוֹרָה (בְּבֹא קָמָא יז.), שְׂכַל הַשָּׁנָה תִּתְכַּפֶּה
בְּאוֹר זֵיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ הַנְּדָמָה לְמַיִם, וְתִלְמַד
אֶת הַתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּצִמְאוֹן חֲדָשׁ בְּכָל פַּעַם,
כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרַאשִׁית רַבָּה צז, ה): מַה דָּגִים הִלְלוּ
גְּדִלִים בְּמַיִם, כִּיּוֹן שִׁיּוֹרְדַת טָפָה אַחַת מִלְּמַעְלָה,

מקבלים אותה בצמאון כמו שלא טעמו טעם מים מימיהם, כף הזן ישראל גדלים במים בתורה, כיון ששומעים דבר חדש מהתורה מקבלים אותו בצמאון. ותכונן דג שהם ד' שמות: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, והג' לבושים שלָהם: קס"א, קמ"ג, קנ"א, שזה סובב על יוסף ששמר את הברית, ועל-כן אין עין הרע שולטת בשורו של יוסף (ברכות כ.). וכמו-כן מי שזוכה להכניס בדעתו תמיד את השמות האלו, הרי זה מתכסה בסתר צל כנפיו יתברך, וממשיך על עצמו אורו של משיח (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ב'), וכשתאכל את הראש של הדג, תאמר: "יהי רצון מלפניך הוי"ה אלהינו ואלהי אבותינו שנהיה לראש ולא לזנב", ותכונן על מה שאמרו דורשי רשומות לראש ראשי תבות: לעשות רצון אבינו שבשמים, כמו שהדגים לא חטאו בחטא המבול ונצלו ממי המבול, ועשו רצון אביהם שבשמים, כן אתה, בני, תעשה רצון אביך שבשמים, וכן כשתאכל ראש כפש תכונן לאילו של יצחק שכל ענין ראש השנה מעורר זכותו של יצחק, שנעקד על גבי המזבח, ומסר את נפשו

בְּעִבּוּרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֹאמַר: "יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ הוֹי" ה
 אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שְׁנֵהִיָּה לְרֹאשׁ וְלֹא לְזָנָב".
 וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (ראש השנה טז.): אָמַר
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תִקְעוּ לְפָנַי בְּשׁוֹפָר שֶׁל אֵיל, כְּדִי
 שְׂאֲזַכִּיר לָכֶם עֲקֻדַת יִצְחָק בֶּן אֲבְרָהָם, וְעַל-כֵּן
 כְּשֶׁאַתָּה אוֹכֵל רֹאשׁ כֶּבֶשׂ, תִּזְכֹּר זְכוּתוֹ שֶׁל יִצְחָק
 שֶׁמָּסַר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּר כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר (שִׁבְת
 פט:): פִּלְגָא עָלַי וּפִלְגָא עֲלֶיךָ, שְׂמַקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ
 חֲצִי חֲטֹאתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְחֲצִי מוֹסֵר לְהַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, פִּלְגָא עָלַי וּפִלְגָא עֲלֶיךָ, וְזֶה שְׂאָנוּ
 מִבְּקָשִׁים נִהְיָה לְרֹאשׁ וְלֹא לְזָנָב, רֹאשׁ הוּא הַצְּדִיק
 שֶׁהוּא הָרֹאשׁ בֵּית (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן טז),
 שֵׁשׁ בְּכַחוֹ לְהַעֲלוֹת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְשָׁרָשָׁם
 וְלִמְחֹל עוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁנֵה סוּד (בַּמְדָּבָר יד,
 כ): "סִלַּחְתִּי כְּדָבָרֶיךָ", דָּבָר רָאשֵׁי תַבּוֹת (תְּהִלִּים כג,
 ה): "דִּשְׁנַף בִּשְׁמֵן ר' אֲשִׁי", כִּי הַצְּדִיק נֶעֱשֶׂה
 בְּחִינַת רֹאשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ בְּכַחוֹ לִמְחֹל עוֹנוֹת
 יִשְׂרָאֵל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קעז). וְלֹא לְזָנָב,
 שֶׁלֹּא יִהְיֶה חֵלְקוֹ עִם הַסָּמ"ךְ-מ"ם וְכַת דִּילִיָּה
 הַנִּקְרָאִים זָנָב, שֶׁהוּא רָאשֵׁי תַבּוֹת: ז' נִחַשׁ

ב'טמאה, ב' נ'שים ז'ונות, ש'הם אורבים על האדם
 ל'טמאו בפגם הברית, ואין עצה פנגדו אלא נ'ותן
 ז'מירות ב'לילה, ש'הוא ענין תפלה והתבודדות
 ב'לילה (שם, סימן נב), ש'על-ידי-זה מתבטל; ועל-כן
 אנו מבקשים עכשו בראש השנה, ש'נהיה לראש,
 ש'יהיה חלקנו רק בחלקו של הצדיק שנקרא ראש,
 ולא לזנב, ש'לא תהיה לנו שום שיכות אל הקלפות
 והסטרא אחרא והסמ"ך-מ"ם וכת דליה, ש'יתבטלו
 לגמרי מאתנו.

ד.

בני, בני! בעת אכילתך ראה ללמד ארבעה
 פרקים ממסכת ראש השנה, אשר האריז"ל גלה לנו
 סודות נוראים ונפלאים בלמוד זה, ועל-כן ראה
 לומר ארבעה פרקים של מסכת ראש השנה, ותכון
 בארבע אותיות הוי"ה וארבע אותיות אדנ"י (שער
 הפונות דרושי ראש השנה). ותזהר, בני, כל השנה
 ללמד איזה למוד בתוך הסעדה, פי מעלת הלמוד
 על השלחן — אין לתאר ואין לשער כלל, עד
 שאמרו בזהר הקדוש (תרומה קנג:): שלחן דלא

איתמר עליה מלי דאורייתא, עליה כתיב (ישעיה כח):
 "כי כל שלחנות מלא קיא צואה בלי מקום", דלית
 ליה חלקא בסטרא דקדשה כלום, ובגין כך שלחן
 דלא איתמר עליה מלי דאורייתא הוא שלחן דקיא
 צואה, והוא שלחן דסטרא אחרא, לית בהאי שלחן
 חולקא ברזא דלעילא, שלחן במלי דאורייתא
 איתמר עליה קדשא בריך הוא נטל ליה להאי
 שלחן חולקא ברזא דלעילא, שלחן במלי דאורייתא
 איתמר עליה קדשא בריך הוא נטל ליה להאי
 שלחן ושבי ליה לחולקא וכו', עין שם, איך
 שמפליג ממעלת האדם הזוכה ללמד איזה למוד
 באמצע האכילה, שעל-ידי-זה יוצא פרוז בכל
 העולמות לפניו: "זה השלחן אשר לפני הוי"ה"
 (יחזקאל מא), והקדוש-ברוך-הוא בעצמו נהנה
 מסעדה זו שנאמר בה דברי תורה; ולכן ראה,
 אהובי, בני היקר, להזהר כל השנה בעת אכילתך
 ללמד איזה למוד, וזו תהיה לך קביעות גדולה
 מאד מאד, ומכל שכן עכשו בליל ראש השנה
 תעשה התחלה, ותהיה נזהר לומר את הארבעה
 פרקים ממסכת ראש השנה, ואם יהיה לך קשה,

אִזי תַחֲלָקָה לְאַרְבַּע סְעֻדוֹת, הֵינּוּ בְּכָל סְעֻדָּה: בְּעָרֵב
 וּבַיּוֹם, וּבְעָרֵב וּבַיּוֹם שְׁנַי, תִּלְמַד פָּרָק אֶחָד עַל-כָּל-
 פָּנִים בְּכָל סְעֻדָּה, שְׁלֹא יִחָסֵר לָךְ יוֹם מִלְמוּד פָּרָק
 מִשְׁנֵיּוֹת אֶחָד בְּתוֹךְ הַסְעֻדָּה, כִּי בָזָה נַעֲשֶׂה יַחֲוֹד
 גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם; אֲשֶׁרִי מִי שְׁלוּמֵד תּוֹרָה בְּעֵת הַשְּׁלֵחָן,
 שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְבַרֵּר אֶת הַמְּאֻכָּלִים, וּמַעֲלָה אוֹתָם
 לְשָׁרְשָׁם, אֲשֶׁרִי לוֹ. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת
 פַּחַד, סִימָן לֵב): עַל-יְדֵי לְמוּד תּוֹרָה עַל הַשְּׁלֵחָן
 בַּשַּׁעַת סְעֻדָּה נִצֵּל מִפַּחַד, שְׂאִינּוּ מִתְּפַחַד מִשׁוּם
 בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם יִהְיֶה מֵה שְׂיִהְיֶה וְיִהְיֶה אִיךְ שְׂיִהְיֶה;
 וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁלוּמֵד תּוֹרָה עַל הַשְּׁלֵחָן,
 שְׁעַל-יְדֵי-זֶה כָּל אֲכִילָתוֹ תִּהְיֶה נַעֲשִׂית אֲכִילָה
 רוּחָנִית; אֲשֶׁרִי לוֹ בָּזָה וְאֲשֶׁרִי לוֹ בַּבָּא.

ה.

בְּנִי, בְּנִי! תִּדַע שְׂמֻצּוֹת עֲשֶׂה מִהַתּוֹרָה לְבָרֶךְ
 בְּרַכַּת-הַמְּזוֹן, כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת
 כ"א.): מַנִּין לְבְרַכַּת הַמְּזוֹן מִן הַתּוֹרָה? שְׁנֵאָמַר (דְּבָרִים
 ח, י'): "וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבְרַכְתָּ", וְעַל-כֵּן צְרִיכִים
 לְהִזָּהָר מְאֹד בְּבְרַכַּת-הַמְּזוֹן. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר

המדות, אות אכילה, חלק ב', סימן ג'): על-ידי ברכת-
המזון נתודע השם יתברך בעולם, כי על-ידי
שאדם מברך על מזונו, מגלה ומפרסם אשר אין
בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מלך "ומלכותו
בכל משלה" (תהלים קג, יט), אשר כל עבודתנו
עכשו בראש השנה לגלות את מלכותו יתברך,
ועל-כן (שם, סימן ד'): על-ידי ברכת המזון מתישב
המלכות מן המריבות והמלחמות; כי על-ידי
שמברך ברכת-המזון נתגלה מלכותו יתברך, ואיך
שאפלו גשמיות המאכל גם-כן ממנו, ועל-כן
צריכים להזהר מאד מאד לברך ברכת-המזון
בשמחה עצומה, כמו שאמרו בזהר חדש: מאן
דבריה ברכת המזון חדי לעילא וחדא לתתא,
ויצטרך לברך בחדוה ורעותה דלבא בגין דמחדי
וכו', עין שם; הינו מי שמברך ברכת-המזון, צריך
לברך בשמחה וברצון הלב, ועושה שמחה למעלה
ולמטה. ואמרו בזהר (ויקהל ריח.): כל מאן דמברך
ברכת מזונא כדקא יאות בחדוה ברעותה דלבא כד
סליק מהאי עלמא אתר אתתקנא ליה גו רזין עלאין
בהיכלין קדישין זפאה איהו בר נש דנטיר פקודי

דמריה וידע רזא דלהון, עיין שם; [כל מי שמברך
ברכת-המזון פראוי בשמחה וברצון הלב, כשיוצא
מהעולם הזה, מקום מתקן לו בהיכלות הקדושים,
אשרי האדם ששומר את מצוות בוראו, וידע הסוד
של הן]. מכל זה רואים את מעלת ברכת-המזון
בשמחה; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לברך
ברכת-המזון בכונה גדולה ומתוך הסדור היקא, כי
מי שמברך ברכת-המזון מתוך הסדור היקא, מבטח
לו שיהיה נעשה עשיר, ורב בני-אדם שהם עניים
זה רק מחמת שאינם נזהרים בברכת-המזון בכלל,
ואינם מברכים ברכת-המזון מתוך הסדור בפרט,
כי משה תקן לישראל ברכת הון בשעה שירד המן,
יהושע תקן להם ברכת הארץ, כיון שנכנסו לארץ,
דוד ושלמה תקנו בונה ירושלים (ברכות מח:),
ועל-כן צריכים להזהר מאד בברכת-המזון,
ולדקדק באותיותיה, ויברך מלה במלה בכונה
עליונה ומתוך הסדור היקא, ועל-ידי-זה מבטח לו
שהוא יהיה נעשה עשיר גדול, אשרי לו.

סדר חצות

בְּנֵי, בְּנֵי! אַף שְׁכַל הַשָּׁנָה מַעֲלֵת קִימַת חֲצוֹת
 אֶצֶל רַבְּנֵי ז"ל הִיְתָה גְדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, וְהִזְהִירָנוּ
 מְאֹד עַל קִימַת חֲצוֹת, וְכֵן נוֹהֲגִים אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו
 הַקְּדוֹשִׁים לֹמַר בְּכָל לַיְלָה סֵדֵר תְּקוּן חֲצוֹת, כִּי אִז
 פְּתוּחִים כָּל הַשְּׁעָרִים הָעֲלִיוֹנִים, וְתִפְּלָתוֹ
 וְהַתְּבוּדוֹתוֹ שְׁמֵת־פִּלֵּל וּמִתְּבוּדָד לְפָנָיו יִתְּבַרֵךְ
 וְנִשְׁמַעַת וְנִתְקַבֵּל, כִּי בִשְׁעַת חֲצוֹת אִז הָאָדָם יוֹשֵׁב
 מוּל הַשְּׁכִינָה מִמָּשׁ, עַל-כֵּן בְּשָׁעָה שְׂאָדָם זוֹכֵה
 לֹמַר חֲצוֹת, אִז הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, וְכָל
 מֵה שְׁמִבְקָשׁ וּמִתְחַנֵּן אִז — נִשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל, עַל
 אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה עֲכָשׁוּ בַּלַּיִל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֲהוּבֵי,
 בְּנֵי הַיֶּקָר, אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, אֶלָּא רוּץ לָךְ אֶל צִיּוֹן
 רַבְּנֵי ז"ל, וְתִפְרֹשׁ אֶת כָּל שִׁיחַתְךָ וְכָל מֵה שְׁעוּבָר
 עָלֶיךָ אֶלְיוֹ יִתְּבַרֵךְ, וְתִבְקָשׁ וְתִתְחַנֵּן עַל נַפְשֶׁךָ, כִּי
 עֲכָשׁוּ בַּעַת חֲצוֹת הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, וְכָל
 הָעוֹלָמוֹת פְּתוּחִים לְפָנֶיךָ, וּמֵה שְׁתִּתְפִּלֵּל וְתִבְקָשׁ
 וְתִתְחַנֵּן מִמְּנוֹ יִתְּבַרֵךְ יִהְיֶה נִשְׁמַע וְנִתְקַבֵּל. בְּנֵי, בְּנֵי,
 אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, וְאַל תִּבְלֶה אֶת הָעֵת רְצוֹן הַזֶּה פַּעַם

בשנה בליל ראש השנה, ואתה נמצא באומן אצל ציון רבנו ז"ל, ראה לקחת את עצמך בידיך, וברח לך אל ציון רבנו ז"ל, ותשפך את נפשך אליו יתברך, ותבקש ותתחנן כל מה שאתה צריך, ותראה בתפלות, תחינות ובקשות, ותפיסו יתברך שיחוס וירחם עליך, ויכתב לך שנה טובה ומתקה בספרן של צדיקים, ושתזכה כל השנה לבלות רק בתורה ותפלה, במצוות ובמעשים טובים, והלילות והימים שלך של כל השנה יהיו שלמים, ובפרט בכל לילה פשיגוע עת חצות, התעורר משנתך העמקה, ותפרש את כל שיחתך וכל אשר עם לבבך אליו יתברך, כי דיקא אז הוא הזמן העקרי לבוא להתבודד אליו יתברך, ולספר לו יתברך את כל אשר עם לבבו, כמו שכתוב (תהלים עז): "אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי אשיחה ויחפש רוחי", הינו שאז עקר הזמן של התבודדות, להתבודד בינו לבין קונו, לפרש שיחתו לפני השם יתברך ולשוח עם לבבו ולחפש הרוח טובה, והינו הנקודות טובות שיש בו לברך מתוך הרוח רעה, שעל ידי זה זוכה לזכר תכליתו האחרונה לעולם הבא,

וְלַחֲשֹׁב תָּמִיד עַל סוּפוֹ, וְלִדְבֹק אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ
 בְּעֵלְמָא דְאָתֵי תָּמִיד (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד);
 וְעַל-כֵּן אַל תִּהְיֶה בְּטֹלָן, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲלֵא
 רוּץ לָךְ עֲכָשׁוּ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְשָׁם תֵּשֵׁב וּתְפָרֵשׁ
 אֶת כָּל שְׂיַחְתְּךָ וְכָל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, וּתְבַקֵּשׁ
 וּתְתַחַנֵּן עַל נַפְשֶׁךָ שֶׁיִּמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים, כִּי מָה
 אַתָּה יוֹדֵעַ מַה נִּגְזַר עָלֶיךָ בְּשָׁנָה זוֹ, וְעֲכָשׁוּ בְּעֵת
 חַצּוֹת אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל הוּא עֵת רְצוֹן גָּדוֹל מְאֹד
 מְאֹד בַּשָּׁמַיִם, וְאַתָּה יָכוֹל לְפַעַל בְּעִבוּרְךָ הַרְבֵּה לְכָל
 הַשָּׁנָה, וְעַל-כֵּן אַל תִּזְוֹז מִשָּׁם עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְפָרֵשׁ אֶת
 כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וְאִזּוּ נִכּוֹן יִהְיֶה לְבָבְךָ
 וּבִטּוֹחַ שְׁלֵא תִלָּךְ מִשָּׁם עַד שֶׁתִּרְאֶה יְשׁוּעָה.

סדר קימה

א.

צְרִיף שְׂתַדַּע, בְּנֵי, שְׁמוּבָא בַּפּוֹסְקִים בְּשֵׁם
 הַירוּשָׁלַיִם: מֵאֵן דְּדַמִּיךְ בְּרִישׁ שְׁתָּא דְּמִיךְ מִזְּלִיָּה,
 מִי שְׂיַשֵּׁן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אֲזִי מִזְּלוּ יָשֵׁן כָּל הַשָּׁנָה,
 וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהִזָּהַר בְּיֹתֵר בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה לְקוּם קֹדֶם
 אוֹר הַיּוֹם, שְׂיִהְיֶה עֵר, וְלִכֵּן תִּרְאֶה לְהִתְעוֹרֵר עוֹד

קדם אור היום, ותזרוז את עצמך לילך אל מקוה כשרה, ותטהר את עצמך, אשר גדל מעלת המקוה אין לתאר ואין לשער כלל, אפלו כל השנה כי בשעה שגופו של אדם טובלת בעולם הזה בו ברגע נטבלת נשמתו בעולם הבא, בעולם הבינה, ועל-כן טבילת מקוה הוא דבר גדול מאד מאד כי היא המתקת הדינים, ומכל שכן עכשו בראש השנה צריכים להזהר לטהר את עצמו לכבוד הקדש, ותבטל את עצמך בתוך המים, כדי שימתקו הדינים ממך, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות המתקת הדינים, סימן נד), על-ידי ישיבה במקוה תחת המים, עד שלא יכול להחזיק בעצמו הרוח והנשימה נמתק הדין, כי אז כשאדם מכסה את עצמו בתוך במים, עד שרואה שאינו יכול לנשם כלל, והוא צריך רק את הקדוש-ברוך-הוא בעצמו נמתק ממנו הדין, ועל-כן אמר רבנו ז"ל (שם סימן כב): על-ידי טבילת מקוה נחבטלות הצרות וישועה באה, וכמו שכתוב (ירמיה יד, ח): "מקוה ישראל מושיעו בעת צרה"; ועל-כן אשרי ואשרי מי שנזהר בכל השנה לילך למקוה, כי הנשמה אינה חוזרת לאדם אלא

על-ידי טבילת מקוה (לקוטי-הלכות, גרים, הלכה א'),
ועל-כן ביותר צריכים להזהר בטבילת מקוה כל
השנה, ובפרט בראש השנה, כדי לקבל על עצמו
נשמה חדשה.

סדר תפלת שחרית

א.

בני, בני! אין לתאר ואין לשער כלל את גדל
התקונים בכל העולמות העליונים ממה שנעשה
על-ידי תפלת שחרית, אשר כל ברכה וברכה
מברכות השחר עושה תקון גדול למעלה בשמים,
כי כל ברכה וברכה יש בה צרופי שמות המחברת
ומשלבת את כל העולמות יחד, ומורידה על האדם
אור וזיו וחיות ודבקות, ועל-כן צריכים להזהר
מאד מאד בכל ברכה וברכה ובכל מזמור ומזמור,
כי הכל נתקן על-פי סודות עליונים, רזי הרזין
וסתרי נסתרות בתקון העולמות, ובפרט עכשו
בראש השנה, עקר תפלתנו היא להמשיך על

הנהגות ראש השנה

קלה

עצמנו ועל כל העולם כלו אמתת מציאותו יתברך, כי כל התפלות של ראש השנה הן להעלות המלכות, שתתגלה מלכותו יתברך לעיני כל; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, לומר את ברכות השחר בכונה גדולה עד מאד, ותפרשן על עצמך, וכן את כל סדר הקרבנות, תציר לעצמך שאתה נמצא בבית-המקדש, ואתה מצטרף עם הפהנים שנוטלים ידיהם ורגליהם מהכפור, ומקריבים את הקרבנות, ותאמר פסוקי דזמרה להמשיך על עצמך אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו, ותהלל ותשבח ותפאר ותרום את מלכותו יתברך, וכל התפלות שלך צריכות להיות רק כדי להמשיך על עצמך מחיין עליונים, שתזכה להפיר את הבורא יתברך שמו, וכך תפרש את כל ברכה וברכה וכל מזמור ומזמור, ואם תזכה ויפתח לך הקדוש-ברוך-הוא את עיני שכלך, אז תראה את כל השמות והצדופים שיש בכל ברכה וברכה ובכל מזמור ומזמור, ולעת עתה ראה לאמרן בתמימות ובפשטות גמורה כתינוק קטן בלי שום חכמות והשפלות כלל, ותכניס את עצמך בתוך המחזור,

ותאמר את התבות בתשוקה עצומה וכלב נשבר
 ובבכיות עצומות, ואז לא תזוז משם עד שיאיר
 עליך אור ותשוקה וחיות ודבקות גדולה.

ב.

בני, בני! כשמגיע השליח-צבור אל תבת
 "המלך", אז מנהג אנשי שלומנו להכות כף על
 כף, כי בו פרגע ממליכים את הקדוש-ברוך-הוא
 בכל העולם כלו, וכדרך שממליכים מלך גשמי,
 ומושיבים אותו על כסא כבודו, אז מכים כף על
 כף, על-כן עכשו כשאומרים "המלך יושב על כסא
 רם ונשא", אזי מכים כף על כף, וראוי לה לשפך
 דמעות פנים, שזכות להברא מזרע ישראל, ואתה
 ממליך על עצמך את אורו ומלכותו יתברך, ועל-כן
 מתחילים: "המלך יושב על כסא רם ונשא", כי אז
 עקר התישבות מלכותו על כסאו כביכול, כי
 "בראש השנה נברא העולם" שברא השם יתברך
 בפעלות משנות הרבה מאד, וזו כל עבודתנו
 בראש השנה — לגלות לכל באי עולם, שהשם
 יתברך ברא את העולם, שכל הפעלות משנות

נמשכות מאחדותו הפשוטה יתברך, ועל-כן
 עוסקים עכשו ברבוי הודאות ושירות ותשבחות,
 כדי לגלות שהכל חוזר אל אחדותו הפשוטה,
 ועל-כן מתחילים אז: "המלך יושב על פסא רם
 ונשא", ואומרים בלי ה"א דיקא, להורות כי אז
 עקר התחלת ישיבתו על פסא כבודו, כי בכל השנה
 אומרים: "המלך היושב", שישב מכפר הינו מראש
 השנה, שאז כביכול הושיבו אותו ישראל על
 פסאו, ועל-כן בראש השנה אומרים: "המלך
 יושב" בלא ה"א, כי עתה בראש השנה אז מגלים
 ישראל, שברא היום הקדוש-ברוך-הוא את העולם,
 והמשיך כל הפעלות משנות באחדותו הפשוטה,
 ועל-כן עתה דיקא הוא יושב על פסא מלכותו
 (לקוטי-הלכות, פריקה וטעינה הלכה ד', אות יט), ולכן
 באמרך: "המלך יושב על פסא רם ונשא" תתעורר
 מאד בתשובה, ותדמה בדעתך איך שהקדוש-
 ברוך-הוא יושב על פסא רחמים, ועכשו מקבל את
 מלכותו, כי באתערותא דלתתא אתער מלעילא, כי
 בזה שאנו ממליכים אותו יתברך ומושיבים אותו
 על פסא כבודו, על-ידי-זה נמשך עלינו אור וזיו

וחיות ודבקות; אשרי מי שנתעורר מאד באמרו
 "המלך יושב על פסא רם ונשא", שאז דיקא הוא
 כביכול מושב את הקדוש-ברוך-הוא על פסא
 מלכותו; אשרי לו בזה ואשרי לו בבא, אשרי ילוד
 אשה שזוכה לומר "המלך", וזוכה להושיבו על
 פסא רם ונשא, וזוכה לקבל עליו מלכותו, ועל-כן
 לא לחנם מכים פה על פה באימה וביראה
 ובשמחה עצומה, ברתת ובזיע, ושופכים דמעות
 במים.

ג.

בני, בני! האר"י הקדוש גלה, שבין ברפת
 "ישתבח" ל"יוצר אור" אומרים מהתחלת ראש
 השנה עד יום הכפורים מזמור ק"ל בתהלים: "שיר
 המעלות ממעמקים", כי בכל יום ויום מאלו
 העשרה ימים מתעורר אחד מהעמקים המזכר
 בספר היצירה, הינו שיש עשרה עמקים: עמק
 ראשית, עמק אחרית, עמק טוב, עמק רע, עמק רם,
 עמק תחת, עמק מזרח, עמק מערב, עמק צפון,
 עמק דרום; ועל-כן באמרך מזמור זה, תתעורר

מאד מאד בתשובה, כי אז נפתח פתח בעמקא דתהומא רבא שנפלת לשם, ואם תבכה ותתחנן אליו יתברך באמירת המזמור הזה, אז תצא מהעמק הרע שלך שנפלת לשם. כי יש עשרה פתרים דמסאבותא, עשרה עמקים שהאדם נופל לתוכם, ובכל יום ויום כשאומר את המזמור הזה, הוא יוצא מהעמק הרע שלו, ועל-פן באמרך מזמור "ממעמקים", על-ידי-זה נתגלות עצות עמקות, בסוד: "מים עמקים עצה בלב איש ואיש תבונות ידלנה" (משלי כ), כי כשאדם צועק ממעמקים אליו יתברך מעמקא דלבא, על-ידי-זה נתגלות לו עצות עמקות, "עמק עמק מי ימצאנו" (קהלת ז, כד), איך לצאת מעמק בור ודות שנפל לשם, כי על-ידי שהיא צועק ממעמקים אליו יתברך, על-ידי-זה נתגלית לו האמונה הקדושה (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'), וזוהי כל הצעקה שאנו צועקים בכל יום בעשרת ימי תשובה בתפלת ממעמקים, כדי שיתגלו לנו עצות עמקות איך להגיע אל האמונה הקדושה (לקוטי-הלכות, הושענא רבא, הלכה א'); כי כל הצרות שעוברות על האדם בזה העולם עד שנופל

לְעַמְקָא דְתַהוּמָא רַבָּא וּבְעֵשְׂרָה עֲמָקִים, בְּעֵשְׂרָה
 כְּתָרִין דְּמִסְאַבוּתָא, הֵן מִחֲמַת שְׂאִין לוֹ אָמוּנָה,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵין לוֹ יַעֲצוּת אֵיךְ לְצֵאת מִשָּׁם, אָבֵל
 בְּזֶה שֶׁהוּא צוֹעֵק מִתּוֹךְ עֲמָק לָבֹב: "מִמַּעַמְקִים
 קָרְאתִיךָ הוֹי"ה", עַל-יְדֵי-זֶה נִפְתָּחִים לוֹ שְׁעָרִים
 וּנְפִתָּחִים לְצֵאת מִהַעֲשָׂרָה עֲמָקִים שְׁנֵפֵל לְשָׁם, שְׂאֵלוֹ
 הַצְּעָקוֹת שְׁצוֹעֵקִים מֵעַמְק הַלֵּב וּבְבִכּוּיֹת עֲצוּמוֹת,
 שְׂיַחֲוִים וִירַחֲוִים עָלָיו, וְיִפְלֵל בּוֹ יִתְבַּרְךָ (לְקוּטֵי-הַלְכוּת,
 גְּזִיקִין, הַלְכָה ה', אוֹת ט'); וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי
 הַיָּקָר, לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן עַל נַפְשֵׁךְ בְּעֵת אֲמִירַת
 "מִמַּעַמְקִים קָרְאתִיךָ הוֹי"ה", וְתַתְּנוּהָ בֵּינְךָ לְבֵין
 עֲצֻמָּךְ עַל כָּל חַטָּאֵיךָ הַמְרַבִּים שְׁעֲשִׂיתָ כָּל הַשָּׁנָה,
 כִּי עֲכָשׂוּ הוּא עֵת רְצוֹן גָּדוֹל מְאֹד בַּשָּׁמַיִם, וְתִכְוֶן
 בְּכָל פְּסוּק וּפְסוּק שְׂאֵתָה אֹמֶר, שְׂיִמְחַל לָךְ עַל כָּל
 עוֹנוֹתֶיךָ, וְתִזְכֶּה לְצֵאת מֵעַמְק רַע שְׁנֵפֵלְתָּ אֵלָיו, וְאִז
 לֹא תִזוּז מִשָּׁם, אֶהוּבִי, בְּנֵי, עַד שְׂיִתְכַפֵּר לָךְ הַכֹּל
 בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, כִּי כְּשֶׁאוֹמְרִים בְּכּוֹנֵה בְּעֵשְׂרָה יָמִים
 אֵלוֹ מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה עַד יוֹם כַּפּוּר בְּכָל יוֹם אֶת מְזֻמּוֹר
 "מִמַּעַמְקִים", וְצוֹעֵקִין מֵעַמְק הַלֵּב, עַל-יְדֵי-זֶה
 יוֹצְאִים מֵעֵשְׂרָה כְּתָרִין דְּמִסְאַבוּתָא, מֵעֵשְׂרָה

עמקים, והקדוש-ברוך-הוא מוחל לו, בסוד: "והוא יפדה את ישראל מפל עונותיו" (תהלים קל, ו).

ד.

בני, בני! כשתגיע אל תפלת העמידה, תדע שעכשו אתה נכנס להיכל קדשי קדשים, ותכונן היטב בתפלתך, וכל עקר הפונה שלך צריך שתהיה לסלק דעתך וחקמתך לגמרי, ולבקש ולהתחנן ממנו יתברך שתתגלה עליך מלכותו יתברך, פי עקר התפלה בראש השנה צריך להיות בתמימות ובפשיטות, לגלות מלכותו יתברך בתמימות לבד, בלי שום חכמות כלל, לידע ולהודיע ולהודיע שהכל לכל אלקות גמור הוא (לקוטי-הלכות נטילת ידים שחרית, הלכה ג, אות א'), פי אלו כל התפלות שאנו מתפללין בראש השנה, על התגלות אלקותו יתברך לכל באי עולם (שם, גרים, הלכה ג, אות ה'), על-כן בשעה שאתה מתפלל תפלת העמידה, תכונן להמשיך על עצמך ועל כל העולם כלו מלכותו יתברך, ותכונן פרוש המלות על כל פרט ופרט, ותדע אשר נעשים עכשו דברים עליונים בשמים

על-ידי תפלתך, ואין צריכים יותר רק לקשר
 המחשבה אל הדבור, וכבר תתעורר באמת
 בתשובה, כי עקר שלמות התפלה היא רק לבון
 פרוש המלות מה שאומרים, שזה בעצמו כל
 הפונות, כי כל הפונות כלולות בתוך פרוש המלות,
 ועל-כן תתעורר מאד מאד לקשר מחשבתך אל
 דבורך ותבון בכל מה שאתה אומר, וזה בעצמו
 יעורר אותך, וכבר לא תצטרך לשום פונות, כי עקר
 הפונה הפשוטה היא שתתגלה מלכותו יתברך בכל
 העולם כלו, "מלך על כל העולם כלו בכבודך
 והנשא על כל הארץ ביקריה, והופע בהדר גאון
 עזך על כל יושבי תבל ארצה, וידע כל פעול, כי
 אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, ויאמר
 כל אשר נשמה באפו הוי"ה אלקי ישראל מלך
 ומלכותו בכל משלה", שזו כל תכלית התפלה
 שאנו מבקשים ומתחננים בראש השנה הקדוש
 והנורא, שתתגלה מלכותו יתברך בעולם. ותסיר
 את כל המחשבות הטורדות אותך, רק תקשר
 מחשבתך אליו יתברך, וכן הפיוטים שאומרים
 בראש השנה הכל הוא ליחדו יתברך ולהמליכו

עלינו, כי זה עקר עבודת ראש השנה הקדוש והנורא, להמליך את הקדוש-ברוך-הוא עלינו ועל כל העולם כולו (לקויטי-הלכות, רבית, הלכה ה', אות מז), על-פני צריכים לכונן היטב בעת אמירת הפיוטים, כי הכל עולה לכונה אחת, שתתגלה מלכותו יתברך בכל העולם כולו, ואז יש לה חלק בעלית המלכות, ולא רק שמוחלין לו, אלא מוחלין לכל העולם כולו, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (יומא פו:): אפלו יחיד שעשה תשובה מוחלין לכל העולם כולו, ועל-פני תישב את עצמך עכשו, אולי אתה היחיד הזה שכל העולם כולו תלוי בידך, ואם אתה תשוב בתשובה אמיתית, אז ימחלו לכל העולם כולו, ועל-פני באמרו התפלות והפיוטים תכונן בתמימות ובפשיטות פרוש המלות, ותשוב בלב שלם, ועל-ידי-זה ימחלו לה ולכל העולם כולו על כל עוונותיכם.

ה.

בני, בני! כשמתחילים לומר תפלת: "אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה", ראה להתעורר בה מאוד מאוד בתשובה וחרטה על העבר, ותבקש

וְתַחֲנוּן מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ, כִּי עֲכָשׁוּ סְפָרֵי הַחַיִּים וְסְפָרֵי
 הַמַּתִּים פְּתוּחִים לְפָנָיו, וְאַתָּה לֹא יוֹדֵעַ בְּמָה יְדוּנוּ
 אוֹתְךָ, וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְשִׁפְךָ
 דְּמַעוֹת פְּמִים, כִּי חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (ראש השנה
 ח:): מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה נִדוּן מַה יְהִיָּה סוּפוֹ, עַל-כֵּן עֲכָשׁוּ
 דְּנִין אוֹתְךָ מַה יְהִיָּה עִמָּךְ כָּל הַשָּׁנָה, וְלָכֵן תִּתְעוֹרֵר
 מְאֹד מְאֹד בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְתִבְכֶּה בְּבִכּוֹת
 עֲצוּמוֹת, וְתִבְקֶשׁ וְתַחֲנוּן עַל נַפְשְׁךָ וְעַל נַפְשׁוֹת בְּנֵי
 בֵּיתְךָ, וְתִצְיֵר לְפָנֶיךָ שְׂאֵתָה עוֹמֵד עֲכָשׁוּ לְפָנֶי שׁוֹפֵט
 כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שׁוֹפֵט אוֹתְךָ, וְלָכֵן רְאוּי לָךְ לְדַקְדֵּק
 מְאֹד מְאֹד בְּכָל תְּפִלָּה וְתַפְלָה לְהֶאָרִיךָ וּלְבַקֵּשׁ
 וְלִהְתַּחַנּוֹן עַל נַפְשְׁךָ, וְתֹאמֶר כָּל פְּסָקָא וּפְסָקָא
 בְּהִתְעוֹרְרוֹת גְּדוּלָּה: "אָבִינוּ מִלְּפָנֶי חֲדָשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה
 טוֹבָה", וְתֹאָרִיךְ קִצָּת וְתוֹסִיף בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלָךְ,
 "אָבִינוּ מִלְּפָנֶי בִטֹּל מִעָלֵינוּ כָּל גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת",
 וְתוֹסִיף וְתִרְבֶּה בְּלִשׁוֹן וּבְשִׁפְתַי עֲצֻמָּה, שְׁוֶה עֲנִין
 הִתְבּוֹדְדוֹת, וְכָךְ תַּעֲשֶׂה בְּכָל פְּסָקָה וּפְסָקָה,
 שְׁתִּשְׁלַב לָזֶה תְּפִלוֹת וְתַחֲנוּנוֹת, בְּקָשׁוֹת וּפְיֻסִים,
 לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ שְׂיַחֲוִס וִירַחֵם עָלֶיךָ, וְאִזּוּ נִכּוֹן
 לְבָרַךְ יְהִיָּה וּבִטוּחַ שְׁתַּפְּלֵתְךָ תִּקְרַע אֶת כָּל הַדֵּינִים,

ותזכה להכתב בספר החיים, ותהיה לך שנה טובה
ומברכת.

סדר קריאת התורה

א.

בני, בני! עכשו פשפוחים את ארון-הקדש,
נפתחים גם למעלה שערי הרחמים והרצון, ועל-כן
הוא עת רצון גדול מאד להתבודד עמו יתברך,
ולפרש את כל שיחתו וכל מה שעובר עליו, ולבקש
ולהתחנן על נפשו, ולכן אל תהיה בטלן, אהובי,
בני היקר, עכשו בעת פתיחת הארון תבקש ותתחנן
ממנו יתברך שיחוס וירחם עליך, ותעורר זכות
אבות עליך, ויבדאי כל תפלה ותפלה וכל בקשה
ובקשה שתבקש ותתחנן ותתפלל אליו יתברך, לא
תלך לריק.

ב.

וְקוֹרְאִין "וְהוֹי" הַ פֶּקֶד אֶת שָׁרָה" וְגו' (בְּרֵאשִׁית
 כ"א, א), הַפְּרָשָׁה הַמְדַבֶּרֶת מֵעֲנִין לִדְת יִצְחָק, כִּי יִצְחָק
 הוּא הָרֵאשׁוֹן שֶׁנּוֹלַד בְּקִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל, וְהִיא שְׁלֵמוֹת
 הַבְּרִיאָה (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּרִכּוֹת הַפְּרוּת, הַלְכָה ד', אוֹת י'),
 וְעַל-כֵּן דִּיקָא בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה מִזְכִּירִין אֶת לִדְת יִצְחָק,
 כִּי כָל עֲנִין רֵאשׁ הַשָּׁנָה הוּא זְכוּת יִצְחָק אָבִינוּ,
 שֶׁמָּסַר אֶת נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי
 בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה נִפְקְדָה שָׁרָה (רֵאשׁ הַשָּׁנָה י'), וְכָל הַזְכוּת
 שֶׁלָּנוּ שֶׁאֲנוּ בָּאִים אֶל הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁיִּמְחַל
 לָנוּ, הִיא רַק בְּזְכוּת יִצְחָק אָבִינוּ, שֶׁמָּסַר נַפְשׁוֹ
 בְּעִבּוּרוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְעִבּוּר נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל (שַׁבַּת פֶּט.),
 שֶׁאָמַר: פִּלְגֵי עָלַי וּפִלְגֵי עַלְךָ, וּבָזָה הַמְּשִׁיךְ יִרְאֶה
 וְפָחַד בְּעוֹלָם (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּכוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה, הַלְכָה ד',
 אוֹת י'), וְהִירְאֶה שֶׁהוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ, וְאֲנוּ נְמֻשְׁכִּים מִיִּצְחָק,
 וְצָרִיכִים לְגַרֵּשׁ אֶת בֶּן הָאֵמָה שֶׁהוּא בֶּן הַשְּׂפָחָה
 (סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה י"א, מִבֶּן הַמֶּלֶךְ וּבֶן הַשְּׂפָחָה), אֲשֶׁר
 כָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם הֵם מִחַמַּת
 הַחֲלוּף שֶׁנִּתְחַלֵּף בֵּין בֶּן הַמֶּלֶךְ לְבֵין בֶּן הַשְּׂפָחָה,
 עַד שֶׁאֵין יוֹדְעִים מִי הוּא בֶּן הַמֶּלֶךְ וּמִי הוּא בֶּן

השפחה, ועכשו בראש השנה אנו קוראין את לדת
 יצחק, ואיך שמגרשין את בן השפחה, שלא יירש
 עם בן המלך, ועל-כן צריכים לכוון ביותר בעת
 קריאת התורה בלדת יצחק, ולהתעורר מאד מאד
 בפחד וביראה שנוכיר לעצמנו שגם אנחנו בני
 המלך, וכל השנה שכחנו את עצמנו ועשינו מעשי
 בן השפחה, ולכן עכשו הוא הזמן להתעורר
 בתשובה ולראות איך שמועילה תשובה. וכן
 הפטרת היום היא מלדת שמואל, איך שחנה פעלה
 אצלו יתברך על-ידי תפלתה, "והיה כי הרבתה
 להתפלל לפני ה' ה'ה" (שמואל-א א, יב), ודרשו
 חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות, פרק ד', הלכה א'):
 מכאן שכל המרבה בתפלה — נענה, לרמז לנו
 איך שחנה הרבתה בתפלה עד שפעלה אצלו
 יתברך והולידה את שמואל, אשר כל ענין שמואל
 היה תפלה, "כי מה' ה' שאלתיו" (שמואל-א א, כ),
 וכל זה לרמז לנו שלדת יצחק, שנפקדה שרה
 בראש השנה, ולדת שמואל, שנפקדה חנה בראש
 השנה, הכל היה על-ידי גדל כח התפלה שהתפללו
 אליו יתברך ופעלה שרה לגרש את בן האמה,

וּפְעֵלָה תָּנָה "וַיִּתֵּן הַוַּי"ה לִי אֶת שְׂאֵלְתִי אֲשֶׁר
 שְׂאֵלְתִי מֵעַמּוֹ". וּמִסִּימִין: "וַיִּתֵּן עֵז לְמַלְכוֹ וַיָּרֶם
 קָרְן מְשִׁיחוֹ", כִּי עֶקֶר הַתְּנוּצָצוֹת הַגְּאֻלָּה הוּא דִּיקָא
 בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, מִתְּנָה, הַלְכָה ה', אוֹת סד),
 אֲשֶׁר הַגְּאֻלָּה תִּהְיֶה בְּזִכּוֹת יִצְחָק אָבִינוּ, שְׂמֵסֵר
 נִפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהִיא מוֹכֵן וּמְזַמֵּן
 לְהַשְׁחִיט בְּעִבּוּרוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁנֵה מְרִמּוֹ, שְׂבִיזוֹת אֱלוֹ
 הַצְּדִיקִים הַקְּדוֹשִׁים שְׂמוֹסְרִים אֶת נִפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת
 שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהֵם מוֹכְנִים בְּכָל עֵת וְרֹגַע לְהַשְׁחִיט
 עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ, דִּיקָא הֵם יָבִיאוּ אֶת מְשִׁיחַ
 צְדִיקְנוּ. וְשְׂמוּאֵל מְשִׁיחַ אֶת דָּוִד שְׂמֵמְנוֹ צְמִיחַת קָרְן
 מְשִׁיחַ, לְהוֹרֹת שְׁפָל עֲנִיָּן מְשִׁיחַ יִהְיֶה תְּפִלָּה
 וּבְקִשָּׁה (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'), כִּי חֲרָבוֹ שֶׁל
 מְשִׁיחַ תִּהְיֶה תְּפִלָּה, וְעַל-כֵּן כָּמוֹ שְׂשְׂמוּאֵל נוֹלַד רַק
 בְּזִכּוֹת תְּפִלַּת אָמוֹ, וְכָל הָעֲנִיָּן שֶׁל שְׂמוּאֵל הִיא רַק
 תְּפִלָּה, לָכֵן מְשִׁיחַ אֶת דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שְׂמֵמְנוֹ יֵצֵא
 מְשִׁיחַ, שְׁפָל הָעֲנִיָּן שֶׁל מְשִׁיחַ הוּא תְּפִלָּה, לְגִלוֹת
 וּלְפָרֵס אֶת אֲמִתּוֹת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן
 נִתְעוֹרֵר דְּבַר זֶה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה דִּיקָא; וְלָכֵן, אֶהוּבֵי,
 בְּנֵי הַיָּקָר, בְּעֵת קְרִיאַת הַתּוֹרָה מְלִדַת יִצְחָק וְקְרִיאַת

ההפטרה מלדת שמואל, תתעורר מאד מאד, ותכון
על גאלתנו שתבא במהרה בימינו.

סדר תקיעת שופר

א.

בני, בני! עכשו פשהגענו פבר לתקיעת שופר,
עכשו זוהי תכלית העלוי שכל ראש השנה סובב
עליה. ולכן ראה, בני, לישב עצמך היטב איך
עברה עליך כל השנה, פי עכשו דיקא זוהי הנקדה
העקרית של כל ראש השנה, כי בעת תקיעת שופר
אז נפתחים כל העולמות שהיו סגורים כל השנה,
ונמשכים חסדים ורחמים פאלו בעולם, שאין לתאר
ואין לשער פלל, עד שאמרו חכמינו הקדושים
(בראשית רבה נא, יג): כל ימות השנה ישראל נאחזים
בעברות ונסתבכים בצרות, ובראש השנה נוטלין
שופר ותוקעין בו, ונזפרים לפני הקדוש-ברוך-הוא,
והוא מוחל להם; על-כן עכשו ברגע זה שמכינים
המתפללים את עצמם לשמע קול שופר, עליך, בני,

לְהִתְחַזֵּק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה מֵצַד אֶחָד, וּבְרַעְדָּה
 וּבְחֵיל וּבְכִפּוּד גָּדוֹל מֵצַד שֵׁנִי, כִּי עֲכָשׁוּ הַגְּעֵנוּ אֶל
 הַנִּקְדָּה הָעֲקָרִית שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבֵּה כַּט, ח): כָּל יְמֹת הַשָּׁנָה יִשְׂרָאֵל
 עוֹסְקִים בְּמַלְאכָתָם, וּבְרֹאשׁ הַשָּׁנָה נוֹטְלִים
 שׁוֹפְרוֹתֵיהֶם וְתוֹקְעִין לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא
 עוֹמֵד מִכֶּסֶּא דִּין לְכֶסֶּא רַחֲמִים; וְעַל-כֵּן עֲכָשׁוּ
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּבִיכּוֹל יוֹרֵד מִכֶּסֶּא דִּין וַיּוֹשֶׁב
 עַל כֶּסֶּא רַחֲמִים בְּעֵת תְּקִיעַת שׁוֹפָר, וְלָכֵן רָאָה,
 אֱהוֹבִי, בְּנֵי הַיִּקָּר, לַחֲשֹׁב עֲצוֹת אֵיךְ לְסַלֵּק מִמֶּךָ
 עֲכָשׁוּ אֶת כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת הַטּוֹרְדוֹת וְכָל הַבְּלוּלִים,
 וְתִתְחַזֵּק אֶת עֲצֻמָּךְ בְּכָל מִינֵי חַזוּקִים, וְתִשְׂמַח אֶת
 עֲצֻמָּךְ בְּכָל מִינֵי שְׂמָחוֹת, וְתִשְׂפַח אֶת כָּל הָעֶבֶר
 שֶׁלָּךְ, כִּי עֲכָשׁוּ בְּעֵת תְּקִיעַת שׁוֹפָר תִּזְכֶּה שְׂיִכַּפֵּר לָךְ
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עוֹנוֹתֶיךָ, וַיִּזְכֶּה אוֹתָךְ
 בַּדִּין. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (הוֹבָא בַּפְּסִיקְתָּא
 דְּרַב פְּהֵנָא): הָוֵו זְהִירִין לְהֵיוֹת נוֹטְלִין שׁוֹפְרוֹת בְּרֹאשׁ
 הַשָּׁנָה, וּמִתְרִיעִין לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא
 מְרַחֵם עַל יָדָם וּמְזַכֶּה אֶתְכֶם בַּדִּין; וְעַל-כֵּן רָאָה,
 אֱהוֹבִי, בְּנֵי הַיִּקָּר, הֵיכֵן אִתָּה עוֹמֵד, וּמָה עוֹמֵד

לְפָנֶיךָ, דִּיקָא עֲכָשׁוּ בְּעַת תְּקִיעַת שׁוֹפָר תְּזַכֶּה שְׂיִכַּפֵּר
 לְךָ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ הַמְרַבִּים
 שְׁעֲשִׂיתָ כָּל הַשָּׁנָה, וְתִזְכֶּה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה,
 אִם לֹא תִהְיֶה בְּטָלָן, וְתֵעֹזֵב אֶת כָּל הַמַּחְשָׁבוֹת
 הַטּוֹרְדוֹת וְהַמְבַלְבְּלוֹת אוֹתְךָ, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל
 אַחֲרִים כָּלֵל, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, תִּסְתַּכַּל רַק עַל
 הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִדַּע שְׂאִין שׁוּם מְצִיאוֹת
 בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל אֱלֹקוֹת גְּמוּרָה, וְאִם
 הָיִיתָ מְעִין בְּכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל הָיִיתָ רוֹאֶה כַּמָּה
 עוֹלָמוֹת נִתְהַפְּכִים עֲכָשׁוּ, וְכַמָּה אֲלָפֵי אֲלָפִים וְרַב
 רַבֵּי רַבּוֹת רַבּוֹת רַבּוֹת וְכוּ' מִלְּאָכִים וְשִׁרְפִים
 וְכוּ' וְכוּ' רוֹעֲדִים וּפּוֹחֲדִים מֵאֵימַת הַדִּין, שֶׁהַקְדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא יוֹרֵד מִכֶּסֶּא דִּין וְיוֹשֵׁב עַל כֶּסֶּא רַחֲמִים,
 וְהוּא מוֹחֵל לְעַם יִשְׂרָאֵל עַל עֲוֹנוֹתֵיהֶם, עַל-כֵּן
 עֲכָשׁוּ הַזְּמַן שְׁתִּישָׁב אֶת עֲצָמְךָ הַיָּטֵב הַיָּטֵב אִיךָ
 עָבְרָה עָלֶיךָ כָּל הַשָּׁנָה, וְתִתְחִיל לְהִתְבּוֹדֵד עִמוֹ
 יִתְבָּרַךְ בְּבִכּוּיֹת נוֹרָאוֹת, וְתִשְׁמַר אֶת עֲצָמְךָ מִכַּת
 לְצִים שְׂאִינָה מְקַבֶּלֶת פְּנֵי שְׂכִינָה (סוּטָה מ.ב.), וְלֹא
 יִהְיֶה לְךָ שׁוּם עֶסֶק עִמָּהֶם, כִּי בְּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים גַּם
 הַסֵּם "ף-מ"ם עֲכָשׁוּ בָּא עִם שְׂקִיּוֹת שְׁלֵמוֹת שֶׁל

עברות שעשיתָ כָּל השָׁנָה, וְהוּא מְלָבִישׁ אֶת עֲצָמוֹ
בְּאַנְשֵׁי לְצוֹן שָׂבָאִים לַעֲשׂוֹת לַיְצָנוֹת מִיְרָאִים
וּשְׁלֵמִים. הוּי, הוּי! סְפְרֵי הַחַיִּים וְסְפְרֵי הַמֵּתִים
פְּתוּחִים, וּבְנֵי-אָדָם הֵם שׁוֹטִים וְאֵינָם יוֹדְעִים מַה
הוֹלֵךְ לְהַגְזֹר עֲלֵיהֶם הַשָּׁנָה, וְהֵם מִתְלוֹצְצִים מִזֶּה אוֹ
מִזֶּה וּמַדְבְּרִים לְשׁוֹן הָרַע וְרַכִּילוֹת, וְאֵינָם יוֹדְעִים
שֶׁהַסֵּם "ך-מ"ם בְּעֲצָמוֹ מִתְלַבֵּשׁ בָּהֶם וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל
אֲתָה, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, רְאֵה לְהִסְתַּכֵּל עַל תְּכֵלֶיִתְךָ
הַנְּצַחִית, וְאֵל תֵּאבֶה וְאֵל תִּשְׁמַע אֲלֵיהֶם כָּלֵל,
וְתִבְרַח מִמְּחִיצָתָם, כִּי הֶבֶל פִּיהֶם מִזֵּיק מְאֹד (לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן מ"ג), וְתִטֶּה מִחֶךְ וְאַזְנִיָּה, עֵינֶיךָ
וְלִבֶּךָ אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִישָׁב אֶת עֲצָמְךָ הַיָּטִב הַיָּטִב
עַל מַה נִּבְרָאתָ בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמַה עָשִׂיתָ כָּבוֹד, וּמַה
עָלִיךָ לַעֲשׂוֹת וְאִיךָ אֲתָה יָכוֹל לְרַצּוֹת אֶת הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִמְחַל לָךְ, וְהִנֵּה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן
לָנוּ מְצוּה אַחַת בַּשָּׁנָה וְהִיא תְּקִיעַת שׁוֹפָר, וְעַקֵּר
הַכּוֹנֵה הִיא בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת (ראש השנה טז):
רַחֲמָנָא אָמַר תְּקַעוּ, אֵינן אָנוּ יוֹדְעִים שׁוֹם דְּבָר, רַק
שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צָוָה עָלֵינוּ לְתַקֵּעַ בַּשׁוֹפָר, וְעַל-
יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְפַתּוֹת אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ וּלְרַצּוֹתוֹ עָלֵינוּ

שִׁמְחֵל לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ וַחֲטָאֵינוּ שְׁעֲשִׂינוּ כָּל
 הַשָּׁנָה; וְלָכֵן, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, רְאֵה לְהַתְעוֹרֵר
 בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאִם יֵשׁ אֵיזָה מְקוֹם לְגִשְׁתׁ אֶל
 אֵיזָה אִישׁ יֵרָא וַחֲרָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, הַמְדַבֵּר עֲכָשׁוּ
 דְבוּרֵי יִרְאָה וְהַתְחַזְּקוֹת, רוּץ אֵלָיו, כִּי הוּא מְנַהֵג
 יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר קָדָם תְּקִיעַת שׁוֹפָר שׁוֹמְעִים לְהַחֲכֹם
 שְׁמַעוֹרֵר מִהַשָּׁנָה, כִּי כָּל הַשָּׁנָה הָאָדָם יֵשֵׁן (לקוטי-
 מוהר"ן, חלק א', סימן ס), וְעֲכָשׁוּ בְּעֵת תְּקִיעַת שׁוֹפָר
 צְרִיכִין לְהַתְעוֹרֵר מִן הַשָּׁנָה, וְעַל-כֵּן כְּדַאי לְלַכֵּת אֶל
 אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים, הַמְדַבֵּר עֲכָשׁוּ דְבוּרֵי
 אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, דְבוּרֵי הַתְחַזְּקוֹת
 וְהַתְעוֹרְרוֹת, וּמַעוֹרֵר מִהַשָּׁנָה הַעֲמָקָה שְׂאֵנוּ יִשְׁנִים
 כָּל הַשָּׁנָה, כִּי הַתְעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה נַעֲשִׂית דִּיקָא עַל-יְדֵי
 הַחֲכָם, וּבְרַח לָךְ מִכָּל מִינֵי לְצִים שְׂהֵם שְׁלוּחֵי
 הַסֵּם"ךְ-מ"ם, וְלִמְעַן טוֹבָתְךָ הַנְּצַחִית בְּרַח לָךְ אֶל
 אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים, יֵרָא וַחֲרָד, וְתִשְׁמַע
 אֶת דְבוּרוֹ שְׁמַעוֹרֵר וּמְחַזֵּק אוֹתְךָ, וְאֵל תְּבַזְּבוּ אֶת
 הַרְגָעִים הָאֵלוּ שְׁקָדָם תְּקִיעַת שׁוֹפָר, וּמוֹל "א'ת
 ל'בְּכָךְ וְאֵת ל'בְּב זֶרְעֶךָ" (דְּבָרִים ל, ו), שְׁהוֹצֵאתָ
 לְבַטְלָה כָּל הַשָּׁנָה, כִּי עֲכָשׁוּ הוּא הַזְמַן לְהַתְעוֹרֵר

מאד מאד, וגם הם יתעוררו במקום שהם נמצאים
שם (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קמא), ולכן ראה,
אהובי, בני היקר, שתשמע היטב את דברי המוכיח
שמוכיח לשם שמים, שכל תוכחתו היא לקשרך
אליו יתברך, וימשיך עליך חוט של חסד שנקלע
ונשזר ונעשה חוט מהנימין, שעל אלו הנימין יתנגן
הנגון והשיר הזה של לעתיד לבוא, שהם ע"ב
נימין כנגד שם י"ה יה"ו יהו"ה, שהוא סוד שיר
פשוט כפול משלש מרבע, שהוא סוד (ישעיה נח, א):
"כשופר הרם קולך והגד לעמי פשעים", כי
כ"ש'פ'ר' ראשי תבות: פ'שוט, כ'פול, ש'לש,
ר'בוע, שהוא השיר של לעתיד לבוא, שהוא קול
המשקה את הגן (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'), כי
עכשו על-ידי תקיעת שופר שומעים את הקול
המשקה את הגן שהוא העולם הזה, על-כן דיקא
כ"ש'פ'ר', ראשי תבות: פ'שוט, כ'פול, ש'לש,
ר'בוע, שעכשו נתגלות העשר ספירות בעת תקיעת
שופר, י' כנגד הכתר, י"ה כנגד חכמה בינה, יה"ו
כנגד חסד, גבורה, תפארת, יהו"ה כנגד נצח, הוד,
יסוד, מלכות, ולכן דיקא עכשו בשעה שתשמע את

קול השופר, תדע שאתה שומע את קול המוכיח שמוכיח לשם שמים, ומביא ריח טוב בתוך נשמתך; ולכן ראה, אהובי, בני היקר, לשמע עכשו את המוכיח האמת, שמעורר את לבבך ופותח את שערי מחך להתחיל לחשב על תכליתך הנצחית, ואל תהיה בטלן כלל, אלא הדבק את עצמך בו יתברך דיקא ברגעים אלו, ואז תראה איך שתשתנה לגמרי, העקר שתקבל על עצמך קבלה חזקה, שמהיום והלאה כבר לא תעשה את הרע והחשך שעשית כל השנה, ותקבל על עצמך קבלות חזקות שמהיום והלאה כבר תהיה פרוץ-תברך, ואז לא תזוז משם עד שימחל לך הקדוש-ברוך-הוא.

ב.

בני, בני! אם יש מקוה בתוך בית-המדרש, תרד ותטבל במקוה טהרה, לתוספת קדשה, אבל אם אין מקוה בתוך בית-המדרש, אלא אתה צריך לצאת לחוץ, כדאי לך להפנע מזה, כי חבל לקלקל את ההתעוררות שקבלת עכשו, והרחובות מלאים פריצות וכו', ומכל שכן פאן באומן שכל הערלות

והזהמה, שקוץ, תעוב, ערם וזהום וכו' מסתובבים
 ברחוב וכו', אז יצא שכרו בהפסדו; ולכן יותר טוב
 שתשאר בבית המדרש, ותתעורר עכשו בתשובה
 אמתית אליו יתברך, ותבקש רחמים על עצמך,
 ותכין את עצמך לשמע קול שופר, ותרבה
 בהתבודדות אליו יתברך, ואם תוכל ללמד את
 מאמר הזהר שקדם התקיעות — מה טוב ומה
 נעים, שאז תראה מקצת מן המקצת מה שנעשה
 למעלה בכל העולמות בעת תקיעת קול שופר, כי
 הכל קשור ומשלב ומחבר לעולמות העליונים,
 ונתעוררים מהשנה העמקה שישנים (לקוטי הלכות,
 גדרים, הלכה ד', אות יא), כי עכשו בעת תקיעת שופר
 נתעוררים מן השנה העמקה, וממשיכים על עצמם
 מחין עליונים להשיג השגות אלקות, ומכניסים
 בעצמם את המקיפים העליונים, ולכן חבל לבזבז
 את הרגעים הקדושים האלו; ולכן ראה, אהובי,
 בני היקר, להכין את עצמך כמו שצריך בתפלה
 והתבודדות ושיחה בינה לבין קונך, ותחזק את
 עצמך ביותר בשמחה עצומה, שזכית להצטרף אל
 הקבוץ הקדוש של רבנו ז"ל, שהבטיחנו לעשות

לנו טובה נצחית כשנבוא אליו, ותהלה לאל, גם
 אתה, אהובי, בני, זכית להצטרף אל אנשי שלומנו
 הקדושים, ובאת אל הקבוץ הקדוש, עליך לשמח
 מאד מאד בשמחה אמתית, ואף שמצד אחד אתה
 צריך להתעורר מאד מאד בתשובה, ולחפש ולבקש
 איה מקום כבודו, איה המקום שאוכל למצא את
 הקדוש-ברוך-הוא, איה המקום שאוכל להכנס
 אליו, ולדעת שאינך יודע כלל, מה חמית ומה
 פשפשית וכו', אך מצד שני עליך לדעת שמלא כל
 הארץ כבודו, והוא יתברך נמצא אתך, עמך ואצלך,
 שהשגה זו זוכים עכשו בתקיעת שופר (לקוטי-
 מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'), שמתחברים יחד דרי מעלה
 ודרי מטה; ועל-כן ראה, אהובי, בני, להתחזק
 ביותר להיות בשמחה מצד אחד, ובאימה וביראה
 מצד שני, ואז תוכל לקבל את ההשגה הזו, ויאיר
 עליך מלך הכבוד בהארה נוראה ונפלאה, ותקבל
 תשובתך ברחמים וברצון.

ג.

בְּנֵי, בְּנֵי! מִתְחִילִים לומר מִזְמוֹר מ"ז
שְׁבַתְהֵלִים, שְׁכֵלוּ מְדַבֵּר מִהֶתְקַרְבוֹת כָּל הָעַמִּים
לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, שִׁיתְגַּדְּרוּ כְּלָם וַיָּשׁוּבוּ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ,
"כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ כָף הָרִיעוּ לְאֱלֹהִים בְּקוֹל רָנָה, כִּי
הָיָה עֲלִיוֹן נוֹרָא מֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל הָאָרֶץ, יִדְבֹר
עַמִּים תַּחֲתָנוּ וּלְאֲמִים תַּחַת רַגְלֵינוּ" וְגו', "מֶלֶךְ
אֱלֹהִים עַל גּוֹיִם, אֱלֹהִים יָשָׁב עַל כִּסֵּא קִדְשׁוֹ, נְדִיבֵי
עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם" וְגו', כִּי כְּלָם
יִתְגַּדְּרוּ וַיָּשׁוּבוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי
קוֹל הַשּׁוֹפָר שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשֻׁפָּט, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
נַעֲשִׂים גְּרִים (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, גְּרִים, הַלְכָה ג', אוֹת ז'); כִּי
עֲכָשׁוּ בָּעֵת שְׁעוֹמְדִים לְתַקֵּעַ בַּשּׁוֹפָר, בּוֹנִים הֵיכַל-
הַקִּדְשׁ, כִּי בָּעֵת תְּקִיעַת שׁוֹפָר מְקַבְּצִים אֶת כָּל
הַנְּדָחִים שֶׁנִּדְּחוּ בֵּין שְׁבָעִים אַמּוֹת הָעוֹלָם, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב (יִשְׁעִיהָ עז, יג): "וּבָאוּ הָאֲבָדִים בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר
וְהַנְּדָחִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לַהֲוִי" הַבְּהַר
הַקִּדְשׁ בִּירוּשָׁלַיִם", כִּי הַשּׁוֹפָר מְקַבֵּץ וּמְקַרֵּב
הָאוֹבְדִים וְהַנְּדָחִים שֶׁהֵם הָרְחוּקִים מִן הַקִּדְשָׁה,
וּמִתְקַרְבִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ עַל-יְדֵי קוֹל הַשּׁוֹפָר,

ועל-ידי-זה נבנה היכל-הקדש שהוא ירושלים, "והשתחוו להוי"ה בהר הקדש בירושלים", ועל-כן אומרים מזמור זה שבע פעמים, כי במזמור זה יש שבע פעמים שם אלקי"ם שהוא מדת הדין, ושבע פעמים שבע הם מ"ט [ארבעים ותשע], שמזכירין מ"ט פעמים שם אלקים, שאפלו שאדם כבר נפל לנוקבא דתהומא רבא, ונמצא במ"ט שערי הטמאה, ומדת הדין פגעה בו מ"ט פעמים, על-ידי קול השופר, יזכה לביטל את כל הקלפות והסטרא אחרא וכל הגויים תחתיו, כמו שכתוב: "ידבר עמים תחתינו ולאמים תחת רגלינו"; ולכן אהובי, בני, תאמר מזמור זה בהתעוררות גדולה מאד מאד, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותך, כי בזה שתאמר מזמור זה בכונה גדולה, על-ידי-זה תכניע את כל אמות העולם, והטוב שנאבד ונתערב באמות העולם יתברר עכשו, שהם כלל הגרים שמתגירים, ויתחברו אל נשמות ישראל, כי הטוב הכבוש אצל השבעים אמות חוזר עתה בעת תקיעת שופר, ולכן תכונן היטב אם פזרת, חס ושלום, טפי מתוך במקום שפזרת, וגרמת על-ידי-זה שהטוב של

נשמות ישראל נאבד בין הגויים, שעל-ידי-זה מדת
הדין שהיא "אלהים" בגימטריה "הטבע", מתגברת
עליך ועל כל עם ישראל, ותבטל עכשו, פי בעת
תקיעת שופר נתקבצים כל הנדחים, וזוכה לחזר
בתשובה שלמה, ולכן תאמר את המזמור הזה
בהתעוררות גדולה מאד, כי יש בזה סודות גדולים
רזין ורזי הרזין.

ד.

בני, בני! עכשו קדם השופר נוהגים כל
ישראל לשבר לבם מאד ולהרבות ברחמים
ובתחנונים כעני ורש, דל ואביון, ועל-ידי-זה דיקא
זוכין אחר-כך להתחדשות המחין על-ידי שמיעת
קול שופר (לקוטי-הלכות, דברים הבאים בפסעה, הלכה ד',
אות ד'), ולכן תתחיל לומר את הפסוק: "מן המצר
קראתי יה ענני במרחב יה", ותכוון שאף שעכשו
אתה נמצא במצר גדול, שנפלת על-ידי חטאיך
ועוונותיך לתחת המקום ולתחת הזמן, עם כל זאת
גדלה רחמנותו יתברך על כל בר ישראל, על-ידי
שצועק "מן המצר קראתי יה", ועל-ידי-זה "ענני

במרחב זה, הקדוש-ברוך-הוא מרחיב לו ומוציאו
מתחת המקום אל למעלה מן המקום ומתחת הזמן
אל למעלה מן הזמן (לקוטי-הלכות, ציצית, הלכה ג', אות
טז); כי בזה שצועקים אל הקדוש-ברוך-הוא "מן
המצר קראתי זה", על-ידי-זה הקדוש-ברוך-הוא
מרחם עליו, "ענני במרחב זה", שעונה לו
בהרחבה, פי העקר לצעק מן המצר דיקא, ועל-כן
כל ענין השופר מתחיל מן המצר, ששם הוא
המקום שמכניסים את הקולות, ומהמקום שיוצא
הקול שם ההרחבה, להורות פי דיקא "מן המצר",
מהמקום הצר של השופר, צועקין ובוכין
ומתחננין, "קראתי זה", ועל-ידי-זה "ענני במרחב
זה", הקול יוצא מהרחבת השופר, ואחר-כך תאמר
את הפסוקים שהראשי תבות שלהם: קר"ע שט"ן,
כי בזה שצועקים במרירות עצומה אליו יתברך,
ומבקשין ומתחננין על גפשונו, שחטאנו, עוינו
ופשענו כל השנה כלה, על-ידי-זה נקרע השטן,

וְנִשְׁמַע קוֹל תְּחַנּוּנֵינוּ אֵלָיו יְתַבָּרַךְ, וְחוּזַר וּמְרַחֵם
עָלֵינוּ.

ה.

בְּשָׁעָה שֶׁהַבַּעַל תּוֹקֵעַ מְבָרֵךְ אֶת הַבְּרָכָה:
"לְשִׁמְעַ קוֹל שׁוֹפָר", תְּכַוֵּן הַיָּטֵב לְהַתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה
אֲמִתִּית, כִּי אָנוּ מְבָרְכִין "לְשִׁמְעַ קוֹל שׁוֹפָר", וְאִין
מְבָרְכִין לְתַקֵּעַ בַּשׁוֹפָר, כִּי הָעֵקֶר הוּא "לְשִׁמְעַ קוֹל
שׁוֹפָר", הֵינּוּ אֶת הַקּוֹל הַמְעוֹרֵר לְתִשׁוּבָה, כִּי זֶה
עֵקֶר הַתִּשׁוּבָה, "לְשִׁמְעַ קוֹל שׁוֹפָר" (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת,
רֵאשׁ הַשָּׁנָה, הַלְכָה ה', אוֹת א'), כִּי הָעֵקֶר לְשִׁמְעַ קוֹל
הַהַתְעוֹרְרוֹת, וְעַל-כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
חֵלֶק א', סִימָן ה'): מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ תְּקִיעַת שׁוֹפָר מֵאִישׁ
יָרָא וְחָרַד, בְּיָדָאֵי לֹא יֵדָאג כָּל הַשָּׁנָה מֵרַעְמִים, כִּי
נִתְפַשְׁטַת עֲקֻמוּמִיּוֹת שְׁבָלָבוּ, כִּי בְּזֶה שֶׁשׁוֹמֵעַ קוֹל
שׁוֹפָר מֵאִישׁ יָרָא וְחָרַד, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְפַשְׁטַת
עֲקֻמוּמִיּוֹת שְׁבָלָבוּ, וְאִין לוֹ שׁוּם קְשִׁיּוֹת וְסִפְקוֹת
כָּלֵל, לֹא עַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלֹא עַל צְדִיקִים
אֲמִתִּיִּים, כִּי כָּל הַקְשִׁיּוֹת וְהַסִּפְקוֹת שֶׁנִּכְנָסִים בְּאָדָם
הֵם רַק מִחֲמַת פָּגַם הַבְּרִית שֶׁפָּגַם, וְעַל-יְדֵי שְׁזוּכָה

לְשִׁמְעַע קוֹל שׁוֹפָר מֵאִישׁ יָרָא וְחָרַד, עַל-יְדֵי-זֶה
 נִתְפַּשְׁטָת עֲקֻמוּמִיּוֹת שְׁבֻלְבוֹ, וְאִין לוֹ שׁוּם קְשִׁיּוֹת
 כָּלֵל, כִּי תִקְיַעוֹת הֵן הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא חֲדוּשׁ
 הַמַּחֲיִין מְאוֹר פָּנָיו, וּמִשָּׁם נִמְשַׁכֶּת הַהִתְפָּאָרוֹת
 שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּפָאֵר עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, כִּי
 זֶה מַעֲלֵת גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים, בְּשַׁעַה שֶׁהֵם תּוֹקְעִים
 בְּשׁוֹפָר, הֵם מְקַשְּׂרִים אֶת עֲצָמָם אֶל הַשׁוֹפָר הָעֲלִיּוֹן,
 שֶׁהוּא בִּינָה אִמָּא עֲלָאָה, וּמְכַוְּנִים אֶת כָּל הַכּוֹנֵנוֹת,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְאַדְמִים פְּנֵיהֶם בְּאֲדָמוּמִית, שְׁמַעֲלִים
 וּמְקַבְּצִים כָּל הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל, כִּי
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּפָאֵר עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל
 (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יז), וּבְשַׁעַה שֶׁהַבַּעַל-תּוֹקֵעַ
 תּוֹקֵעַ וּמְכַוֵּן אֶת כָּל הַכּוֹנֵנוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְקַבֵּץ
 יַחַד אֶת כָּל הַהִתְפָּאָרוֹת שֶׁל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמַעֲלָה
 אֶת זֶה אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּרַפֵּת
 הַמְּזוּן, הַלְכָה ד', אוֹת ה'), וְעַל-כֵּן הוּא עֲנִין גְּדוּל
 לְהִסְתַּכֵּל עַל פְּנֵי הַתּוֹקֵעַ, לְרֹאוֹת אֵיךְ שְׁמַתְאַדְמִים
 פָּנָיו, שֶׁזֶה סוּד קְרוֹן הַפְּנִים שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנוּ בְּעֵת
 קִבְּלַת הַתּוֹרָה (שָׁם, גִּזְקִין, הַלְכָה ג', אוֹת ז'), וְעַל-כֵּן
 עֲכָשׁוּ בְּעֵת תִּקְיַעַת שׁוֹפָר, תְּכַוֵּן בְּאַמְתָּ שְׂאֵתָה חוּזֵר

בַּתְּשׁוּבָה, וְאִזּוּ בֵּין הַתְּקִיעוֹת תִּרְאֶה, אֶהוּבִי, בְּנִי
 הַיָּקָר, לְהַתְּבוּדָה עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּתְפָרֵשׁ אֶת כָּל
 שְׂיַחְתְּךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וּבֵין תְּקִיעוֹת לְתְּקִיעוֹת תִּתְּנֶה
 עַל חַטָּאִיךָ וְעוֹנוֹתֶיךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה גָּכוֹן יִהְיֶה לְבָרְךָ
 וּבְטוֹחַ, שֶׁתִּקְבַּל תְּשׁוּבָתְךָ בְּחֹסֶד וּבְרַחֲמִים, וְלֹא
 תִּזְוֶה מִשָּׁם עַד שֶׁיִּמָּחַל לְךָ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
 חַטָּאִיךָ וּפְשָׁעֶיךָ הַמְרַבִּים, כִּי בַּעֲת תְּקִיעַת שׁוֹפָר, אִזּוּ
 נַעֲשִׂית הַתְּעוֹרָרוֹת עֲלִיּוֹנָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּמִי
 שֶׁמִּתְּנֶה אִזּוּ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ וּמִתְחַרֵּט בְּאַמֶּת עַל
 עוֹנוֹתָיו, נִתְקַבְּלָת תְּפִלָּתוֹ לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן, כִּי
 הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִזְכִּיר לוֹ זְכוֹת עֲקֵדַת יִצְחָק,
 הַמְּסִירוֹת גִּפְשׁ שְׁמֵסֵר בְּשִׁבְלֵוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 נִמְחָלִים לוֹ כָּל עוֹנוֹתָיו, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשָּׁב בַּתְּשׁוּבָה
 בַּעֲת שְׁמִיעַת קוֹל שׁוֹפָר, וּמִתְעוֹרָר בְּאַמֶּת בַּתְּשׁוּבָה
 מֵעִמְקַי דְּלִבָּא, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִפְתַּח וַיִּיחַתֵּם לְשָׁנָה
 טוֹבָה וּמְתֻקָּה, וַיִּמְתְּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדֵּינִים, וַיִּמְשִׁיךְ עַל
 עַצְמוֹ אוֹרוֹת צַחְצָחוֹת וּמְחִין עֲלִיּוֹנִים עַל כָּל הַשָּׁנָה,
 אֲשֶׁרֵי לוֹ.

סדר תפלת מוסף

בני, בני! עכשו עומדים להתפלל תפלת מוסף, שיש בה רזין ורזי דרזין סתרי נסתרות. ואם באתי לכתב לך את כל הסודות והרמזין שיש באמירת פסוקי מלכיות, זכרונות, שופרות — תקצנה המון יריעות, כי הבעל-תפלה והחזן שמתפלל, הוא בבחינת צדיק, והוא לובש את הקיטל שהוא בגד לבן, כי צריך להיות השליח-צבור המבחר מתוך הקהל (לקוטי-הלכות, חזקת מטלטלין, הלכה ה'), ועקר עבודתנו באמירת מלכיות, זכרונות ושופרות — לגלות ולהאיר ולהמשיך עלינו קדשת ארץ ישראל, שהיא נחלתנו ומקור קדשתנו, ואנו מבקשין ממנו יתברך שיכלה את המלכות הרשעה מארצנו הקדושה, ותתגלה אלינו מלכות דקדושה, שהיא מלכות משיח, שבוא יבוא ויגאלנו ויוציאנו מגלותנו והסתרתנו, שנעלמת ונסתרת אמתת מציאותו יתברך, ובאו זרים וחללוה, ועל-כך אנו אומרים פסוקי מלכיות, להמליך עלינו מלכותו יתברך וקדשת ארץ ישראל, כי עקר התגלות

מלכותו יתברך הוא בארץ ישראל (לקוטי הלכות, דברים הנוהגים בסעודה, הלכה ד', אות ה'), ועל-כן אנו שופכין לבנו כמים, שיחוס וירחם עלינו, ויביא לנו את משיח צדקנו, שיגלה לנו מלכותו יתברך, שזה כל הפסוקים של מלכיות שאנו אומרים, להמליך אותו יתברך עלינו. כי בפסוקי מלכיות אנו מגלים מלכותו יתברך, שהוא מלך העולם, כי ברא הכל, ומנהיג ומושל בכל, כמו שמתחילים במלכיות: "עלינו לשבח לאדון הכל לתת גדלה ליוצר בראשית וכו', שהוא נוטה שמים ויוסד ארץ, ומושב יקרו בשמים ממעל ושכינת עזו בגבהי מרומים, הוא אלהינו אין עוד אמת מלפניו אפס זולתו" וכו' (לקוטי הלכות, בית הכנסת, הלכה ה', אות

(כא).

ואחר-כך אנו אומרים זכרונות, שאנו מבקשים ממנו יתברך, שיזכר ברית אבותינו, וישיבנו אל ארץ ישראל שהיא בית חיינו, כמו שכתוב: "וזכרתי את בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר", ומסיימים

הברכה: "זוכר הברית", שזוכר הברית שפרת עם אבותינו להשיבנו לארץ ישראל, ובתוך ברכת זכרונות אנו מזכירים את נח, שהוא להזכיר לפניו יתברך עצם חסדיו ורחמיו המרבים שעשה עמו, שעל ידי זה נשארה פלטה לעולם (לקוטי הלכות, שפת הלכה ז', אות עא), "וגם את נח באהבה זכרת ותפקדהו בדבר ישועה ורחמים בהביאך את מי המבול לשחת כל בשר מפני רוע מעלליהם, על-כן זכרנו בא לפניה" וכו', וכמו אז שהיה מבול גדול בעולם, והקדוש-ברוך-הוא חס וחסל עליו, כמו-כן עכשו בזכות האבות הקדושים: אברהם, יצחק ויעקב ומשה וכל הנביאים והתנאים והאמוראים וכל הצדיקים אשר יודעים סוד קדשת ראש השנה, בזכותם אנו מבקשים ומתפללים ומתחננים אליו יתברך, שיחוס וירחם עלינו ויזכירנו לטובה, ואפלו שעשינו מה שעשינו, עם כל זאת עדין רחמיו וחסדיו גדולים מאד.

וזה שאנו מתפללים בסדר אמירת שופרות, ומזכירין קבלת התורה, כי תכלית הבריאה הייתה

רק בשביל התורה, ואנו מבקשין ומתפללין ממנו
 יתברך, שיחוס וירחם עלינו, שנזכה עכשו לקבל
 את התורה בהתחדשות חדשה, כי בזה שאנו
 מזכירין מתן תורה בראש השנה, חוזרין וממשיכין
 את התורה מחדש בהתחדשות נפלאה ובתוספת
 אור יותר מבתחלה (לקוטי הלכות, הלואה, הלכה ד', אות
 ז'), כי בזה שאדם חוזר בתשובה שלימה, ומבקש
 ומתחנן ממנו יתברך, על-ידי-זה נמשכת עליו
 התחדשות חדשה בקבלת התורה, העקר לבקש
 ולהתחנן ממנו יתברך, שיחוס וירחם עליו, שיתן
 לו חשק ללמד את התורה הקדושה, אשר זו
 התכלית של כל בריאת העולם, שנקבל עלינו ללמד
 את התורה הקדושה, ועל-כן מזכירין פסוקי קבלת
 התורה בראש השנה, כי הזכרת מתן תורה בראש
 השנה, זה עקר ברור המדמה מזהמת הנחש, שהיה
 בשעת מתן תורה, שאז היה ברור וזכוף האמונה
 מהכפירות והאמונות הכוזבות, וממשיכים קול
 הנגון בשלמות (לקוטי הלכות, חל המועד, הלכה ד', אות
 ד'), כי דיקא על-ידי קבלת התורה, אנו זוכין לברור
 וזכוף המחין, עד שעל-ידי-זה אנו זוכין להתגלות

אור התורה מחדש, ועל-כן בפסוקי מלכיות,
 זכרונות ושופרות, אומרים הרבה פסוקי תנ"ך
 בתפלה, שנה סוד שעושין מהתורה תפלה (לקוטי-
 הלכות, ראש חדש, הלכה ה', אות י'); ולכן, אהובי, בני
 היקר, בפעם שאתה אומר את הפסוקים תכוון למה
 שאתה אומר בתמימות ובפשיטות גמורה, והעקר
 שתכוון פרוש המלות לבקש בפסוקי מלכיות,
 זכרונות ושופרות, שתתגלה מלכותו יתברך על-ידי
 משיח צדקנו, שזו התגלות מלכות הקדושה, שאז
 תתגלה לנו קדשת ארץ ישראל, ויתנערו הרשעים
 והערב רב מארצנו הקדושה, ועל-ידי קול השופר
 יתקבצו כל הנדחים מכל הארצות, וישובו ויחזרו
 לארצנו הקדושה, ויקבלו מחדש את התורה
 הקדושה בהתחדשות חדשה, שכל זה הוא פסוקי
 המלכיות, זכרונות ושופרות; ולכן ראה אהובי, בני
 היקר, לכוון בתמימות ובפשיטות בכל סדר תפילת
 מוסף, אשר הדבורים בעצמם מעוררים, ואם רק
 מקשרים את המחשבה לדבור, מתעוררים מאד
 מאד בתשובה. ותשמע את התקיעות דמעמד ותכוון
 לצאת בהן, ותדע אהובי, בני, שאף שאתה אומר

בתמימות ובפשיטות פסוקי מלכיות, זכרונות
 ושופרות, אבל יש בכל זה פגנות וסודי סודות ורזין
 דרזין סתרי נסתרות ויחודי שמותי יתברך, ולכן
 יירא ויפחד לבבך בשעה שאטה אומר את פסוקי
 מלכיות, זכרונות ושופרות, ותשמע את התקיעות,
 ועל-ידי-זה יהיה לבך בטוח, שתתקבל תפלתך
 לרחמים ולרצון. והעקר — על-ידי גדל כח
 הצדיק, שיודע מהו ראש השנה, והוא דן את האדם
 לכף זכות, ועל-כן אף שמצד אחד אתה צריך לרעד
 ולפחד מאימת יום הדין, "כי הוא נורא ואים ובו
 תנשא מלכותך ויכון בחסד כסאך ותשב עליו
 באמת, אמת פי אתה הוא דין ומוכיח, ויודע ועד
 וכותב וחותם וסופר ומונה, ותזכר את כל
 הנשפחות, ותפתח את ספר הזכרונות, ומאליו
 יקרא, וחותם יד כל אדם בו" וכו', "וכל באי עולם
 יעברון לפניך כבני מרון כבקרת רועה עדרו מעביר
 צאנו תחת שבטו, כן תעביר ותספור ותמנה ותפקד
 נפש כל חי, ותחתך קצבה לכל בריותיך ותכתב את
 גזר דינם", כי עכשו כותבים "מי יחיה ומי ימות
 מי בקיצו ומי לא בקיצו, מי במים ומי באש, מי

בְּחָרֵב וּמִי בְּחַיָּה, מִי בְּרָעֵב וּמִי בְּצָמָא, מִי בְּרַעַשׁ
 וּמִי בְּמַגָּפָה, מִי בְּחַנִּיקָה וּמִי בְּסָקִילָה, מִי יְנוּחַ וּמִי
 יְנוּעַ, מִי יִשְׁקֹט וּמִי יִטְרַף, מִי יִשְׁלוּ וּמִי יִתִּיֶסֶר, מִי
 יַעֲשֶׂר וּמִי יַעֲנִי, מִי יִשְׁפֹּל וּמִי יָרוּם"; וְעַל־כֵּן רָאָה,
 אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לָשׁוּב בְּתִשְׁבּוּבָה אֲמִתִּית מֵעֲמֹק
 הַלֵּב, וְתִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִקְבֹּל עָלֶיךָ לְתַן
 הַרְבֵּה צְדָקָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַעֲבִירוּ מִמָּךְ אֶת רֵעַ
 הַגִּזְרָה. וּמֵצֵד שְׁנֵי עָלֶיךָ לְשִׂמְחַת מְאֹד מְאֹד שְׂזֻכִיתָ
 לְהִתְקַבֵּץ בְּקִבוּץ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהִבְטִיחָנוּ
 שֶׁיַּעֲשֶׂה לָנוּ טוֹבָה נְצִיחִית, וְיִתְאַמֵּץ בְּעִבּוּרָנוּ, וְיִוצִיא
 אֶת מִשְׁפָּטָנוּ לְאוֹר; וְלָכֵן רָאָה, אֱהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר,
 לְשִׂמְחַת עַל נַעַם חֻלְקִיךָ, שְׂזֻכִיתָ לְהִתְפַּלֵּל בֵּין אַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמָנוּ הַיָּקָרִים, וְתִבְקֹשׁ וְתִתְפַּלֵּל מִמָּנוּ יִתְבָּרַךְ,
 שֶׁיַּחֲוֶם וְיִרְחַם עָלֶיךָ, שֶׁתְּהִיָּה כָּל הַשָּׁנָה אִישׁ כְּאִשׁ
 בְּאַמֶּת, וְכָךְ תִּתְפַּלֵּל אֶת פְּסוּקֵי מַלְכוּת זְכוֹרֹנוֹת
 וְשׁוֹפְרוֹת בְּכּוֹנֵה עֲצוּמָה, וְאִזּוֹ נִכּוֹן לְבָבְךָ יִהְיֶה וּבְטוּחַ
 שֶׁיֵּצֵא מִשְׁפָּטְךָ לְאוֹר, וְתִכְתֹּב וְתַחַתֶּם לְשָׁנָה טוֹבָה
 וּמְתֻקָּה, אֶתְּהָ וּבֵיתְךָ וְכָל אֲשֶׁר לְךָ.

סדר הסעדה ביום ראש השנה

א.

בני! אחרי שזכית לסיים תפילת מוסף, לך ותקיים שמחת היום, ותאכל את הסעדה, שעל זה נאמר (נחמיה ח): "אכלו מעדנים ושתו ממתקים כי חרות הוי"ה היא מעוזכם", וזה נאמר על ראש השנה, שצריכים לאכול בשמחה, ואם תוכל ללמד עוד פעם בעת הסעדה את הארבעה פרקים ממסכת ראש השנה, מה טוב ומה נעים, ואם לא אזי תלמד פרק אחד, והוא פרק שני, כדי להשלים את שם הוי"ה ברוך הוא, ותברך ברכת המזון בכונה גדולה עד מאד, מלה במלה.

ב.

ראה, אהובי, בני היקר, לנצל את היום הקדוש והנורא הזה, ואל תדבר ואל תפטיפט עם שום ברירה שבעולם שום דבר, ואפלו כשירצה מישהו לדבר עמך מעבודת השם, תתחמק ממנו, כי עכשו לא

הזמן לדבר עם אף אחד, אֲתָה נִמְצָא בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ
כָּזֶה עַל יַד צִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל, רוּץ וּבְרַח לָךְ אֶל צִיּוֹן
רַבֵּנוּ ז"ל, וְתָבֵא לְשֵׁם, וְתִפְרֹשׂ אֶת כָּל שְׂיַחְתְּךָ אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וְאִם תִּזְכֶּה לְסִיִּים אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים בְּצִיּוֹן
רַבֵּנוּ ז"ל, אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל מָה שְׁנַעֲשֶׂה
מִזֶּה, וּבִפְרָט בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, שֶׁהוּא
זְמַן שְׂאָסוּר לִישׁוֹן, וְאִז אִם תִּזְכֶּה לְסִיִּים אֶת כָּל סֵפֶר
תְּהִלִּים בְּצִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל, אֵין אֲתָה יָכוֹל לְתֹאֵר
וּלְשַׁעַר מָה אֲתָה עוֹשֶׂה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, הָעֵקֶר
אֵל תְּבַלֶּה אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר בְּהֶבֶל וְרִיק, וּבִפְטוּטֵי
דְּבָרִים בְּטִלִּים, אֶלָּא שׁוּב לְצִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל, וְתִבְכֶּה
בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ, וְתִבְקֹשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מָה שְׂאֲתָה
צָרִיךְ, כִּי עֲכָשׁוּ הוּא הַזְּמַן, וְזָכוֹר תִּזְכֹּר הֵיכָן אֲתָה
נִמְצָא — אֶצֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל, שְׁכַל-כֶּף הַתִּיגַעַת כָּל
הַשָּׁנָה לְהַגִּיעַ לְכָאן; וְעַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבֵי, בְּנֵי
הַיָּקָר, לֹא לְבָלוֹת אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר הַזֶּה, אֶלָּא לְקַחַת
אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וְאִם תִּזְכֶּה לְסִיִּים אֶת כָּל סֵפֶר
הַתְּהִלִּים אֶצֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ ז"ל, וְתִבְכֶּה בְּבִכּוּיֹת
עֲצוּמוֹת — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי מַעַלְת אַמִּירַת
תְּהִלִּים — אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל. וְאָמְרוּ

חכמינו הקדושים (שוחר טוב, תהלים יח): לא הניח
 דוד איבר שלא קלס בו להקדוש-ברוך-הוא: קלסו
 בראשו ובעיניו ובפיו ובאזניו ובגרונו ובלשונו
 ובשפתיו וכו'; ועל-פן ראה לומר את כל ספר
 התהלים בבכיות עצומות, ותתבודד עצמו הרבה
 עמו יתברך, כי חבל על כל רגע לבלות במקום
 קדוש ונורא כזה, ותברח מכל מיני לצים שלוחי
 הסמ"ך-מ"ם שמסתובבים כאן, וברח לה רק אליו
 יתברך, ושל לא יהיה לה שום מגע ומשא עם אף
 אחד, רק עמו יתברך, ואז תצליח דרכך תמיד.

סדר תפלת המנחה

א.

בני! הנה כל השנה תפלת מנחה הוא דבר
 גדול מאוד מאוד, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים
 (ברכות ו:): לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה
 שכן אליהו לא נענה אלא בתפלת המנחה, עכשו
 בראש השנה צריכין להזהר ביותר בתפלת המנחה,

הנהגות ראש השנה

קעה

כי כל ענין ראש השנה הוא כנגד יצחק, ויצחק תקון תפלת מנחה, ועל-כן צריכים להתפלל בכונה גדולה תפלת מנחה, ולדקדק מאד מאד, ולבקש ממנו יתברך על חיים אמתיים, חיים נצחיים, כי זה שאנו מבקשים בראש השנה חיים, כוננתנו על חיים נצחיים, שהם חיים אמתיים, דהינו שנוזפה לקיים את התורה שהיא חיינו וארך ימינו (לקוטי-הלכות, ספה, הלכה ד', אות א'), ובפרט עכשו בתפלת המנחה, צריכין לבקש הרבה ממנו יתברך לתקון המשפט, שיוציא משפטינו לאור, שביותר שיף בתפלת המנחה, שאז הוא בחינת דין ומשפט כל השנה, ובפרט בראש השנה, שאז עוסקין בתקון המשפט, שעל-ידי-זה יוציא כאור משפטינו (לקוטי-הלכות, נזקין, הלכה ה', אות ט'), וצריכין לכון בעת אמירת המלך הקדוש, שאומרין בראש השנה, כי נתגלה רוחו של משיח שהוא שרש המלכות, כי התגלות מלך המשיח הוא התגלות מלכותו יתברך, שבוא יבוא ויגאלנו, והכל בזכות יצחק (לקוטי-הלכות, ראש השנה, הלכה ב', אות א'), ואף שעדין הכל נעלם ונסתר מאתנו אף ומה, על-כל-פנים צריכין להרבות

בתפלה, ובפרט בעת תפלת המנחה, שאנו מזכירין
 המלך הקדוש, להורות שעכשו נתגלה מלכותו
 שהוא קדוש והוא סתום ונעלם מעיני כל (לקוטי-
 הלכות, ראש השנה, הלכה ו', אות ו'), ואף שכל השנה
 בעת תפלת המנחה דינים מצויים, אבל בראש
 השנה, אז שרש הדין, ואז יכולים להמתיק את כל
 הדין, ולהמליך על עצמנו מלכותו יתברך, ולהוציא
 משפטנו לאור, על-ידי התגלות מלך המשיח שבא
 יבוא ויגאלנו, ויקבץ את נדחנו מארבע כנפות
 הארץ, ויבנה לנו את בית המקדש ויחזירנו לארצנו
 הקדושה, שכל זה צריכים לכון בעת תפלת
 המנחה, ולבקש ולהתחנן הרבה ממנו יתברך,
 שיסיר את כל השקרים והדמיונות שנדבקו בנו,
 וביותר בענין הגאולה, כי עלינו לדעת שהגאולה
 תהיה רק בזכות יצחק אבינו, שהוא מסר נפשו
 בעבורו יתברך ובעבור כלל ישראל, והוא הראה
 לנו דרך למסור את נפשנו בכל עת ורגע אליו
 יתברך, שעל-ידי זה נזכה שימתקו כל הדינים
 מאתנו, כי ראש השנה הוא המשכת המתקת תקוף
 הדין של יצחק על-ידי שעלה לסוד מקומו של

עולם, למעלה מן המקום ששם נמתקים כל הדינין (לקוטי הלכות שלוחין, הלכה ד', אות ח'), ועל-כן עכשו בעת תפלת המנחה צריכין להתפלל ולבקש הרבה על המתקת הדינים, שתתגלה מלכות משיח בעולם, שהוא התגלות מלכותו יתברך בכל העולם כלו, "וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו", פי עכשו הוא הזמן הכי מסגל זה.

סדר תשליך

א.

מנהג קדמון ללכת בראש השנה ליד מים, ולומר פסוקים ותפלות, בסוד (מיכה ז, יט): "ותשליך במצלות ים כל חטאתם", ויש בזה סודות נוראים פלאי פלאים, למה הולכים דיקא אל המים, פי ראש השנה הוא זמן תפירת הבארות שחפרו האבות, ואז פותחים הבאר, להמשיך משם מימי התורה (לקוטי הלכות, דברים הנוהגים בסעודה, הלכה ד', אות ט'), ודיקא על-ידי שזורקים את העוונות לתוך

המים, יוצאת מנה תורה (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן
 כב), בסוד (ירמיה נ, כ): "ובעת ההיא נאם ה' יבקש
 את עון ישראל ואיננו", כי לעתיד יהיה רק תשובה,
 ועל-ידי התשובה זדונות נעשים זכיות (יומא פו:),
 ויהיה נעשה מעברות ישראל תורה, ועל-פן יבקשו
 אז העוונות, כי יבקשו ויחפשו אחר עוונות ישראל,
 איך לוקחים עוד איזה עון כדי לעשות ממנו תורה
 — ואיננו, כי יהיו כל העוונות נכללים באין, הינו
 באין סוף, ששם העוונות נהפכים לזכיות על-ידי
 התשובה, שזה סוד "ירידה תכלית העליה", ועל-פן
 אנו באים אל המים דיקא, ושופכין לבנו פמים, כי
 סוד תפירת בארות המים הנה בראש השנה, והוא
 סוד הקולות והצעקות להשם יתברך, ששופכים
 לבם פמים, בסוד (איכה ב, יט): "שפכי כמים לבך
 נכח פני הוי"ה" (לקוטי הלכות ערלה, הלכה ד', אות טז),
 ועל-פן צריכין להרבות אז בתחנונים, ולבקש
 רחמים ממנו יתברך שיחוס וירחם עלינו, ויתקיים
 אצלנו בשלמות "ותשליך במצלות ים כל
 חטאתם", והעוונות יתהפכו לזכיות, והוא סוד
 השלום, כמאמרם ז"ל (ברכות נו:): הרואה באר

הנהגות ראש השנה

קעט

בַּחֲלוֹם רוּאָה שְׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית כו, יט) :
”וַיִּחְפְּרוּ עַבְדֵי יִצְחָק בַּנְּחָל וַיִּמְצְאוּ שָׁם בְּאֵר מַיִם
חַיִּים”, כִּי כָּל הַמַּחְלָקֶת שְׂיֵשׁ בֵּין בְּנֵי-אָדָם הִיא רַק
מִחֲמַת פָּגָם הַבְּרִית, שֶׁהֵם הַפְּלִשְׁתִּים שֶׁסָּתְמוּ אֶת
הַבְּאֵרוֹת, כִּי פְּלִשְׁתִּים הֵם בְּחִינַת פָּגָם הַבְּרִית,
שֶׁמַּעֲקָמִים אֶת לֵב הָאָדָם וְאֶת דַּעְתּוֹ וּמַעוֹרְרִים אוֹתוֹ
לָרִיב וְלַחֲלֹק, וְזֶה שְׂיִוְצָאִים אֶל הַמַּיִם דִּיקָא, לְבַקֵּשׁ
וְלִהְתַּחַן מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ שְׂיַחֲוִס וִירַחֵם עָלֵינוּ,
”וְתִשְׁלִיךְ בְּמַצְלוֹת יָם כָּל חַטָּאתָם”, וְעַל-יְדֵי-זֶה
בְּעֶצְמוֹ נַעֲשׂוֹת חֲפִירוֹת הַבְּאֵרוֹת, מִחֲמַת שֶׁמֶשֶׁם יוֹצֵא
הַשְּׁלוֹם. וְהַמַּיִם מְרַמְזִין גַּם עַל תּוֹרָה (תַּעֲנִית ז.) : מֵה
מַיִם מְנִיחִים מְקוֹם גְּבוּהָ וְהוֹלְכִים לְמְקוֹם נָמוֹךְ, אִף
דְּבָרֵי תּוֹרָה אֵין מִתְקַיְמִין אֲלָא בְּמִי שֶׁדַּעְתּוֹ שְׁפָלָה,
וְעַל-כֵּן כְּשֶׁעוֹמְדִים לְיַד הַמַּיִם שֶׁהֵם מְקוֹם טְהוֹרָה,
וְשׁוֹפְכִים לָבָם כַּמַּיִם אֲלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמַרְבִּים שָׁם
בְּתַפְלוֹת, תְּחִינּוֹת וּבִבְקָשׁוֹת, שְׂיִמְחַל לָנוּ עַל
חַטָּאתֵינוּ, וּמְקַבְּלִים עָלֵינוּ לְבַטֵּל אֶת הַגְּאוֹת
וְהַיִּשׁוֹת מֵאִתָּנוּ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִהְיֶה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֶת
תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וְאֵין מַיִם אֲלָא תּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר
(יִשְׁעִיָּה נה, א) : ”הוֹי כָּל צָמֵא לָכוּ לַמַּיִם” (בְּבֹא קָמָא

(יז). ותכף-ומיד כשָׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת הַיְשׁוּת וְהַגָּאוּת שְׁלוֹ, יְכוּל לְקַבֵּל תּוֹרָה וְלִלְמַד תּוֹרָה וּלְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה, כִּי מִנְמִיךְ אֶת עֲצָמוֹ, שָׁזֶה סוּד מַיִם שְׂיִוְרָדִים לְמָקוֹם נָמוֹךְ מְאֹד, וּבָזֶה שְׂעוּמָדִים עַל יַד הַמַּיִם וְשׁוֹפְכִים לֵב כַּמַּיִם, גּוֹרְמִים נִחַת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכֵמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה ה): מִתְחַלֵּת בְּרִיאָתוֹ שֶׁל עוֹלָם לֹא הָיָה קְלוּסוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹלָה אֶלָּא מִן הַמַּיִם, כִּי עֲכָשׁוּ כְּשֶׁבָּאִים אֶל הַמַּיִם וּמְקַלְסִים לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הַמַּיִם, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְחָלִים כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תְּנַא דְּבֵי אֵלֵיהּ וְרַבָּה, פָּרָק יח): מֵה הַמַּיִם הֵלְלוּ קוֹרַת רוּחַ הֵם לְכָל בָּאֵי עוֹלָם בֵּין בֵּימֹת הַחֲמָה וּבֵין בֵּימֹת הַגְּשָׁמִים, כִּי יִהְיֶה הָאָדָם עוֹשֶׂה קוֹרַת רוּחַ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי עֲכָשׁוּ נִקְבֵּל עַל עֲצָמֵנוּ מֵהַיּוֹם וְהֵלְאָה לְהִיּוֹת תְּמִיד דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵמוֹ שֶׁהַמַּיִם מְטַהְרִים אֶת הָאָדָם מִכָּל מִינֵי טְמְאוּת, כֵּמוֹ-כֵן עֲכָשׁוּ בָזֶה שֶׁאֲמַרְנוּ תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת עַל יַד הַמַּיִם, וְזָרְקֵנוּ אֶת הָעֲוֹנוֹת לְתוֹךְ הַמַּיִם, עַל-יְדֵי-זֶה

יתחפף הכל לזכיות, ונזכה להיות נקיים וטהורים
 כל השנה.

ב.

בני, בני! עכשו אחר סדר התשליך מנהג אנשי
 שלומנו לשמח מאד מאד, ומרבים בשמחה עצומה
 וברקודים, כי עכשו היא השמחה והרקודים
 הראשונים של השנה החדשה, כי עד אחר תשליך
 נוהגים לא לרקד, אבל עכשו אחר סדר אמירת
 התשליך שנתקיים: "ותשליך במצלות ים כל
 חטאתם", רוקדים בשמחה עצומה ובמחיאת פנים,
 שהיא המתקת הדינים (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן י'),
 ומאירים בזה ביותר, כי אנו בטוחים בחסדו יתברך
 ובכחו הגדול של רבנו ז"ל, ובכח כל הצדיקים
 היודעים לעשות ראש השנה, שבודאי נפתח ונחתם
 בספרן של צדיקים גמורים; ועל-פן ראה, אהובי,
 בני, להצטרף אל השמחה והרקודים, ותרקד מרב
 שמחה ביחד עם כל אנשי שלומנו, כי באמת זה
 עקר השמחה, שזכו פעלות משנות להתאחד
 באחדות הפשוטה (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ב').

וְשִׁכְלִיִּים פְּרָטִיִּים נִכְלָלִים בְּשִׁכְלֵי הַכּוֹלָל (לקוטי-
 מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שְׁזָה עֵקֶר הַשְּׂמֻחָה, כִּי
 עַל-יְדֵי שְׂנִכְלָלִים יַחַד כָּל הַנְּפָשׁוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה
 נַעֲשִׂית שְׂמֻחָה, בְּסוּד (מְשַׁלֵּי יג, ט): "אוֹר צְדִיקִים
 יִשְׂמַח", כִּי כְּשֶׁנִּכְלָלִים יַחַד נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁכַל
 אֶחָד נִקְרָא נֵר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשַׁלֵּי כ, כז): "נֵר הַיָּיִ"ה
 נִשְׂמַת אָדָם", וְכְשֶׁנִּכְלָלִים כָּל הַנְּרוֹת בְּיַחַד, נַעֲשֶׂה
 מְזֵה אוֹר גְּדוֹל, שְׁזָה אוֹר צְדִיקִים יִשְׂמַח, כִּי אֵין עוֹד
 שְׂמֻחָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֹּו שְׁכַל הָאֲבָנִים נִתְאַחֲדִים
 בְּאֶבֶן שְׂתִיָּה, שְׂמֻשָּׁם הַשְּׂתֵת הָעוֹלָם, וְעַל זֶה נֶאֱמַר
 (שְׂמוּאֵל-א ב, ח): "כִּי לַהֲוִי"ה מְצוּקֵי אֶרֶץ וַיִּשְׂת
 עֲלֵיהֶם תִּבֵּל", שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים שְׁעֲלֵיהֶם נִשְׂתֵּת
 הָעוֹלָם (יומָא לח:), כִּי עַד עַכְשָׁו הָיוּ הָאֲבָנִים פְּרוּדוֹת
 וּמְפֹזְרוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיכָה ד, א): "תִּשְׂתַּפְּכְנָה אֲבָנֵי
 קִדְשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת", וְעַכְשָׁו שְׂבָאוּ כָּלָם יַחַד,
 וְנִכְלָלִים בְּתוֹף צְדִיק הַדּוֹר, אֵין לָף עוֹד שְׂמֻחָה
 גְּדוֹלָה מִשְׂמֻחָה זוֹ; וְעַל-כֵּן רָאָה, אֱהוֹבֵי, בְּנֵי הַיָּקָר,
 לְרַקֵּד מֵרַב שְׂמֻחָה, שְׂזִכִּיתָ לְהַתּוֹעֵד יַחַד עִם אַנְשֵׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים. וְהַשְּׂמֻחָה הַזֹּו תִמְשִׁיף עַל כָּל
 הַשְּׂנָה, כִּי הָעֵקֶר הִיא שְׂמֻחָה, וְתִכְף-וּמִיד שֶׁהָאָדָם

רוצה להיות איש פשוט, עברה גדולה כשהוא בעצבות (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מח); ועל-כן זוהי מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק את העצבות בכל כחו (שם, סימן כד), ולכן דיקא עכשו בראש השנה, אחר שזרק מעל עצמו את העוונות לתוך המים, ראוי לשמח ביותר ולהמשיך את השמחה הזו על כל השנה.

ג.

צריך שתדע, אהובי, בני, שרבנו ז"ל נהג לומר תורה בין הערבים בראש השנה, שנה היתה אצל אנשי שלומנו היקרים הנקדה העקרית שאליה באו לקבל הנהגה והדרכה מרבנו ז"ל עצות והתחזקות איך להתזיק מעמד כל השנה, שנה כלל התורות הארכות המובאות בלקוטי מוהר"ן הקדוש והנורא שאמר רבנו ז"ל בראש השנה, וכן מוהרנ"ת ז"ל התנהג כן, ובאר באריכות את דברי רבנו ז"ל וחדש חודשים נוראים ונפלאים, הלא הם נדפסים בספרי לקוטי-הלכות, כי עכשו בראש השנה צריכין להמשיך באורי התורה (לקוטי-הלכות, דברים

הנוהגים בפסעדה הלכה ד', אות ג'), שנה סוד התורות
שאומרים הצדיקים בראש השנה בעת שמתקבצים
אליהם, וכן נוהגים אנשי שלומנו לחזור אז מאמר
מספרו של רבנו ז"ל, ומחדשים בזה חדושים
נוראים ונפלאים מאד מאד; ולכן ראה אהובי, בני
היקר, להצטרף אל קבוץ קדוש כזה שמדברים שם
דבורי רבנו ז"ל, ומבארים את תורתו לעבדה
ולמעשה, ובחר לה מבין כל התלמידים תלמיד
אחד שתוכל לקבל ממנו עצות רבנו ז"ל (לקוטי-
הלכות, שלוחין, הלכה ה', אות יב), כי בודאי נשארו
תלמידים ותלמידי תלמידים וכו', שיכולים להסביר
את דברי רבנו ז"ל ואת רוח קדשו, וצריכים
להאמין שבודאי נמצאים אחד או רבים שהם
תלמידים שקבלו תורתו ודרכיו ועצותיו ורמזיו
הקדושים שיכולים להחיות את הכל, כי אין דור
יתום, ובודאי לא נסתלק הצדיק, עד שהשאיר
אחריו ברכה שהם התלמידים האמתיים שלו, שהם
החליפות שלו, שכשהם מגלים תורתו הקדושה,
הוא מתלבש בדבריהם, והוא חי ממש; ועל-כן,
אהובי, בני היקר, ראה להצטרף רק אל אחד

שְׁמַדְבַּר לְעַבְדָּה וּלְמַעֲשֵׂה, וּמְחִזֵּק וּמְאַמֵּץ אוֹתָךְ
 לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְשִׁתּוֹכָה כָּל הַשָּׁנָה לְטוֹב
 אַמְתִּי וְנִצְחִי, לְקוֹם בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת וּלְהִתְפַּלֵּל אֶז
 וּלְהִתְבוֹדֵד עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, וְכֵן תִּתְפַּלֵּל הַתְּפִלוֹת:
 שְׁחֲרִית, מְנַחָה, מַעְרִיב, בְּכוּנָה גְדוּלָה וּבְמִנְיָן,
 וְתִתְמִיד בְּיוֹתֵר בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְתוֹכָה
 לְהִיּוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: מְקַרָּא, מְשָׁנָה,
 גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, הֶלְכוֹת, אַגְדוֹת, בְּרִייתוֹת וְתוֹסְפוֹת,
 וְתַקִּים אֶת מְצוּוֹתָיו יִתְבַּרְךָ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה כָּל
 הַשָּׁנָה, וְתִמְשִׁיךְ עַל עֲצֻמָּךְ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
 יִתְבַּרְךָ, עַד שִׁתּוֹכָה לְהִרְגִישׁ עַל עֲצֻמָּךְ תְּמִיד נַעַם,
 עֲרִבוּת, יְדִידוּת, זִיו, חֵיוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְשׁוֹם
 דְּבַר שֶׁפְּעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, וְכָל זֶה תִּקְבַּל
 אֶצְלָךְ זֶה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁיִּכּוֹל לְחַזֵּר וּלְבָאֵר הֵיטֵב
 הֵיטֵב אֶת תּוֹרוֹת רַבֵּנוּ ז"ל, וְתִבְרַח מְאֹד מְאֹד מִכָּל
 מִיָּנִי שֶׁקָּרְנִים וְצְבוּעִים וּמְפּוֹלִיטִיקָה שֶׁל שֶׁקֶר, כִּי
 הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ, הַדְּבִק אֶת עֲצֻמָּךְ רַק אֶל
 יְרֵאִים אַמְתִּיִּים, וְתַעֲשֵׂה אֶת עֲצֻמָּךְ כְּאַסְקָפָה
 הַנְּדֻרָסֶת, וְתִקְבַּל דְּבוּרֵיהֶם בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת.
 וְהַעֲקֵר שְׁתּוֹצִיא לְעֲצֻמָּךְ עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת,

איך שפתחיל מהשנה להיות איש פֶּשֶׁר, וְאִז גָּכוֹן
 יְהִי לָבֶדּוּ וּבְטוּחַ, שְׂבוּדָאֵי תִקְבֵּל הַתְּחִנּוֹת
 וְהַתְּעוּרֹת כְּזוֹ שֶׁתִּשְׂאֹר אֶצְלָךְ הַרְשִׁימוּ לְכֹל הַשָּׁנָה.
 וְאֵל יִקַּל בְּעֵינֶיךָ דְּבַר זֶה, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁמִּתְקַבְּצִים
 יְרֵאִים וְשְׁלֵמִים, מִתְחַבְּרִים אֲלֵיהֶם גַּם שְׁלוּחֵי
 הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת
 ו.): הַיּוֹ דְּוַחְקָא דְהוּא בְּכָל מִינֵיהּ, כִּי הֵם תְּמִיד
 נִמְצְאִים שָׁם, הַגִּי בְּרַפִּי דְשְׁלֵהִי מִינֵיהּ הוּא, כִּי הֵם
 אֲשֶׁר שׁוֹבְרִים אֶת הָאָדָם, וּמַחְלִישִׁים דַּעְתּוֹ, וְהַנְּהוּ
 מְאִנֵּי דְרַבָּנָן דְּבָלוּ מִחוּפְּיָא דִידְהוּ, כָּל הַמְּחַלְקֵת
 שְׂבָאִים בֵּין הַתְּלִמִּידִים עַד שֶׁמִּתְקַרְעִים מִלְּבוּשֵׁיהֶם,
 הַכֹּל מִהַסְטֵרָא אַחֲרָא שְׁלוּחֵי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שְׂאִינָם
 יְכוּלִים לְסַבֵּל לְרֵאוֹת, אִיךָ שֵׁישׁ קְבוּץ נִפְלָא הַרוֹצִים
 וְחַפְצִים רַק אֶת הַתְּכֵלִית הַנּוֹצְחִית; וְעַל-כֵּן רְאֵה,
 אֶהוּבִי, בְּנִי, מֵהַ לְפָנֶיךָ, וְתִבְרַח מִכָּל מִינֵי לְצִים,
 שׁוֹעֲלִים קְטָנִים מְחַבְּלִים בְּכַרְמִים, וְתַחֲפֹשׁ רַק אַחַר
 הַתְּכֵלִית הָאֵמֶתִית, אַחַר הַרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ שֶׁל הַצַּדִּיק
 הָאֵמֶת, שֶׁמְאֹד מְאֹד הַזְּהִירָנוּ לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחַר
 הַרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ שְׁלוֹ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח);
 וְלִכֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, לְבָרַח מִכָּל אֵלֶּה

הליצנים המסתובבים בין אנשי שלומנו, ותרוץ ותברח רק אל קבוץ רציני, שאינם חפצים בשום הבל מהבלי העולם הזה, וכל מגמתם היא רק תורה ותפלה ועבודת השם יתברך, ולגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, ולהפיץ אמונה פשוטה בין עם ישראל, רק ביניהם תסתובב עכשו בראש השנה, וכן כל השנה כלה, ואז דיקא תצליח דרכך תמיד.

סדר תפלת

ערבית ושחרית ליום השני

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, שראש השנה הוא שני ימים, כמאמרם ז"ל (ערובין מ:): שני ימים טובים של ראש השנה הם מתקנת נביאים הראשונים, כי שני ימי ראש השנה הם כיומא אריכתא דמ'א (ביצה ד:), ועל-כן אותה ההתעוררות שהיתה עליך בליל ראשון, תתעורר גם בליל שני, כי ראש השנה שהוא יומא אריכתא, הוא סוד

לַמַּעֲלָה מִן הַזְּמַן, שֶׁהוּא יוֹם שְׁכָלוּ אָרְךְ (לקוטי-
 הַלְכוֹת, צִיצִית, הַלְכָה ג', אוֹת טז), וְעַל-כֵּן שְׁנֵי הַיָּמִים שֶׁל
 רֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא יוֹמָא אַרִיכְתָּא, בָּאִים לְרַמּוֹ
 לְאָדָם, שֶׁיֵּדַע אֲשֶׁר כָּל הַיָּמִים קְשׁוּרִים לַמַּעֲלָה
 לַמַּעֲלָה, וְעַל-כֵּן נִקְרָא רֵאשׁ הַשָּׁנָה יוֹם הַזְּכָרוֹן,
 שְׂזוֹכְרִין בְּעֶלְמָא בְּאַתִּי (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
 נד), שְׂזוֹ שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטַּל הַזְּמַן,
 כִּי אִזּוּ בִּתְחִילַת הַשָּׁנָה מַעֲלִין כָּל הַזְּמַן לְתַחֲלִילַת
 הַזְּמַן, שֶׁשָּׁם סוּד בְּטוֹל הַזְּמַן (לקוטי-הַלְכוֹת, רֵאשׁ הַשָּׁנָה
 הַלְכָה ה', אוֹת יג), לְהוֹרוֹת שֶׁהַכֹּל לְכֹל אֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, כִּי אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֹל, וְהַכֹּל לְכֹל אֱלֻקוֹת
 גָּמוּר הוּא, וְהַזְּמַן בְּעֶצְמוֹ הוּא בְּרִיאָה שֶׁהַלְבִּישׁ
 עֲצָמוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַזְּמַן, שֶׁמִּשָּׁם
 נִתְּהוּיִם הַיָּמִים וְהַשְּׁעוֹת וְהַרְגָעִים. אֲבָל בְּאַמַּת
 צְרִיכִין לְדַעַת, כִּי הַכֹּל לַמַּעֲלָה מִן הַמָּקוֹם וְלַמַּעֲלָה
 מִן הַזְּמַן, שֶׁהוּא סוּד גְּלוּי דַּעַת מְשִׁיחַ, שֶׁיִּגְלֶה אִיךְ
 שְׁכָל הַשְּׁבָעִים שָׁנָה אֵינָם עוֹלִים אֶלָּא כְּרַבֵּעַ שְׁעָה
 (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סא), וְעַל-כֵּן אָסוּר לְפַל
 בְּדַעְתּוֹ כָּלֹל, אֶלָּא לְקַשֵּׁר אֶת כָּל הַחַיִּים אֶל לַמַּעֲלָה
 מִן הַמָּקוֹם וְלַמַּעֲלָה מִן הַזְּמַן, וּבְזֶה אָנוּ עוֹסְקִים

עכשו בראש השנה שהם שני ימים נפרדים, ואף-על-פי-כן נקראים יומא אריכתא, להורות ולגלות איה שכל הימים קשורים אליו יתברך, והם לבושים לגבי האור אין סוף; ועל-כן אהובי, בני היקר, גם בליל שני וביום השני, תעורר ותתחזק בהתעוררות ובהתחזקות עצומה בדיוק כמו היום הראשון, כי הם כיומא אריכתא דמיא, ועל-כן כל העבודות וההתעוררות והמסירות נפש והשמחות והבכיות שהיו לה ביום הראשון, תעורר גם ביום שני, וזה יתן לה כח והתחזקות עצומה לכל השנה, לידע שכל הימים קשורים ומשלבים זה בזה.

סדר קריאת התורה ליום השני

ביום שני דראש השנה קורין את פרשת העקדה, כי קריאת והזכרת פרשת העקדה בראש השנה הוא לעורר זכותו של יצחק אבינו, אף שהיה תקף הדין סוד פחד יצחק, אף-על-פי-כן על-ידי מסירות נפשו שמסר את עצמו לגמרי לאין סוף

בְּרוּךְ הוּא, וְהִיא מוּכָן וּמְזֻמָּן לְהִשְׁחֵט בְּעִבּוּרוֹ
 יְתַבָּרֵךְ, נִמְתָּק הַדִּין מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ-כֵן כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 כְּפִי חֲטָאֵיו וְעוֹנוֹתָיו הַמְרֻבִּים, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה
 הַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ דֵינִים קָשִׁים, אֲשֶׁר לְפִי תִקָּף דֵּינוֹ
 אִי אֶפְשָׁר שְׂיִתְקַיֵּם הָעוֹלָם, כִּי חֲטָא וְהִשְׁחִית הַרְבֵּה
 בְּעוֹלָם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עִם כָּל זֹאת הָעֲצָה הִיעוּצָה
 הִיא רַק לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, וְלְבָרַח רַק אֵלָיו יְתַבָּרֵךְ, וְלִקְבֹּל עַל עֲצָמוֹ
 מְסִירוֹת נֶפֶשׁ גְּדוּלָה, שְׁזֶה סוּד הָעֵקֶדָה, עֵקֶדַת יִצְחָק
 (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, תְּפִלַּת עֲרֻבֵית, הַלְכָה ד', אוֹת טו), וְלִכְן
 דִּיקָא בְּיוֹם שְׁנֵי קוֹרְאִין פְּרֻשַׁת הָעֵקֶדָה, לְהוֹרוֹת
 וְלִגְלוֹת לְאָדָם, שְׂאֶפְלוֹ שְׂעַשָּׂה כְּכָר מַה שְׂעַשָּׂה, עִם
 כָּל זֹאת עֲדִין יֵשׁ לוֹ תִקְוָה טוֹבָה לְתַקֵּן הַכֹּל, אִם רַק
 יִמָּסַר נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ יְתַבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׂעַשָּׂה
 יִצְחָק אָבִינוּ שְׂהֵיָה תִקָּף הַדִּין, אַף-עַל-פִּי-כֵן הִיא
 מוּכָן לְהִשְׁחֵט עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ יְתַבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 הַמְתִּיק אֶת הַדִּין, כְּמוֹ-כֵן כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל שְׂמִסְבָּב
 בְּדֵינִים, אִם יִקְבֹּל עַל עֲצָמוֹ מְסִירוֹת נֶפֶשׁ אֲמִתִּית,
 אֲזִי יִמָּחְלוּ לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, כְּמוֹבָא בַּכּוֹנּוֹת (נְפִילַת
 אִפִּים), בְּסוּד (תְּהִלִּים כה, א): "לְדוֹד אֵלֶיךָ הַוָּי"ה נַפְשִׁי

אָשָׂא", כִּי פָרַשְׁתָּ הָעֵקֶדָה שְׁקוֹרִין בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
עַל-יְדֵי-זֶה עָקַר הַמִּתְקַת הַדִּינִים, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה
מִמְשִׁיכִים חֲסָדִים חֲדָשִׁים לְהוֹרוֹת וּלְגַלוֹת לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד עֲצוֹת, אֵיךְ לְצַאת מִהַסָּבֵךְ שְׁנֹסְתִיבְךָ בּוֹ
(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, מִתְּנָה, הַלְכָה ה', אוֹת נח); וְלִכֵּן בְּעֵת
קְרִיאת פָּרַשְׁתָּ הָעֵקֶדָה תִּתְעוֹרַר מְאֹד גַּם אַתָּה לְשׁוֹב
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יְתִבְרַךְ, וּלְקַבֵּל עַל עֲצֻמָּךְ
מִסִּירוֹת נַפֶּשׁ אֲמֵתִית, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִמְחַל לְךָ
הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִקַּבֵּל עַל עֲצֻמָּךְ לְהִתְפַּלֵּל הַיּוֹם
וְכָל יְמֹת הַשָּׁנָה בְּמִסִּירוֹת נַפֶּשׁ גְּדוּלָה, כִּי (לְקוּטֵי-
הַלְכוֹת, תְּפִלָּה, הַלְכָה ה', אוֹת ב'): הַזְכָּרַת זְכוֹת עֲקֵדַת
יִצְחָק בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּבְכָל יוֹם בִּימֵי הַשָּׁנָה הוּא סוֹד
הַזְכָּרַת הַשְּׁבוּעָה לְאַבוֹת שְׁנֵשֶׁבַע לָהֶם, שֶׁלֹּא יַעֲזֹב
אֶת בְּנֵיהֶם, וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי תְּפִלָּה בְּכַח
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פד), כִּי עַל-יְדֵי תְּפִלָּה בְּכַח
נִתְחַדְּשֶׁת הַשְּׁבוּעָה לְאַבוֹת. וְכֵן הַפְּטָרַת הַיּוֹם
קוֹרְאִין וּמְזַכְּרִין לְאָדָם, שֶׁאַפְלוּ שְׁנֵפֵל לְמָקוֹם
שְׁנֵפֵל, וְהוּא רַחוּק מְאֹד, עַל-כֵּן-כָּל-פָּנִים אֵין שׁוֹם
יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים בִּירְמִיָּה פָּרַק לֹא:
"מִרַחוּק הָיִי" הַנִּרְאָה לִי וְאַהֲבַת עוֹלָם אֶהְבֵּתִיךְ

על-פן משכתיך חסד", כי אפלו שאדם רחוק
 בתכלית הרחוק, עדין חסדיו יתברך גדולים עליו,
 ואסור להתיאש, "עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל"
 וגו' "הנני מביא אותם מארץ צפון וקבצתיים
 מירכתי ארץ" וגו', "ויש תקנה לאחריה נאום
 הוי"ה ושבנו בנים לגבולם" וגו', "הבן יקיר לי
 אפרים אם ילד שעשועים, כי מדי דברי בו זכר
 אזכרנו עוד על-פן המו מעי לו רחם ארחמנו נאם
 הוי"ה", כי כל ההפטרה סובבת מגדל ההתחזקות
 ששואבים אצל הצדיקים בראש השנה, ואיך שאין
 שום יאוש בעולם כלל, ואסור להתיאש בשום אפן
 שבעולם, ואפלו שהוא הגרוע שבגרועים, כי עדין
 לא אבדה תקנתו, ותמיד יכולים לחזור אליו יתברך
 על-ידי גדל כח הצדיק האמת אשר יודע לעשות
 ראש השנה (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן א'), ויכול
 לדון את כל אחד ואחד לכף זכות ולהוציאו
 מעוונותיו המרבים, ולהמשיך עליו שנה טובה
 ומתקנה.

סדר תקיעת שופר ותפלת מוסף ותפלת מנחה ליום השני

בְּנֵי, בְּנֵי! מוּבָא בְּכַתְבֵי הָאָרִיז"ל, שְׁהַיּוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה נִקְרָא דֵינָא קְשִׁיא, וַיּוֹם הַשֵּׁנִי נִקְרָא "דֵינָא רַפְיָא", לְהוֹרוֹת לְאָדָם אֶף שְׁבִיּוֹם הָרִאשׁוֹן הוּא "דֵינָא קְשִׁיא", יְכוּלִים לְהַמְתִּיקוֹ עַל-יְדֵי הַתְּפִלוֹת וְהַתְּקִיעַת שׁוֹפָר שְׂמַעוֹרְרִים מְאֹד מְאֹד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין לָךְ דְּבָר שְׂעוּמָד נֶגֶד הַתְּשׁוּבָה (יְרוּשְׁלָמִי פֶּאֶה א, א), וּכְשֶׁאָדָם שָׁב בַּתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, הוּא כּוֹרֵת אֶת כָּל גְּזְרֵי הַדֵּינִים מֵעַלָיו, שְׁעַל זֶה מְרַמֵּז הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שְׂאֵפְלוֹ בְּתוֹךְ תְּקֵף דֵינָא קְשִׁיא, יְכוּלִים לְהַמְתִּיק אֶת הַדֵּינִים הַקְּשָׁה. וַיּוֹם שֵׁנִי שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה נִקְרָא דֵינָא רַפְיָא, הֵינּוּ אֶף שְׂכָבָר נִמְתַּק הַדֵּינִים, עַדִּין נִשְׁאָרוּ עוֹד דֵּינִים עַל הָאָדָם, שְׁעַלָיו לְמַתַּק אֶת הַדֵּינִים הָאֵלּוּ עַל-יְדֵי סֵדֵר תְּקִיעַת שׁוֹפָר וְתְּפִלַּת מוּסָף, וְהַכֵּל לְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם עַל עֲנִיַן הַתְּחַדְּשׁוֹת, שְׁיַחְדָּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פֶּעַם בְּהַתְּחַדְּשׁוֹת חֲדָשָׁה, כִּי דְבָר זֶה לְמַד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁהָעֶקֶר הוּא

התחדשות, לחדש את עצמו בכל פעם מחדש,
ודיקא על-ידי-זה מצליחים להמתיק כל הדינים
מעצמו, כי אפלו שעשה אתמול את כל העבודות
הכי קשות, ובכה בבכיות עצומות, והתפלל בכונה
גדולה עד מאד, עם כל זאת צריכין לדעת, שהיום
צריכין להתחדש בהתחדשות חדשה, וזה נתינת כח
על כל השנה, שלא יאמר האדם, מאחר שאתמול
התפללתי בכונה גדולה, ובכיתי בבכיות עצומות
אליו יתברך, והתבודדתי ועשיתי תשובה, והמתקתי
את כל הדינים הקשים מעלי, על-כן עלי כבוד
להפסיק, על זה בא לרמז יום שני של ראש השנה,
שהוא דינא רפא, שאף שיהיה נדמה לו שכבוד
נמתק הדין, עם כל זאת צריכין לחדש את עצמו
בכל פעם מחדש ולהתפלל בהתחדשות חדשה,
ולהתבודד ולשוב בתשובה בהתחדשות חדשה
לגמרי, כאלו עדין לא התחיל כלל, וזה סוד
ההצלחה של כל הצדיקים שהצליחו בתייהם,
שתמיד חדשו את עצמם, ועשו תשובה על תשובה
הראשונה (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), כי דיקא
על-ידי-זה זכו להגיע למדרגות עליונות והשגות

הנהגות ראש השנה

קצה

גבוהות עד מאד, ותמיד חדשו עצמם בהתחדשות
חדשה, ולא אמרו, מאחר שאתמול כבר השקענו
כל-כך הרבה בעבודת השם יתברך בתשובה
ובתפלה ובצעקה ובקול שופר, והמתקנו את כל
הדינים הקשים, על-כן אולי כבר מספיק?! לזאת
בא יום השני של ראש השנה, לגלות שצריך לחדש
עצמו לעשות עוד פעם כל העבודות שעשה
אתמול, הן תפלת שחרית וקריאת התורה ותקיעת
שופר ותפלת מוסף ותפלת מנחה וכו', הכל לגלות
ולהורות לנו דרך חדשה בעבודת השם יתברך,
שצריך לחדש את עצמו בכל פעם מחדש,
והעבודה צריכה להיות בכל יום מחדש, כאלו אף
פעם לא עשה את העבודה הזו, וזה הלמוד העמוק
שקבלנו מרבנו ז"ל, שהוא "עמק עמק מי ימצאנו"
(קהלת ז, כד). ועל-כן אמר על עצמו (חיי-מוהר"ן, סימן
רמז): חדוש כמני עדין לא היתה בעולם, הינו שכל
הלמוד של רבנו ז"ל, הוא למוד של התחדשות,
לחדש את עצמו בכל פעם מחדש, וכל זמן שאין
האדם מקבל את הנהגה זו, לחדש עצמו בכל פעם
מחדש, אפלו שעשה כבר את כל העבודות הכי

קשות, עדין לא התחיל כלל להכנס אל תוך הקדשה, ועל זה בא לרמז יום השני של ראש השנה, לדעת שצריכין לחדש את עצמו לעשות בדיוק אותן העבודות שעשה אתמול, ובתוספת חדוש יותר גדולה; אשרי מי שמכניס בעצמו את הלמוד הזה, והולך עמו כל השנה, שאז בודאי יכנס לבטח אל תוך הקדשה; אשרי לו בזה ואשרי לו בבא.

תם ונשלם, שבה לאל בורא עולם!

